

Република Србија
ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ СРБИЈЕ

Број 319/1-10-01/2010

8. 1. 2010. године

Б Е О Г Р А Д

ПРОГРАМ РАДА
ИНСТИТУТА ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ СРБИЈЕ
ЗА 2010. ГОДИНУ

Намерно остављена празна страница.

САДРЖАЈ:

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	5
РЕЗИМЕ	7
1 ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ИНСТИТУТУ	11
1.1 Правни статус	11
1.2 Делатност	11
1.3 Међународна сарадња	12
1.4 Унутрашња организација	13
1.5 Кадрови	16
1.6 Чланство у Институту	16
1.7 Органи Института	17
1.8 Стручна тела Института	18
1.9 Финансирање	19
1.10. Мисија, визија, циљеви и стратегија	20
2 ДЕЛАТНОСТ БР. 1: ДОНОШЕЊЕ СРПСКИХ СТАНДАРДА И СРОДНИХ ДОКУМЕНАТА, КАО И ДРУГИ ПОСЛОВИ У ОБЛАСТИ СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ	22
2.1 Уопште о доношењу српских стандарда и сродних докумената	22
2.2 Редовне активности	24
2.3 Ванредне активности	41
3 ДЕЛАТНОСТ БР. 2: ХОМОЛОГАЦИЈА ВОЗИЛА, ОПРЕМЕ И ДЕЛОВА	47
3.1 Уопште о хомологацији возила, опреме и делова	47
3.2 Редовне активности	48
4 ДЕЛАТНОСТ БР. 3: НАДЗОРНЕ ПРОВЕРЕ СЕРТИФИКОВАНИХ СИСТЕМА МЕНАџМЕНТА	50
5 ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2010. ГОДИНУ	51
ПРИЛОЗИ	61
Прилог 1 – Преглед стандарда и сродних докумената по областима стандардизације, методама преузимања и динамици доношења и објављивања у 2010. години	63
Прилог 2 – Преглед чланарина Института у међународним и европским организацијама за стандардизацију у 2010. години	72
Прилог 3 – Преглед потребних средстава за зараде у 2010. години	73
Прилог 4 – Преглед расхода за накнаде за чланове Управног одбора у 2009. и 2010. години	74
Прилог 5 – Преглед основних података о кадровима	75
Прилог 6 – План кадрова за 2010. годину	76
Прилог 7 – Преглед расхода по наменама и месецима у 2010. години	78
Прилог 8 – План службених путовања у иностранство у 2010. години	79
Прилог 9 – План активности текућег и инвестиционог одржавања пословне зграде Института у 2010. години	84

Намерно остављена празна страница.

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Овај програм рада је у потпуности усаглашен са Закључком о смерницама за израду годишњих програма пословања и финансијских планова за 2010. годину, који је Влада донела на седници одржаној 10. децембра 2009. године, као и са Законом о буџету Републике Србије за 2010. годину („Службени гласник РС”, бр. 107/09).

Делатност Института за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) утврђена је Законом о стандардизацији („Службени гласник РС”, бр. 36/09) и Одлуком о изменама и допунама оснивачког акта Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС”, број 88/09). Према тим документима, делатност Института обухвата послове у вези са доношењем, објављивањем, преиспитивањем и повлачењем српских стандарда и сродних докумената, као и друге послове у вези са стандардима и стандардизацијом. Међутим, поред поменуте, законом утврђене делатности, у 2010. години Институт ће привремено обављати и следеће две споредне делатности:

- хомологацију моторних возила, опреме и делова, до њене предаје Агенцији за безбедност саобраћаја, у складу са Одлуком о оснивању Агенције за безбедност саобраћаја („Службени гласник РС”, бр. 104/09);
- надзорне провере сертификованих система менаџмента квалитетом и других система менаџмента.

До коначног престанка њиховог обављања, оне морају бити у програму рада Института.

Из наведених разлога овај програм рада Института изложен је тако да после првог одељка, у којем су дати основни подаци о Институту, следе три посебна одељка, од којих се сваки односи на послове у вези са једном од три делатности које ће Институт обављати у 2010. години. У сваком од тих одељака најпре су у уводном делу дате најважније информације о односној делатности у целини, а затим су у посебним деловима наведене и укратко образложене најважније редовне и ванредне активности у оквиру делатности. У последњем, петом одељку дат је финансијски план Института за 2010. годину, а иза њега следи девет прилога, који допуњују и детаљније објашњавају информације у основном тексту овог програма рада.

Према члану 26. став 1. тачка 2) Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института, годишњи програм рада Института (који садржи и финансијски план Института) доноси Скупштина Института. На основу члана 33. став 1. тачка 1) исте одлуке, тај документ Скупштини предлаже Управни одбор Института. За програм рада Института, као и за његове измене и допуне, потребно је прибавити сагласност оснивача Института, тј. Владе.

У складу са чланом 12. став 5 Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института, након доношења закона о буџету, ради усклађивања са висином средстава намењених за финансирање Института утврђених тим законом, Институт, по потреби, доноси измене и допуне годишњег програма рада. На основу члана 26. став 5. исте одлуке и члану 29. Статута Института, Скупштина може овластити Управни одбор да уместо ње између две редовне седнице Скупштине доноси измене и допуне годишњег програма рада, укључујући финансијски план.

Предлог овог програма рада утврђен је на 22. седници Управног одбора, која је одржана 26. новембра 2009. године. На основу тог предлога, Скупштина Института је на другој редовној седници у 2009. години, која је одржана 16. децембра 2009. године, донела прву верзију Програма рада. Пошто је Закон о буџету Републике Србије за 2010. годину („Службени гласник РС”, бр. 107/09) донет 21. децембра 2009. године, Управни одбор је, у складу са овлашћењем из одлуке Скупштине Института бр. 22368/55-51-14/2009 од 30. децембра 2009. године, на својој 24. седници, која је одржана путем преписке (као дописна) у периоду од 5. до 8. јануара 2010. године, донео потребне измене и допуне, односно ову верзију програма рада ради његовог усклађивања са висином средстава намењених за финансирање Института утврђених тим законом, као и посебним захтевима Министарства финансија и Министарства економије и регионалног развоја.

РЕЗИМЕ

Институт за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) је национална организација за стандардизацију Републике Србије са преко 60 година традиције у раду¹ и представља најстарију институцију ове врсте у региону. Оснивач Института за стандардизацију Србије је Влада.

Делатност Института утврђена је Законом о стандардизацији („Службени гласник РС”, бр. 36/09) и Одлуком о изменама и допунама оснивачког акта Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС”, број 88/09). Према овим документима, делатност Института обухвата послове у вези са доношењем, објављивањем, преиспитивањем и повлачењем српских стандарда и сродних докумената, као и друге послове у вези са стандардима и стандардизацијом. У 2010. Институт ће обављати и послове у вези са хомологацијом моторних возила, опреме и делова, до њиховог преузимања у складу са законом. Такође, Институт ће обављати и надзорне провере сертификованих система менаџмента квалитетом, до истека важења издатих сертификата.

У процесу припреме Републике Србије за чланство у Европској унији (ЕУ) и усклађивања прописа у области техничког законодавства, национална институција за стандардизацију има веома значајну улогу, јер стандарди представљају битан инструмент за испуњење основних захтева европског техничког законодавства, које је услов за извоз српских производа на тржиште ЕУ, због чега сви европски стандарди морају бити преузети као српски.

Према Националном програму за интеграцију Републике Србије у ЕУ, усклађивање техничког законодавства Републике Србије представља један од приоритета у свеукупном усклађивању српског законодавства са правним тековинама ЕУ. Усклађено техничко законодавство представља основу слободног кретања робе, које је једна од четири слободе на којима се заснива јединствено тржиште ЕУ. Поред тога, успостављање модерног система инфраструктуре квалитета, чији је значајан део и стандардизација, допринеће унапређењу конкурентности производа српске привреде и њеном присуству на европском и светском тржишту, као и усаглашавању са захтевима Светске трговинске организације.

Земље кандидати за придруживање ЕУ имају изричиту обавезу да, у периоду припрема за чланство, ускладе своје техничко законодавство са техничким законодавством ЕУ и да у националну стандардизацију пренесу најмање 80% европских стандарда, којих за сада има преко 19 хиљада (са тенденцијом даљег повећања тог броја), од којих преко 4.500 представљају хармонизоване европске стандарде чијом применом се остварује претпоставка усаглашености производа са захтевима директива ЕУ. При томе је неопходно да се ставе ван снаге сви национални стандарди који су у супротности са захтевима преузетих европских стандарда. Само овај посао сведочи о кључној улози Института у процесу транзиције наше привреде, повећања њене конкурентности и изградње тржишне привреде, што је према Копенхагенским критеријумима битан услов да Србија, као земља кандидат, стекне статус пуноправног члана ЕУ.

Основни циљеви усклађивања техничког законодавства и изградње одговарајуће националне техничке инфраструктуре у земљама чланицама ЕУ јесу безбедност производа, заштита здравља грађана и њихова безбедност на раду, заштита животне средине, заштита потрошача и, уопште, отклањање других ризика, што представља значајну тековину ЕУ.

¹ Институт је правни наследник Завода за стандардизацију (2006-2003), Савезног завода за стандардизацију (2003-1978), Југословенског завода за стандардизацију (1978-1962) и Савезне комисије за стандардизацију (1962-1946).

Међутим, не мање значајан циљ тог усклађивања јесте и побољшање конкурентске способности домаће индустрије ради равноправног учешћа у међународној размени роба и услуга како на европском тако и на светском тржишту. Министарства Владе Републике Србије, у раду на транспонувању европских директива из области за које су надлежна, све више се интересују за убрзавање процеса израде српских стандарда којима се у националну стандардизацију преузимају хармонизовани европски стандарди, што је Институт имао у виду приликом предлагања плана доношења српских стандарда и сродних докумената у 2010. години. Објашњења структуре Програма рада Института за 2010. годину (у даљем тексту: Програм) и самог процеса доношења српских стандарда детаљно су изложени у тексту овог Програма (у прилогу). Циљ Института је да се до краја 2012. године у збирку српских стандарда и сродних докумената преузме што већи број европских стандарда (најмање 80% од укупног броја), с тим што ће стандарди у највећем броју бити преузети на енглеском језику, на један од начина описаних у Програму (методом проглашавања и методом прештампавања).

Поред издавања стандарда, на основу члана 9. Закона о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености производа с прописаним захтевима, као и члана 7. Закона о стандардизацији, Институт даје основу за израду домаћих хармонизованих техничких прописа и има обавезу да на захтев министарстава која доносе техничке прописе доставља неопходне информације о стандардима који су донети у одређеној области. У 2010. години Институт ће активно сарађивати са министарствима у циљу израде и доношења техничких прописа, тако да ће представници Института учествовати у раду 10 подгрупа Стручне групе за припрему и преговоре о приступању Србије ЕУ коју је образовала Влада, и то у: Подгрупи за кретање роба, Подгрупи за информационо друштво и медије, Подгрупи за пољопривреду и рурални развој, Подгрупи за безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна питања, Подгрупи за рибарство, Подгрупи за саобраћај, Подгрупи за енергетику, Подгрупи за трансевропске мреже, Подгрупи за животну средину и Подгрупи за заштиту потрошача и заштиту здравља.

Као национална организација за стандардизацију, Институт представља и заступа интересе Србије у међународним и европским организацијама за стандардизацију, и то у:

- Међународној организацији за стандардизацију (ISO²), у којој има статус пуноправног члана од 1950. године;
- Међународној електротехничкој комисији (IEC³), у којој има статус пуноправног члана од 1953. године;
- Европском комитету за стандардизацију (CEN⁴), у којем има статус придруженог члана од 1. јануара 2008. године;
- Европском комитету за електротехничку стандардизацију (CENELEC⁵), у којем има статус придруженог члана од 1. октобра 2005. године.
- Међународном ИЕС систему за испитивање усаглашености и сертификацију електричне опреме (IECEE⁶), у оквиру којег функционише шема признавања резултата испитивања (IECEE/CB-Scheme), у којој Институт има статус пуноправног члана од 1985. године;

Пуноправно чланство Института у европским организацијама за стандардизацију CEN и CENELEC је један од услова за придруживање Републике Србије ЕУ.

² ISO = International Organization for Standardization

³ IEC = International Electrotechnical Commission

⁴ CEN = Comité Européen de Normalisation

⁵ CENELEC = Comité Européen de Normalisation Electrotechnique

⁶ IECEE = IEC System for Conformity Testing and Certification of Electrical Equipment

Институт врши и функцију националне контактне тачке за стандарде и сродне документе Комисије *Codex Alimentarius* у Републици Србији (енгл. *National Codex Contact Point*). Комисија *Codex Alimentarius* је заједничко тело Организације за храну и пољопривреду (FAO⁷) и Светске здравствене организације (WHO⁸), које се бави пољопривредним и прехранбеним производима на глобалном нивоу.

Такође, у складу са међународним обавезама, Институт се припрема да постане тзв. контактна тачка према ЕУ директивама 98/34/ЕС и 98/48/ЕС за достављање информација (нотификовање – пријављивање) у области техничких стандарда који су у припреми у нашој земљи са циљем да се спречи стварање нових техничких препрека на јединственом тржишту ЕУ. Поред овога значајна улога контактне тачке за нотификацију биће пружање информација о документима које су нотификовале контактне тачке у другим земљама чланицама СТО-а и ЕУ, а које ће бити врло корисне привредним субјектима у Републици Србији, јер ће им омогућити да, пре него што одлуче да извозе своје производе и услуге у друге земље, добију све релевантне информације о националним стандардима који се примењују у тим земљама.

У 2010. години Институт планира да интензивира рад на унапређењу своје информативно-издавачке делатности у циљу ефикаснијег информисања својих чланова и привреде Србије, али и свих других заинтересованих страна, како у Републици Србији тако и изван ње, о стандардима и другим публикацијама, а увођењем веб-портала обезбедиће непосредну, двосмерну, електронску комуникацију са члановима Института, корисницима публикација и услуга, као и свим другим заинтересованим странама у земљи и иностранству.

Визија Института је да постане национални центар изврсноности за сва питања у вези са српским, европским и међународним стандардима и сродним документима, као и националним стандардима и сродним документима појединих земаља, за које су посебно заинтересовани чланови Института и друге заинтересоване стране и да у наредном петогодишњем периоду, на међународном, европском и субрегионалном плану, постане препознатљива национална организација за стандардизацију која управља националним системом стандардизације у Републици Србији на начин на који се то чини у земљама ЕУ и другим модерним земљама са тржишном привредом, која се одликује изврсношћу својих публикација и услуга, као и компетентношћу, професионалношћу и преданошћу својих запослених.

Поред значајних задатака који се налазе пред Институтом у наредном периоду и јасних циљева и планова за њихову реализацију, у сарадњи са бројним стручњацима које окупља у преко 200 својих комисија за стандарде и сродне документе (које раде на потпуно добровољној основи), Институт се суочава са изузетно великим логистичким и кадровским проблемима, који су, пре свега, последица честих промена његове локације и правног статуса. Тако, данас, уместо 98 запослених, у складу са правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места, у Институту ради само 71 извршилац, од којих ће у наредној години вероватно пет, и то врло стручних и неопходних, отићи у пензију. Ово је критичан моменат за реализацију овог програма и годишњег плана доношења око 4.000 српских стандарда и сродних докумената, што може трајно да угрози динамику процеса доношења техничких прописа, односно успори и сам процес хармонизације техничког законодавства Србије са прописима ЕУ.

Генеза проблема и сви његови аспекти детаљно су описани у Програму, а један од најзначајнијих узрока је, поред изнетих чињеница, трајно депресиван ниво плата запослених у Институту, и то у периоду када он мора да спроводи најзначајније реформе у свом раду и изврши комплетну информатизацију своје делатности, за коју је неопходна набавка нових софтвера и опреме. Неопходно је да се Институт посматра као високостручна професионална организација, која мора имати добро обучене техничке стручњаке и то низа разних профила.

⁷ FAO = Food and Agriculture Organization (of the United Nations)

⁸ WHO = World Health Organization (of the United Nations)

Треба напоменути да је сам процес стасавања стручног кадра у области стандардизације дуготрајан и да захтева непрекидне иновације техничких знања, познавање страних језика, обуку у самој институцији али и у иностранству, размену најбољих искустава на међународном нивоу, јер у оквиру редовних програма високог образовања у Србији не постоји такво усмерење, а и сама делатност је мултидисциплинарна. С тим у вези, неопходно је да се у 2010. години прими и стручно оспособи најмање 11 нових сарадника за поједине области стандардизације, како је изложено у Програму.

О угледу који Институт, као национално тело за стандардизацију у Републици Србији, ужива у међународним оквирима говори и чињеница да је Генерални секретаријат Међународне организације за стандардизацију – ISO поверио Институту организацију регионалне радионице о имплементацији елемената свеукупне ISO-ове стратегије за земље Централне и Источне Европе и Средње Азије (за укупно 20 земаља чланица ISO-а), а у вези са доношењем ISO-овог Стратешког плана за период од 2011. до 2015. године. Овај значајан стручни скуп биће одржан у Београду од 18. до 20. маја 2010. године.

Детаљнији описи редовних и ванредних активности у оквиру основне надлежности и привремених послова Института за стандардизацију као и кадровска и финансијска питања презентовани су у тексту Програма који је структуриран у пет поглавља.

Институт ће у наредој години интензивно радити на имплементацији система менаџмента квалитетом према међународном стандарду ISO 9001 и система менаџмента сигурности информација према стандарду ISO/IEC 27001 у својој организацији, а својим целокупним деловањем и радом промовисаће и примењиваће концепт друштвене одговорности.

Подршка Владе, као оснивача, даљем развоју Института и решавању његових материјалних и кадровских проблема (издвајање додатних средстава за набавку неопходних софтвера, омогућавање пријема најнеопходнијих техничких стручњака, обука младих и адекватно плаћање квалификованих техничких стручњака), значајно би допринели испуњавању најважнијег циља који у наредних неколико година мора испунити Република Србија као услов за пуноправно чланство у ЕУ, а то је преузимање европских стандарда, као предуслов за преузимање европских директива у српско техничко законодавство.

1 ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ИНСТИТУТУ

1.1 ПРАВНИ СТАТУС

Према Закону о стандардизацији („Службени гласник РС”, број 36/09) и Одлуци о изменама и допунама оснивачког акта Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС”, број 88/09), Институт за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) је установа која има статус правног лица и послује у складу са прописима којима се уређује правни положај јавних служби.

Оснивање Института уписано је у регистар Привредног суда у Београду 4. јануара 2010. године, у регистарски уложак бр. 5–1208–00.

Права, обавезе и одговорности Института утврђене су Законом о стандардизацији, одлуком о изменама и допунама оснивачког акта, статутом и другим правним актима.

Оснивач Института је Влада.

Седиште Института је у Београду, у Улици Стевана Бракуса бр. 2.

Највиши општи акт Института је Статут Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС”, број 79/07), на који је Влада дала сагласност својим решењем од 2. августа 2007. године („Службени гласник РС”, број 73/07). У 2010. години статут ће бити усклађен са одредбама Закона о стандардизацији и Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института.

1.2 ДЕЛАТНОСТ

Делатност Института утврђена је чланом 7. Закона о стандардизацији, односно чланом 10. Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института за стандардизацију Србије. Према тим документима, делатност Института обухвата послове у вези са доношењем српских стандарда и сродних докумената, као и друге послове који су повезани са стандардима и стандардизацијом. Тачније речено, Институт обавља следеће послове:

- 1) доноси, објављује, преиспитује и повлачи српске стандарде, у складу са правилима Института;
- 2) даје тумачење српских стандарда, као и тумачење примене српских стандарда, на захтев заинтересоване стране;
- 3) обезбеђује усаглашеност српских стандарда са међународним и европским стандардима;
- 4) води регистар донетих и повучених српских стандарда, у складу са правилима Института;
- 5) учествује у изради и преиспитивању међународних и европских стандарда, у областима које су од интереса за Републику Србију;
- 6) сарађује са међународним и европским организацијама за стандардизацију и националним телима за стандардизацију држава потписница одговарајућих споразума из области стандардизације;
- 7) извршава задатке у вези са стандардизацијом, у складу са обавезама из потврђених међународних споразума чији је потписник Република Србија;
- 8) обезбеђује доступност јавности донетих и повучених српских стандарда, публикација, као и стандарда и публикација одговарајућих међународних, европских и националних тела за стандардизацију и врши њихову продају;
- 9) доставља обавештење, на захтев органа државне управе, о томе да ли је у области која се уређује техничким прописом донет одговарајући српски стандард или предстоји његово доношење, односно да ли постоји одговарајући међународни или европски стандард;
- 10) делује као информативни центар за стандарде, за информисање и обавештавање о стандардима, у складу са захтевима предвиђеним у одговарајућим међународним

споразумима и обавезама које произлазе из чланства у одговарајућим међународним и европским организацијама за стандардизацију;

11) представља и заступа интересе стандардизације у Републици Србији у међународним и европским организацијама за стандардизацију;

12) одобрава употребу националног знака усаглашености са српским стандардима, у складу са правилима Института;

13) доноси правила на основу којих се доносе, објављују, преиспитују и повлаче српски стандарди;

14) поверава заинтересованим странама, у складу са својим правилима, израду предлога српских стандарда у специфичним областима;

15) промовише примену српских стандарда;

16) обавља и друге послове из области стандардизације, у складу са законом и одлуком о оснивању.

Послове наведене у тачкама 1), 2), 4), 8), 13), 14) и 15) претходног става односе се и на сродне документе (техничке спецификације, техничке извештаје, спецификације доступне јавности, упутства и сл.).

Међутим, поред поменуте, законом утврђене делатности, Институт привремено обавља још две споредне делатности, и то: (1) хомологацију возила, опреме и делова, и (2) надзорне провере сертифицираних система менаџмента квалитетом и других система менаџмента.

Институт ће обављати послове у вези са хомологацијом возила, опреме и делова до њиховог преузимања од стране Агенције за безбедност саобраћаја, у складу са Одлуком о оснивању Агенције за безбедност саобраћаја („Службени гласник РС”, бр. 104/09). Те послове Институт ће обављати у оквиру спровођења UN/ECE Споразума о усвајању једнообразних техничких прописа за возила са точковима, опрему и делове који могу бити уграђени и/или коришћени на возилима са точковима и условима за узајамно признавање додељених хомологација на бази ових прописа – Женева 1995-10-16, на основу којег је објављено 56 наредби о хомологацији, као и у оквиру спровођења Одлуке о одређивању робе за чији су извоз, увоз, односно транзит прописани услови („Службени гласник РС”, број 119/08) и Уредбе о увозу моторних возила („Службени гласник Републике Србије”, бр. 106/05 и 27/09).

До 31. јула 2008. године Институт је вршио добровољну сертификацију система менаџмента квалитетом према стандарду SRPS ISO 9001, система менаџмента заштитом животне средине према стандарду SRPS ISO 14001 и других система менаџмента. Пошто не постоји правни основ за даље обављање сертификације система менаџмента, Институт ће до 31. јула у 2010. години вршити само надзорне провере сертифицираних система менаџмента за које је издао сертификате чија важност истиче до 31. јула 2011. године.

1.3 МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Као национална организација за стандардизацију, Институт представља и штити интересе наше земље у следећим међународним и европским организацијама за стандардизацију:

- Међународној организацији за стандардизацију (ISO), у којој има статус пуноправног члана од 1950. године;
- Међународној електротехничкој комисији (IEC), у којој има статус пуноправног члана од 1953. године;
- Међународном IEC систему за испитивање усаглашености и сертификацију (IECEE), у оквиру којег функционише шема признавања резултата испитивања (IECEE/CB-Scheme), у којој Институт има статус пуноправног члана од 1965. године;

- Европском комитету за стандардизацију (CEN), у којем је од 1998. до 2004. године имао статус дописног члана, од 1. јануара 2005. до 31. децембра 2007. године – статус партнерске организације за стандардизацију, а од 1. јануара 2008. године – статус придруженог члана;
- Европском комитету за електротехничку стандардизацију (CENELEC), у којем има статус придруженог члана од 1. октобра 2005. године.

Пуноправно чланство Института у европским организацијама за стандардизацију CEN и CENELEC је један од услова за придруживање Републике Србије Европској унији (ЕУ).

Уколико буде потребно, Институт у будућности може постати и члан Европског института за телекомуникационе стандарде (ETSI⁹).

Поред непосредног чланства у поменутим организацијама, Институт учествује у раду или прати рад других међународних организација које се баве питањима стандардизације, и то:

- Радне групе за сарадњу у области регулације и политику стандардизације, радног тела Економске комисије за Европу Уједињених нација (UN/ECE/TRADE/WP.6) и
- Светског форума за хармонизацију правилника о возилима, радног тела Економске комисије за Европу Уједињених нација (UN/ECE/TRANS/WP.29).

Поред учешћа у раду међународних и европских организација за стандардизацију, Институт привремено, до примопредаје послова у вези са хомологацијом моторних возила у складу са законом, спроводи следеће међународне споразуме и прописе:

- UN/ECE Споразум о усвајању једнообразних техничких прописа за возила са точковима, опрему и делове који могу бити уграђени и/или коришћени на возилима са точковима и условима за узајамно признавање додељених хомологација на бази ових прописа – Женева 1995-10-16;
- Техничке прописе Европске конференције министара транспорта (енгл. ЕСМТ¹⁰ или фр. СЕМТ¹¹) у вези са безбедношћу и погодношћу са становишта заштите животне средине, а који се односе на моторна возила (аутобусе и камионе) и прикључна возила (приколице) која учествују у међународном саобраћају.

Институт има улогу националне контактне тачке за стандарде и сродне документе Комисије Codex Alimentarius у нашој земљи (енгл. *National Codex Contact Point*). Комисија Codex Alimentarius је заједничко тело Организације за храну и пољопривреду (FAO¹²) и Светске здравствене организације (WHO¹³), које се бави пољопривредним и прехранбеним производима.

1.4 УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА

Унутрашња организација Института, називи радних места, опис послова, број извршилаца и посебни услови за обављање послова уређени су Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Институту, који доноси Управни одбор на предлог директора Института. Унутрашња организација Института приказана је на сл. 1.1.

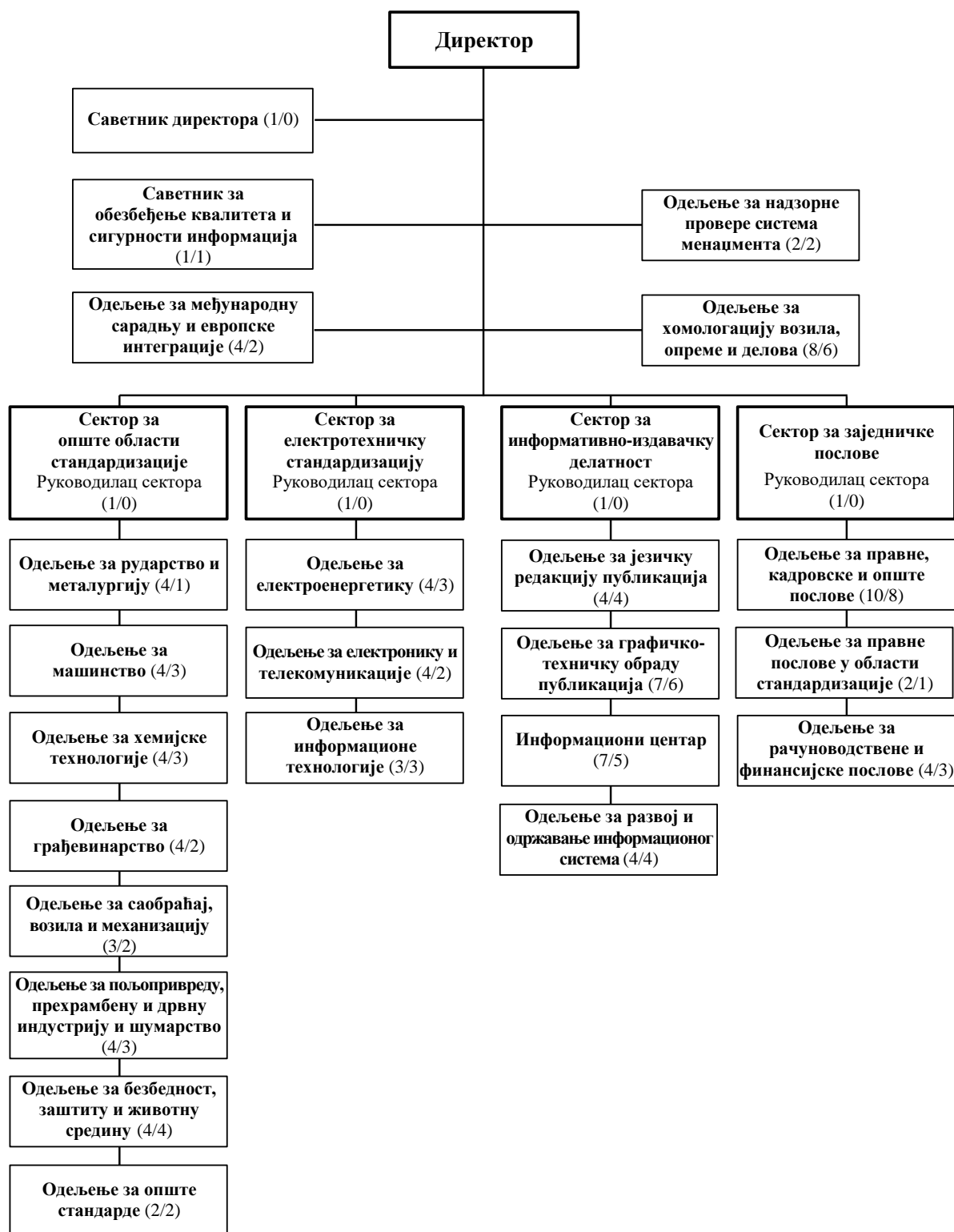
⁹ ETSI = European Telecommunication Standards Institute

¹⁰ ECMT = European Conference of Ministers of Transport

¹¹ CEMT = Conférence Européenne des Ministres des Transports

¹² FAO = Food and Agriculture Organization (of the United Nations)

¹³ WHO = World Health Organization (of the United Nations)

Сл. 1.1 – Шематски приказ унутрашње организације Института (бројеви у заградама означавају број предвиђених извршилаца/број постојећих извршилаца)

Према важећем правилнику, послови из делокруга Института обављају се у четири основне организационе јединице, и то у:

- Сектору за опште области стандардизације,
- Сектору за електротехничку стандардизацију,
- Сектору за информативно-издавачку делатност и
- Сектору за заједничке послове;

у унутрашњим организационим јединицама у саставу поменутих сектора; као и у три организационе јединице ван састава сектора, и то у:

- Одељењу за међународну сарадњу и европске интеграције,
- Одељењу за хомологацију возила, опреме и делова и
- Одељењу за надзорне провере система менаџмента.

За обављање послова из делокруга Института који су по својој природи специфични и за које се захтева посебна стручност, самосталност и креативност у раду, предвиђена су два самостална извршилачка радна места ван сектора и одељења, и то:

- саветника директора за техничко-методолошка питања стандардизације,
- саветника за обезбеђење квалитета и сигурности информација.

Одељење за хомологацију возила, опреме и делова образовано је привремено, ради обављања послова који су Институту у ранијем периоду били поверени важећим прописима Републике Србије, а које ће Институт обављати док их Агенција за безбедност саобраћаја не преузме у складу са Одлуком о оснивању Агенција за безбедност саобраћаја („Службени гласник РС”, бр. 104/09).

Одељење за надзорне провере система менаџмента образовано је привремено, ради обављања послова у вези са надзорним проверама раније сертификованих система менаџмента. Пошто не постоји правни основ за даље обављање сертификација, од 31. јула 2008. године ово одељење обавља само надзорне провере сертификованих система менаџмента, и то ће наставити да обавља до истека рока важења последњег издатог сертификата, тј. до 31. јула 2011. године.

У Сектору за опште области стандардизације предвиђено је 30 извршилаца, укључујући руководиоца сектора, а сада недостаје 10 извршилаца. Послови из делокруга овог сектора обављају се у осам унутрашњих организационих јединица, и то у:

1. Одељењу за рударство и металургију,
2. Одељењу за машинство,
3. Одељењу за хемијске технологије,
4. Одељењу за грађевинарство,
5. Одељењу за саобраћај, возила и механизацију,
6. Одељењу за пољопривреду, прехранбену и дрвну индустрију и шумарство,
7. Одељењу за безбедност, заштиту и животну средину,
8. Одељењу за опште стандарде.

У Сектору за елетротехничку стандардизацију предвиђено је 12 извршилаца, укључујући руководиоца сектора, а недостају четири извршиоца. Послови из делокруга овог сектора обављају се у три унутрашње организационе јединице, и то у:

1. Одељењу за електроенергетику,
2. Одељењу за електронику и телекомуникације и
3. Одељењу за информационе технологије.

У Сектору за информативно-издавачку делатност предвиђена су 23 извршиоца, укључујући руководиоца сектора, а недостају четири извршиоца. Послови из делокруга овог сектора обављају се у четири унутрашње организационе јединице, и то у:

1. Одељењу за језичку редакцију публикација,
2. Одељењу за графичко-техничку обраду публикација и
3. Информационом центру и
4. Одељењу за развој и одржавање информационог система.

У Сектору за заједничке послове предвиђено је 17 извршилаца, укључујући руководиоца сектора, а недостаје пет извршилаца. Послови из делокруга овог сектора обављају се у три унутрашње организационе јединице, и то у:

1. Одељењу за правне, кадровске и опште послове,
2. Одељењу за правне послове у области стандардизације и
3. Одељењу за рачуноводствене и финансијске послове.

Полазећи од делатности и обима послова које Институт треба да обавља у наредном периоду, стално или повремено, поменути правилником у Институту је предвиђено 79 радних места, не рачунајући радно место директора, на која се распоређује укупно 98 извршилаца.

1.5 КАДРОВИ

Институт сада¹⁴ има 71 запосленог, рачунајући директора. Од тог броја 69 је запослено на неодређено време, а два на одређено време, због повећаног обима послова. У односу на број запослених који је предвиђен Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Институту, недостају четири руководиоца сектора (запослени са посебним одговорностима и овлашћењима) и 24 извршиоца. До именовања руководиоца сектора послове у четири сектора организују, обједињују и воде руководиоци одељења – координатори, које је на ту привремену дужност именовао директор.

1.6 ЧЛАНСТВО У ИНСТИТУТУ

Учлањење у Институт је добровољно. Члан Института може постати привредно друштво, предузеће, друго правно лице или предузетник који су основани по прописима Републике Србије, као и физичко лице које је држављанин Републике Србије (у даљем тексту: заинтересоване стране). Чланство у Институту се не може преносити или преузимати.

У Институту постоје три категорије чланова: редовни, почасни и заслужни чланови.

Редовни чланови су заинтересоване стране које су се учланиле у Институт по поступку утврђеном у Статуту и Правилнику о чланству Института.

Почасни чланови су истакнути појединци које је Скупштина Института именovala за почасне чланове у складу са општим актом о предлагању и именовању почасних и заслужних чланова, имајући у виду њихов научно-истраживачки рад, значајан стручни рад, посебну подршку или други значајан допринос у вези са националном, европском или међународном стандардизацијом, односно делатношћу Института.

Заслужни чланови су истакнути појединци и организације из редова редовних чланова Института, које је Скупштина Института именovala за заслужне чланове у складу са општим актом о предлагању и именовању почасних и заслужних чланова, имајући у виду њихов вишегодишњи плодотворан рад у органима и радним телима Института, односно европских или међународних организација за стандардизацију, или други допринос националној, европској или међународној стандардизацији.

На дан 30. новембра 2009. године Институт је имао 97 редовних чланова.

Члан Института има право да непосредно или преко овлашћеног представника учествује у раду и управљању Институтом, као и право на материјалне погодности које су ближе уређене посебном одлуком Управног одбора¹⁵.

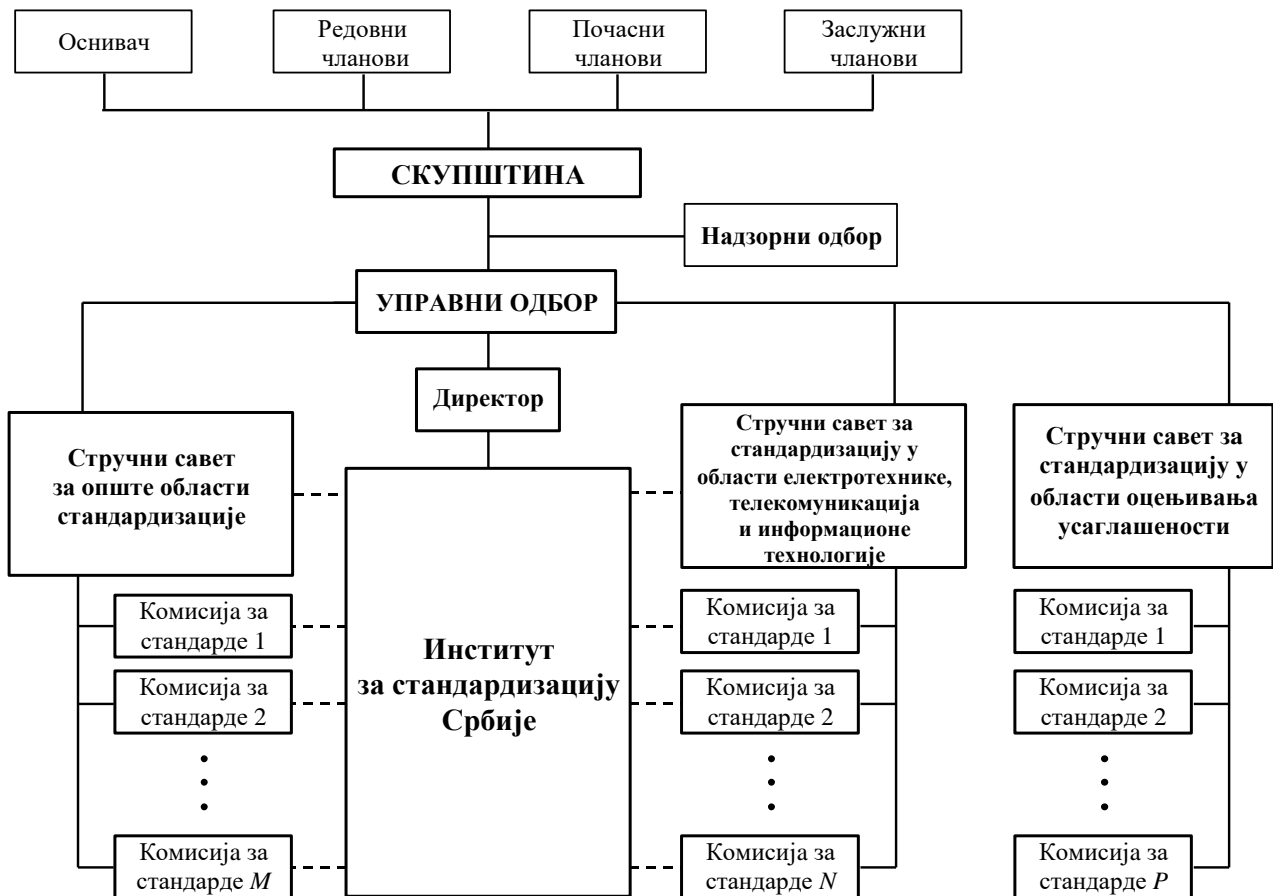
Остала права и обавезе чланова Института, као и друга питања у вези са чланством, ближе се уређују Статутом и Правилником о чланству у Институту.

¹⁴ 30. новембра 2009. године

¹⁵ Ову одлуку Управни одбор је донео на својој другој седници, одржаној 8. фебруара 2008. године.

1.7 ОРГАНИ ИНСТИТУТА

Органи Института су: Скупштина, Управни одбор, Надзорни одбор и директор (сл. 1.2).

Сл. 1.2 – Шематски приказ органа и техничких радних тела Института

Скупштина је највиши орган Института. Њу чине оснивач и чланови Института. Привредна друштва, предузећа и друга правна лица чланови Института, као и Оснивач, учествују у раду Скупштине преко овлашћених представника. Сваки члан Института правно лице има по једног представника у Скупштини, а оснивач пет представника.

Предузетници и физичка лица чланови Института непосредно учествују у раду Скупштине. Члан Института, односно његов представник, као и представници оснивача у Скупштини, имају по један глас.

Скупштина Института конституисана је на првој седници, која је одржана 18. јуна 2007. године.

Управни одбор је орган управљања пословањем Института, који за свој рад одговара Скупштини. Управни одбор има председника и шест чланова. Три члана Управног одбора предлаже Скупштина Института из редова чланова Института, три члана предлаже оснивач Института (од којих је један представник министарства надлежног за стандардизацију), а једног члана предлажу запослени у Институту из својих редова. Председника и чланове Управног одбора именује и разрешава оснивач. Мандат председника и чланова Управног одбора траје четири године, уз могућност поновног именовања. Управни одбор именован је решењем оснивача (Владе) од 13. децембра 2007. године.

Директор Института је пословодни орган који представља и заступа Институт као правно лице, и то са неограниченом одговорношћу, руководи радом Института и одговара за законитост рада и пословања. За свој рад директор одговара Управном одбору.

Директора Института именује и разрешава оснивач, на предлог Управног одбора. Управни одбор предлаже кандидата за директора Института на основу спроведеног јавног конкурса, који се објављује најмање три месеца пре истека текућег мандата. Мандат директора траје пет година, с тим што исто лице може бити поново именовано за директора. Директор Института именован је 2. априла 2009. године.

Надзорни одбор је орган контроле законитости рада и финансијског пословања Института, који за свој рад одговара Скупштини Института. Надзорни одбор има председника и два члана.

Председника и чланове Надзорног одбора именује и разрешава оснивач. Једног члана Надзорног одбора предлаже Скупштина Института из реда чланова Института, другог члана предлажу запослени у Институту из својих редова, а трећег члана предлаже оснивач. Мандат чланова Надзорног одбора траје четири године, уз могућност поновног именовања. Надзорни одбор Института до сада није именован.

1.8 СТРУЧНА ТЕЛА ИНСТИТУТА

Стручна тела Института су стручни савети и комисије за стандарде и сродне документе.

Стручни савети усмеравају стручни рад комисија за стандарде и сродне документе, које су образоване за поједине области стандардизације. Рад у стручним саветима је добровољан. Председника и чланове стручних савета именује Управни одбор из редова представника чланова Института, који су признати стручњаци у области, односно областима за које је стручни савет образован. За свој рад стручни савети одговарају Управном одбору.

У Институту постоје три стручна савета: Стручни савет за опште области стандардизације, Стручни савет за стандардизацију у областима електротехнике, информационих технологија и телекомуникација, као и Стручни савет за стандардизацију у области оцењивања усаглашености.

Стручни савети су образовани одлукама Управног одбора које су донете на његовој осмој седници, одржаној у септембру 2008. године. Председници и чланови стручних савета именовани су одлукама Управног одбора на седници која је одржана 5. децембра 2008. године.

Стручни рад Института у појединачним областима стандардизације одвија се у комисијама за стандарде и сродне документе, којих има више од 200. Ове комисије планирају, припремају, преиспитују и одржавају српске стандарде и сродне документе у припадајућим областима стандардизације, прате рад и учествују у раду одговарајућих техничких радних тела међународних и европских организација за стандардизацију и обављају друге задатке у вези са стандардима и стандардизацијом.

У оквиру својих надлежности, комисије за стандарде предлажу директору Института доношење српских стандарда и сродних докумената у ужим областима стандардизације за које су образоване. Рад у комисијама за стандарде је добровољан и заснива се на општим начелима стандардизације која су утврђена Законом о стандардизацији. Акте о образовању и престанку рада комисија за стандарде доноси директор Института, на предлог надлежног стручног савета.

1.9 ФИНАНСИРАЊЕ

Према члану 9. Закона о стандардизацији, односно члану 11. Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института, Институт стиче средства за обављање своје делатности на следеће начине:

- наплатом чланарине;
- продајом српских стандарда, сродних докумената и других публикација;

- наплатом услуга,
- из буџета Републике Србије;
- и из других извора (поклона и других прихода), у складу са законом и уз претходну сагласност оснивача.

Средства за чланарине Института у европским и међународним организацијама за стандардизацију, која се утврђују годишњим програмом рада Института, обезбеђују се из буџета Републике Србије.

Потребна средства за рад утврђују се годишњим програмом рада Института, који садржи и финансијски план. Годишњи програм рада Институт доставља министарству надлежном за послове стандардизације (сада је то Министарство економије и регионалног развоја) најкасније 1. новембра текуће године за наредну годину. Оснивач Института даје сагласност на годишњи програм рада, као и његове измене и допуне.

Износ средстава за рад Института који се обезбеђује из буџета Републике Србије одређује се на основу годишњег програма рада, узимајући у обзир предвиђени приход од чланарина, продаје српских стандарда, сродних докумената и других публикација, наплате услуга, као и предвиђени приход из других извора. Као индиректни корисник буџетских средстава, ова средства Институт добија преко министарства које је надлежно за питања стандардизације.

Након доношења закона о буџету, ради усклађивања са висином средстава намењених за финансирање Института утврђених тим законом, Институт, по потреби, доноси измене и допуне годишњег програма рада.

Институт продаје српске стандарде, сродне документе и друге публикације. Поред тога, на основу закључених уговора о коришћењу ауторских права, умножавању и дистрибуцији, Институт продаје међународне стандарде и сродне документе, као и стандарде и сродне документе других земаља (Немачке, Велике Британије, Руске Федерације, Заједнице Независних Држава).

У складу са Одлуком о изменама и допунама оснивачког акта Института, Управни одбор Института доноси одлуку о висини накнада за стандарде, сродне документе и друге публикације, као и о висини накнада за услуге које врши Институт, а та одлука објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”. Ту одлуку Управни одбор је донео на 22. седници, која је одржана 26. новембра 2009. године, а она је објављена у „Службеном гласнику Републике Србије”, бр. 111/09.

Продаја међународних стандарда и сродних докумената, као и националних стандарда и сродних докумената других земаља врши се на исти начин као и продаја српских стандарда и сродних докумената, осим што се при продаји тих публикација примењују каталожке цене њихових издавача, које се прерачунавају у динаре.

Чланарина у Институту утврђује се одлуком Управног одбора за сваку календарску годину. Одлуку о висини чланарине за 2010. годину Управни одбор је донео на 22. седници, која је одржана 26. новембра 2009. године.

На основу мишљења Министарства финансија – Сектора за фискални систем од 18. фебруара 2008. године, Институт није обвезник плаћања пореза на додату вредност (ПДВ) за послове из свог делокруга.

На финансијско-материјално пословање Института примењују се одредбе Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09) и Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС”, бр. 116/08), као и подзаконских аката за њихово спровођење.

1.10 МИСИЈА, ВИЗИЈА, ЦИЉЕВИ И СТРАТЕГИЈА ИНСТИТУТА

Мисија¹⁶

Мисија Института као јавне установе проистиче из члана 7. Закона о стандардизацији, односно члана 10. Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института.

Визија¹⁷

Визија Института је да у наредном петогодишњем периоду, на међународном, европском и субрегионалном плану, постане препознатљива национална организација за стандардизацију која управља националним системом стандардизације у Републици Србији на начин на који се то чини у земљама Европске уније (ЕУ) и другим модерним демократским земљама, и која се одликује изврсношћу својих публикација и услуга, као и компетентношћу, професионалношћу и преданошћу својих запослених.

Циљеви

Општи циљ Института је да се успостави ефикасан и ефикасан систем националне стандардизације који ће трајно омогућавати да се у прихватљивом року успешно задовоље потребе чланова Института, других заинтересованих страна и уопште шире друштвене заједнице у нашој земљи, као и да се створе неопходни услови за убрзану интеграцију Републике Србије у ЕУ, што је истовремено и крајњи циљ државне стратегије.

Најважнији појединачни циљеви су:

- да Институт трајно задржи пуноправно чланство у међународним организацијама за стандардизацију ISO и IEC, као и да активно учествује у креирању и спровођењу политика и стратегија тих организација;
- да се до 2012. године испуне сви формални услови који су потребни да Институт стекне статус пуноправног члана Европског комитета за стандардизацију (CEN), Европског комитета за електротехничку стандардизацију (CENELEC), а по потреби и Европског института за телекомуникационе стандарде (ETSI);
- да се до 2012. године Институт оспособи за преузимање сваког европског стандарда и сродног документа у прописаним роковима, као и за активно учествовање у свим активностима европских организација за стандардизацију;
- да се хармонизацијом српских стандарда и сродних докумената с европским и међународним стандардима потпомогне развој и конкурентност српске привреде у условима растуће међународне економске интеграције и одрживог развоја, односно уклоне техничке препреке у трговини;
- да се значајно подигне пословни углед Института и повећа број чланова Института.

Стратегија¹⁸

У остваривању својих циљева Институт ће примењивати следећу стратегију:

- интезивно ће радити на преузимању првенствено европских стандарда (EN¹⁹) и сродних докумената; уколико за поједине предмете стандардизације они не постоје и

¹⁶ Друштвена улога Института.

¹⁷ Представа о томе шта Институт жели да оствари.

¹⁸ Скуп метода и средстава за остварење визије Института.

¹⁹ Скраћеница која потиче од француског термина *Européen Norm* (европски стандард).

не предстоји њихово доношење, преузимаће међународне стандарде и сродне документе, а тек уколико ни они не постоје и не предстоји њихово доношење, развијаће изворне српске стандарде и сродне документе или ће преузимати националне стандарде других земаља;

- при преузимању европских стандарда и сродних докумената, првенство ће имати преузимање хармонизованих стандарда и хармонизационих докумената (HD²⁰), јер они садрже техничке појединости помоћу којих се на најрационалнији начин могу испунити основни захтеви европских директива „новог приступа” које морају бити транспоноване у домаће техничке прописе;
- кад год је могуће европски, односно међународни стандарди и сродни документи, биће преузимани превођењем на српски језик, а уколико се то не буде могло остварити у разумном року, биће преузимани на једном од службених језика европских организација за стандардизацију, по правилу на енглеском језику.

²⁰ Скраћеница која потиче од енглеског термина *Harmonization Document* (хармонизациони документ). Хармонизационе документе објављује само CENELEC и они имају исти статус као европски електротехнички стандарди.

2 ДЕЛАТНОСТ БР. 1: ДОНОШЕЊЕ СРПСКИХ СТАНДАРДА И СРОДНИХ ДОКУМЕНАТА И ДРУГИ ПОСЛОВИ У ОБЛАСТИ СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ

2.1 УОПШТЕ О ДОНОШЕЊУ СРПСКИХ СТАНДАРДА И СРОДНИХ ДОКУМЕНАТА

Правни основ за доношење српских стандарда и сродних докумената и друге послове у области стандардизације је члан 6. Закона о стандардизацији. При изради програма рада за ову делатност Института у обзир су узета два најзначајнија приоритета генералне политике економских односа Републике Србије са иностранством:

- приступање Светској трговинској организацији (СТО) и
- стицање статуса земље кандидата за чланство у ЕУ;

као и испуњавање обавеза које проистичу из Европског партнерства, Пакта за стабилност Југоисточне Европе, Споразума о слободној трговини у централној Европи (СЕФТА²¹) и других регионалних иницијатива од интереса за Републику Србију.

Обавезе у вези са поменутиим интеграцијама укључују и стандардизацију, која у процесу приступања СТО и ЕУ треба да допринесе постепеном смањењу техничких препрека у трговини између републике Србије и других земаља, да би у моменту приступања тим интеграцијама препреке биле уклоњене.

У децембру 2004. године Република Србија је поднела пријаву за приступање СТО. Чланство у СТО је неопходно за конкурентност и интеграцију економије наше земље у светску економију, као и за придруживање ЕУ. При приступању СТО Република Србија ће, поред осталих докумената, морати да прихвати Споразум о техничким препрекама у трговини, који у Анексу 3 садржи Кодекс добре праксе за припрему, доношење и примену стандарда. Као национална организација за стандардизацију, Институт је још почетком 1998. године званично обавестио Информациони центар ISO/IEC у Женеви да добровољно прихвата и да ће се у свом раду придржавати овог кодекса. Прихватајући овај кодекс Институт се, поред осталог, обавезао да користи међународне стандарде или бар њихове најважније делове, када ови стандарди постоје или су пред објављивањем, као основу за израду српских стандарда.

Споразум о стабилизацији и придруживању (ССП) између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране, потписан је 30. априла 2008. године у Луксембургу. Између осталог, тим споразумом се ствара зона слободне трговине између Србије и ЕУ у прелазном периоду од шест година. Поред тога, тим споразумом предвиђена је и обавеза Републике Србије да у договореним роковима усклади домаће законодавство са прописима који спадају у правне тековине Европских заједница (ЕЗ), у чему стандардизација има значајну улогу.

У контексту намера да се Република Србија што пре интегрише у ЕУ, један од циљева Института је да се до 2012. године изврши хармонизација српских стандарда са европским стандардима (EN) и хармонизационим документима (HD), тј. да се најмање 80 % свих европских стандарда и хармонизационих докумената преузме у збирку српских стандарда и истовремено повуку њима супротстављени српски стандарди²² за исте предмете стандардизације. Поред тога, при томе је потребно идентификовати и важеће техничке и друге прописе који спречавају ефективну примену преузетих европских стандарда.

У складу са приоритетом националне стандардизације да се убрза преузимање и повећа број примењених европских стандарда, као и у складу са циљем да се испуне услови који ће Институту омогућити да што пре стекне статус пуноправног члана у европским

²¹ CEFTA = Central Europe Free Trade Agreement

²² Под супротстављеним српским стандардом подразумева се такав српски стандард који садржи захтеве чије испуњење не обезбеђује истовремено испуњење захтева, тј. усаглашеност са захтевима одговарајућег европског стандарда за исти предмет, и обрнуто.

организацијама за стандардизацију, од 2007. године све комисије за стандарде организовано су приступиле усаглашавању припадајућих српских стандарда са одговарајућим европским стандардима и хармонизационим документима. До краја 2009. године Институт ће у својој збирци имати око 6.000 српских стандарда и сродних докумената који су идентични са европским стандардима, односно сродним европским документима.

Према последњим подацима, до 31. децембра 2008. године CEN је објавио је 12.262 европских стандарда и 1.068 сродних докумената (техничких спецификација, техничких извештаја и сл.), а CENELEC 5.525 европских стандарда²³ (укључујући њихове амандмане) и 480 сродних докумената. Другим речима, до сада су CEN и CENELEC објавили укупно око 19.000 европских стандарда и сродних докумената. Под претпоставком да се до 2012. године укупан број европских стандарда и сродних докумената повећа на 22.000, следи закључак да у наредном трогодишњем периоду од 2010. до 2012. године Институт треба да преузме још 12.000 европских стандарда и сродних докумената да би остварио жељени циљ – преузимање 80 % свих европских докумената.

Преузимање европских и међународних стандарда врши се према релевантним упутствима Института која су усклађена са правилима CEN-а и CENELEC-а, односно ISO-а и IEC-а.

При преузимању се користи (1) *метода превођења*, (2) *метода проглашавања* и (3) *метода прештампавања*, у зависности од одлука комисија за стандарде и могућности да се обезбеди превођење на српски језик оних европских и међународних стандарда за које у нашој земљи постоји највећи интерес и потреба, али и спремност заинтересованих страна да у превођење стандарда инвестирају потребна средства и/или рад својих стручњака.

Преузимање превођењем је најбоља и највреднија, али истовремено најспорија и најскупља метода преузимања, јер она подразумева значајне трошкове превођења, усклађивања термина, редактуре и лекторског рада, графичке обраде текста итд.

Према члану 15. Закона о стандардизацији, српски стандарди доносе се и објављују на српском језику и писму, у складу са законом којим се уређује службена употреба језика и писма. Изузетно, када је основа за доношење српског стандарда, међународни или европски стандард, односно сродни документ, српски стандард може бити објављен и на једном од званичних језика европских организација за стандардизацију. У том случају, по правилу, српски стандарди и сродни документи објављују се на енглеском језику, и то методом проглашавања или методом прештампавања.

Преузимање проглашавањем је најједноставнији начин преузимања јер не захтева ни превођење ни прештампавање текста међународног или европског документа који се преузима. Ова метода подразумева објављивање „саопштења о проглашавању”, тј. документа којим се један европски или међународни стандард, по правилу на енглеском језику, проглашава за српски стандард и додељује му се ознака српског стандарда.

У случају преузимања прештампавањем међународни или европски стандард, односно сродни документ, штампа се као српски стандард, односно сродни српски документ директном репродукцијом објављеног међународни или европског документа. При томе резултујући српски стандард, односно сродни документ садржи националну насловну страну, национални предговор, прештампани текст међународног или европског документа и, по потреби, националне прилоге. Национална ознака додељена овом документу мора да стоји на насловној страни, а референтна ознака и на свим странама националног документа.

Имајући у виду укупан број европских стандарда који се морају преузети до 2012. године, као и велике трошкове превођења и накнадне обраде, да би се сваке године могло преузети између три и четири хиљаде европских стандарда, преузимање ће се вршити претежно методом проглашавања и методом прештампавања. Иако је за кориснике најкорисније

²³ Од тога, 5.220 европских стандарда (EN) и 305 хармонизационих докумената (HD).

превођење стандарда, ова метода ће бити коришћена само у случајевима када заинтересоване стране желе и могу да обезбеде квалитетне стручне преводе европских, међународних или националних стандарда других земаља који служе као основа за доношење одговарајућих српских стандарда, односно финансијска средства која су потребна за прибављање таквих превода по тржишним условима.

2.2 РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 1: Доношење српских стандарда и сродних докумената

У складу са обавезом из Закона о стандардизацији и Одлуком о изменама и допунама оснивачког акта Института, Институт је припремио план доношења српских стандарда и сродних докумената за 2010. годину. Тај план је комплементарни део програма рада Института у 2010. години (овог документа), у делу који се односи на доношење српских стандарда и сродних докумената, и представља синтезу појединачних планова доношења српских стандарда и сродних докумената за 2010. годину 167 комисија за стандарде. Свака од тих комисија је свој план за 2010. годину припремила на основу свог програма рада у припадајућој области стандардизације, узимајући у обзир потребе привредних субјеката, органа државне управе, тела за оцењивање усаглашености, научноистраживачких организација, образовних установа и других заинтересованих страна чији представници учествују у раду комисија.

План доношења српских стандарда и сродних докумената за 2010. годину израђен је по методологији, по којој су планске категорије резултати три фазе израде српских стандарда, и то: нацрти стандарда²⁴, дефинитивни текстови стандарда²⁵ и објављени стандарди²⁶. Број планираних стандарда за сваку појединачну област стандардизације, дат је у табели 2.1, а ознаке и наслови свих планираних стандарда – у Плану доношења српских стандарда и сродних докумената за 2010. годину, који је објављен на Интернет-презентацији Института.

У складу са примењеним планским категоријама, у 2010. години планира се израда 4 005 нацрта и 3 910 дефинитивних текстова нацрта, као и објављивање укупно 3 988 српских стандарда и сродних документа.

У 2010. години планира се објављивање 3 624 стандарда и сродна документа који се први пут уносе у план, од којих ће 197 бити на српском, а 3 427 на енглеском језику (видети табелу 2.1), као и 364 стандарда и сродна документа који се преносе из плана за 2009. годину, тј. планира се објављивање укупно 3 988 српских стандарда и сродних докумената (видети табелу 2.2). Од тог броја, 3 807 ће бити усаглашено са европским стандардима и сродним документима, 177 са међународним стандардима и сродним документима (123 са ISO, 4 са IEC и 50 са ISO/IEC документима), а 4 ће бити изворни српски стандарди.

У оквиру активности у вези са израдом овог плана Министарство економије и регионалног развоја је на захтев Института позвало релевантна министарства Владе Републике Србије, Акредитационо тело Србије и Дирекцију за мере и драгоцене метале да доставе своје листе српских стандарда и сродних докумената које Институт треба приоритетно да донесе у 2010. години, да би служили као подршка спровођењу техничких и других прописа у областима за које су надлежна поједина министарства. Поменути ентитети су доставили Институту своје предлоге за израду српских стандарда који су релевантни за имплементацију техничких прописа чије је доношење предвиђено у 2010. години, а помоћу којих ће у правни систем

²⁴ Документ настао уобличавањем преднацрта у складу са одредбама релевантних упутстава Института, на којем је извршена унификација и који се, одлуком комисије за стандарде, ставља на јавну дискусију.

²⁵ Документ настао на основу нацрта и примедба и предлога достављених у периоду јавне дискусије које је комисија за стандарде усвојила и који одлуком комисије за стандарде добија сагласност за објављивање.

²⁶ Документ настао уобличавањем дефинитивног текста нацрта и који је решењем директора утврђен као стандард или сродни документ.

Републике Србије бити транспоноване европске директиве „новог приступа”, као и друге европске директиве. У вези с тим, овим планом предвиђа се израда и доношење укупно 965 таквих српских стандарда и сродних докумената, и то на основу захтева следећих ентитета:

– Министарства економије и регионалног развоја	436 стандарда
– Министарства рударства и енергетике	47 стандарда
– Министарства здравља	91 стандард
– Министарства унутрашњих послова	144 стандарда
– Министарства животне средине и просторног планирања	155 стандарда
– Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде	71 стандард
– Министарства трговине и услуга	6 стандарда
– Министарства за рад и социјалну политику	7 стандарда
– Министарства за телекомуникације и информационо друштво	8 стандарда.

У организационим јединицама Института, односно у ширим областима стандардизације, планира се доношење следећих стандарда и сродних докумената:

У **Одељењу за рударство и металургију** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: челичне цеви и шупљи профили; цеви, спојни делови, помоћни делови и спојеви од ливеног гвожђа; врсте челика, пљоснати челични производи (лимови) и профили; сиво, темперовано и нодуларно ливено гвожђе; добијање и прерада бакра и легура бакра; лаки метали и њихове легуре; испитивања без разарања; сигурно чување новца вредности и података.

У **Одељењу за машинство** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: посуде под притиском; алати и прибор; машине алатке; заваривање и сродни поступци; покретне посуде под притиском; индустријске дизалице; опрема за континуални транспорт; ланци, куке за дизање терета и прибор; лифтови, покретне степенице и газишта; системи за индустријску аутомизацију (роботи); подизне радне платформе; нафтно рударство; делови за причвршћивање (вијци, навоји и навртке); опрема, развод и постројења за примену природног гаса; котловска постројења; индустријски цевни затварачи; индустријски и даљински цевоводи; постројења и опрема за течни и нафтни гас; гасни апарати; санитарне арматуре.

У **Одељењу за хемијске технологије** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: металне и друге неорганске превлаке; заштита од корозије челичних конструкција системима боја; природни гас; текстил, заштитна одећа и заштитна опрема; текстилне подне подлоге; мазива и сродни производи; горива нафтног порекла; пластичне цеви, фитинзи и вентили за транспорт флуида.

У **Одељењу за грађевинарство** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: цемент и креч; бетон и бетонски производи; зидане конструкције; врата и прозори; топлотна техника у грађевинарству; инжењерство отпадних вода; природни камен и агрегат; еврокодрави – основе прорачуна конструкција; еврокодрави – прорачун бетонских конструкција; еврокодрави – прорачун челичних и бетонских конструкција и прорачуни отпорности према сеизмици.

У **Одељењу за пољопривреду, прехранбену и дрвну индустрију и шумарство** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: методе испитивања квалитета хране за животиње; жита; дуван и индустријски производи од дувана; машине за прераду хране; материјали и предмети у додиру са храном; чврста биогорива; квалитет сирћетне киселине за прехранбену индустрију; лабораторијска опрема; свеже, суво и сушено воће и поврће; методе испитивања квалитета семена уљарица, масти и уља биљног и животињског порекла; вештачка ђубрива; методе испитивања млека и производа од млека; микробиолошке анализе хране; трајност дрвета и производа на бази дрвета; плоче на бази

дрвета; обло дрво и резана грађа; намештај; лепкови; машине за обраду дрвета; и напредна техничка керамика.

Табела 2.1 – Преглед броја стандарда и сродних докумената по областима стандардизације (организационим јединицама Института) и методама доношења

Ред. бр.	Области	Број стандарда и сродних докумената		УКУПНО
		Метода пп (српски језик)	Методе пс и пр (енглески језик)	
А. СЕКТОР ЗА ОПШТЕ ОБЛАСТИ СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ				
1.	Рударство и металургија	34	99	133
2.	Машинство	19	248	267
3.	Хемијске технологије	28	337	365
4.	Грађевинарство	24	253	277
5.	Возила, саобраћај и механизација	8	129	137
6.	Пољопривреда, прехранбена и дрвна индустрија и шумарство	21	332	353
7.	Безбедност, заштита и животна средина	22	315	337
8.	Општи стандарди	—	275	275
	УКУПНО А:	156	1 988	2 144
Б. СЕКТОР ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКУ СТАНДАРДИЗАЦИЈУ				
9.	Електроенергетика	8	645	653
10.	Електроника и телекомуникације	9	203	212
11.	Информационе технологије	24	591	615
	УКУПНО Б:	41	1 439	1 480
В.	УКУПНО А+Б:	197	3 427	3 624
Г.	Стандарди чије доношење је започето у 2009, а биће завршено у 2010. години	—	—	364
Д.	УКУПНО В+Г:	—	—	3 988
Скраћенице:				
пп – метода превођења (српски стандард или сродни документ на српском језику, који представља превод европског или међународног стандарда);				
пр – метода прештампавања (српски стандард или сродни документ на енглеском језику, који представља репродукцију европског или међународног стандарда);				
пс – метода проглашавања (српски стандард или сродни документ на енглеском језику, који је настао проглашавањем европског или међународног документа за српски).				
Напомена: Изворни српски стандарди и сродни документи обухваћени су методом пп.				

У Одељењу за саобраћај, возила и механизацију планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: пољопривредне машине и опрема; машине за земљане радове; железница; контејнери за превоз терета; возила за унутрашњи транспорт.

У Одељењу за безбедност, заштиту и животну средину планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: опрема за спорт и рекреацију; безбедност дејких играчака; квалитет земљишта; трансфузијска и инјекцијска опрема; стоматологија; опрема за дисање и анестезију; стерилизација медицинских средстава; заштита од пожара; управљање отпадом; амбалажа; карактеризација отпада; заштита потрошача; квалитет ваздуха; квалитет воде; заштита од буке; заштита од зрачења; заштита очију.

У Одељењу за опште стандарде планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда за: управљање заштитом животне средине; туризам и сродне услуге; терминологију;

ватросталне материјале; експлозиве и средства за паљење и минирање у рударству; производе за ваздухопловство.

У Одељењу за електроенергетику планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: флуиди за електротехничке примене; нисконапонске електричне апаратуре; електрични каблови; секундарне ћелије и батерије; инсталациони прибор; индустријска електротермија; електрична вуча; технологије горивних ћелија; енергетски инжењеринг; ротационе електричне машине; основни принципи и принципи безбедности за интерфејс човек-машина, обележавање и идентификацију; електролучно заваривање; електрични апарати за потенцијално експлозивне атмосфере; осигурачи; изолатори; одводници пренапона; мерни трансформатори; жице за намотаје; електрична друмска возила и електрични индустријски транспорт; алат и опрема за рад под напоном; структуре информација, документација и графички симболи; стандардни напони, струја и фреквенције; опрема за мерење електричне енергије и управљање напајањем; енергетска електроника; величине, јединице и њихови симболи; светилке и сродна опрема; безбедност машина – електротехнички аспекти; перформансе електричних апарата за домаћинство; безбедност електричних апарата за домаћинство и сличних електричних апарата; суперпроводност; електричне инсталације за осветлење и навођење на аеродромима

У Одељењу за електронику и телекомуникације планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: примарне ћелије и батерије; електромеханички саставни делови за електронске уређаје; пиезоелектричне и диелектричне компоненте за контролу и селекцију фреквенција; електромедицински нерадиолошки уређаји; електро-медицински радиолошки уређаји; безбедност оптичког зрачења и ласерске опреме; опрема за мерење електричних и електромагнетских величина; оптички проводници, каблови, прибор и системи; безбедност електронских уређаја у области аудио/видео, информационе и комуникационе технологије.

У Одељењу за информационе технологије планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима информационе технологије: поступци аутоматизованог идентификовања и преузимања података; кондензатори и отпорници за електричну опрему; функцијски блокови; мерење и управљање индустријским процесима; мерење у индустријским процесима – уређаји; индустријске сабирнице; управљање индустријским процесима; електромагнетна компатибилност; електронско пројектовање; електромагнетска поља у људском окружењу; електронски системи за куће и зграде; електротехнички аспекти телекомуникационе опреме; радио сметње; софтверски и системски инжењеринг; картице и лична идентификација; технике сигурности у информационим технологијама; магнетне компоненте и феритни материјали; опрема и рад под напоном; алармни системи; материјали за штампане плоче; потрошачка опрема за забаву и информисање и одговарајући подсистеми; електроакустика; систем интерфејса серијске магистрале; електромедицински нерадиолошки уређаји; безбедност електричних уређаја и опреме за мерење; аудио, видео и мултимедијални системи, уређаји и опрема; кабловске мреже за телевизијске сигнале, звучне сигнале и интерактивне процесе; мобилни сервиси, сателитски и комуникациони системи; предајнички уређаји и опрема за радиокомуникацију; спецификације електричних и електронских уређаја и компонента.

За производе који су усаглашени са захтевима хармонизованих европских стандарда претпоставља се да су усаглашени са основним захтевима европских директива „новог приступа” и зато се такви производи могу слободно стављати у промет на јединственом тржишту ЕУ. Планом доношења српских стандарда и сродних докумената за 2010. годину планирано је доношење 869 српских стандарда којима се преузимају хармонизовани европски стандарди, чијом применом се остварује претпостављена усаглашеност са основним захтевима 25 европских директива (видети колону 5 у табели 2.2). Од наведеног броја, планирано је да 89 српских стандарда буде објављено на српском, а 780 на енглеском језику.

Табела 2.2 – План доношења српских стандарда у 2010. години, којима се преузимају хармонизовани европски стандарди чијом применом се остварује претпостављена усаглашеност са основним захтевима европских директива „новог приступа” и других европских директива

Ред. бр.	Назив европске директиве	Скраћеница за назив директиве	Број стандарда који су донети до 31. 8. 2009. године	Број стандарда који ће бити донети у 2010. години
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1.	Директива за електричне уређаје ниског напона (2006/95/ЕЦ)	LVD	192	312
2.	Директива за општа медицинска средства (93/42/ЕЕЦ)	MDD	72	102
3.	Директива за машине (98/37/ЕЦ – 2006/42/ЕЦ)	MD	369	95
4.	Директива за опрему под притиском (97/23/ЕЦ)	PED	137	41
5.	Директива за интероперабилност трансевропске „high speed” мреже (96/48/ЕЦ)	HSR	1	41
6.	Директива за грађевинске производе (89/106/ЕЕЦ)	CPD	199	48
7.	Директива за интероперабилност трансевропске конвенционалне железнице (2001/16/ЕС)	CONRAIL	–	26
8.	Директива за електромагнетску компатибилност (2004/108/ЕЦ)	EMC	42	26
9.	Директива за електромагнетску компатибилност (89/336/ЕЕЦ)	EMC2	2	
10.	Директива за усаглашавање поступака за јавне набавке предузећа која послују у секторима водоснабдевања, енергетике и телекомуникација (93/38/ЕЕЦ)	–	–	23
11.	Директива за личну заштитну опрему (89/686/ЕЕЦ)	PPE	113	71
12.	Директива за апарате који сагоревају гасовита горива (90/396/ЕЕЦ)	GAD	52	22
13.	Директива за опрему и заштитне системе за употребу у потенцијално експлозивној атмосфери (94/9/ЕЦ)	ATEX	20	15
14.	Директива за интероперабилност железнице у оквиру Заједнице (2008/57/ЕС)	–	–	14
15.	Директива за лифтове (95/16/ЕЦ)	LD	1	6
16.	Директива за општу безбедност производа (2001/95/ЕЦ)	GPSD	9	5
17.	Директива за енергетску ефикасност (2000/55/ЕЦ)	–	–	3
18.	Директива за радио и телекомуникациону терминалну опрему (1999/5/ЕЦ)	RTTED	–	3
19.	Директива за мерне инструменте (2004/22/ЕЦ)	MID	5	3
20.	Директива за једноставне посуде под притиском (87/404/ЕЕЦ)	SPVD	8	3
21.	Директива за ин витро дијагностичка медицинска средства (98/79/ЕЦ)	IVD	11	2
22.	Директива за активна имплантабилна медицинска средства (90/385/ЕЕЦ)	AIMD	24	2
23.	Директива за безбедност играчака (88/378/ЕЕЦ)	TOYS	7	2
24.	Директива за минималне захтеве за заштиту здравља и безбедности радника од ризика излагања физичким агенсима (2004/40/ЕС)	EMF	–	2
25.	Директива за нове вреловодне котлове са ложиштем за течна и гасовита горива (захтеви за ефикасност) (92/42/ЕЕЦ)	HWB	1	1
26.	Директива о означавању енергетске ефикасности сијалица за домаћинство (98/11/ЕС)	ELLA	–	1
27.	Директива о експлозивима за цивилне употребе (93/15/ЕЕЦ)	CIVEX	2	–
28.	Директива о означавању енергетске ефикасности машина за прање рубља за домаћинство (95/12/ЕЦ)	ELWM	2	–
29.	Директива о означавању енергетске ефикасности комбинованих машина за прање и сушење рубља за домаћинство (96/60/ЕЦ)	ELWD	2	–
30.	Директива о означавању енергетске ефикасности за машине за сушење рубља са бубњем, за домаћинство (95/13/ЕЦ)	ELTD	1	–
31.	Директива о означавању енергетске ефикасности пећница за домаћинство (2002/40/ЕЦ)	ELOV	1	–
32.	Директива о амбалажи и амбалажном отпаду (94/62/ЕЦ)	PPWD	6	–
33.	Директива о акустичком загађењу ваздуха које емитују апарати за домаћинство (86/594/ЕЕЦ)	NOISA	14	–
		УКУПНО:	1 291	869

Потенцијални ралози за неостваривање плана доношења српских стандарда и сродних докумената за 2010. годину су:

- недовољно учешће српских стручњака који имају времена и воље да добровољним радом у комисијама за стандарде допринесу доношењу српских стандарда и сродних докумената, као и њиховој хармонизацији са међународним и европским;
- незаинтересованост стручне јавности за учешће у јавној расправи и достављање примедби и предлога у вези са нацртима српских стандарда и сродних докумената који се стављају на јавну расправу;
- недовољно придавање значаја раду чланова комисија за стандарде у организацијама које су их делегирале, што резултује нередовним долажењем чланова на састанке комисија за стандарде;
- евентуални одлазак једног броја секретара комисија за стандарде (самосталних саветника у Институту) у пензију или на дуже одсуство због боловања.

Детаљан преглед стандарда и сродних докумената по областима стандардизације, методама преузимања и динамици доношења и објављивања у 2010. години дат је у прилогу 1 овог програма рада (видети стр. 63).

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 2: Преиспитивање и одржавање српских стандарда и сродних докумената

Сви српски стандарди и сродни документи (слично европским и међународним), морају да се редовно преиспитују и одржавају (ажурирају), да би се обезбедила њихова актуелност и релевантност, односно спречила њихова застарелост. Из тог разлога комисије за стандарде дужне су да сваки објављени српски стандард и сродни документ из своје надлежности преиспитају бар једном на сваких пет година, рачунајући од дана њиховог објављивања, односно претходног преиспитивања. У истом интервалу времена приспитују се и европски и међународни стандарди (изузев међународних стандарда које објављује ИЕС). Наравно, сваки стандард може и мора бити ванредно преиспитан и, у зависности од потребе, ажуриран, кадгод је то неопходно у току његовог века примене.

Велики број српских стандарда и сродних докумената је неажуран, тј. у већој или мањој мери или чак у потпуности неусаглашен са актуелним европским, односно међународним стандардима, за исте предмете стандардизације. Из тог разлога Институт ће у 2010. години примењивати ефектнији и транспарентнији систем преиспитивања објављених публикација.

Истовремено са успостављањем ефективнијег и доследнијег режима преиспитивања, у 2010. години Институт ће примењивати ефективнији статистички систем за поуздано исказивање и праћење статистичких података који су првенствено у вези са преузимањем европских и повлачењем супротстављених српских стандарда, што је један од услова које Институт мора да испуни ради стицања статуса пуноправног члана у европским организацијама за стандардизацију.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 3: Тумачење српских стандарда и сродних докумената

Тумачење српских стандарда и сродних докумената је једна од редовних активности које Институт обавља, како на захтев корисника стандарда, тако и на захтев органа државне управе и правосудних органа (судова). Потреба за тумачењем српских стандарда може да произађе, на пример, из контекста судског поступка, када настане спор у вези са извршавањем обавеза из уговора две уговорне стране или када се српски стандард користи за доказивање да је производ, процес или услуга завољавајућег квалитета.

Комисије за стандарде су стална радна тела у Институту којима се може упутити било који захтев у вези са објављеним српским стандардима за које је она одговорна. Сваки захтев који

Институт прими у том смислу, доставља се на разматрање надлежној комисији за стандарде. Уколико се на захтев може одговорити директно, тумачењем значења текста српског стандарда на који се односи постављено питање, секретар надлежне комисије за стандарде је овлашћен да у сарадњи са председником комисије или са чланом комисије кога одреди председник припреми тумачење и одговори на захтев. Међутим, када се ради о захтеву органа државне управе (министарства, Управе за јавне набавке, Управе царина и др.) или суда (редовног суда, Трговинског суда), захтев за тумачење се обрађује у сарадњи са стручњаком за правне послове у области стандардизације у Институту.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 4: Израда годишњег плана доношења српских стандарда и сродних докумената за 2011. годину

У складу са Одлуком о изменама и допунама оснивачког акта Института, сваке године скупштина Института доноси годишњи план доношења српских стандарда и сродних докумената за наредну годину, и то на предлог управног одбора Института. Основе за израду тог плана доносе стручни савети.

Предлог годишњег плана доношења српских стандарда и сродних докумената који је усвојио управни одбор, као и план који је донела Скупштина, сукцесивно се објављују на Интернет-презентацији Института. Поред тога, као национална организација за стандардизацију која је добровољно прихватила Кодекс добре праксе за припрему, доношење и примену стандарда, Институт ће у току 2010. године, као и сваке године, морати да годишњи план доношења српских стандарда и сродних докумената за наредну годину достави заједничком информационом центру ISO-а и IEC-а у Женеви. Тиме Институт доказује да добровољно извршава своју обавезу која проистиче из поменутог кодекса.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 5: Израда каталога српских стандарда и сродних докумената за 2010. годину

Поред редовних активности Информационог центра у области информисања, у 2010. години планирано је објављивање нове електронске верзије каталога српских стандарда и сродних докумената којом треба да буду обухваћени сви стандарди објављени у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2009. године.

Каталог српских стандарда и сродних докумената је основно библиографско средство за услуживање корисника и купаца публикација Института. Каталог се доставља свим члановима Института, продаје купцима у нашој земљи, користи у Институту и објављује на Интернет-презентацији Института. Већ више година каталог се издаје искључиво на компакт-дискovima, тј. уз релативно мале трошкове. Садашњи начин уређивања, издавања и ажурирања каталога биће у 2010. години замењен ефективнијим и ефикаснијим начином, који би требало да допринесе бољем информисању редовних и потенцијалних купаца публикација Института о најновијим издањима, пре свега, српских стандарда и сродних докумената, а тиме, посредно, и повећању обима продаје, односно сопствених прихода Института.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 6: Издавање посебних публикација

У циљу повећања сопствених прихода од продаје стандарда и других публикација, Институт ће у 2010. години морати да изврши значајнију диверзификацију како свог издавачког програма, тако и програма својих информационих услуга. Институт ће настојати да у 2010. години обнови ранију добру праксу издавања посебних, тематских збирки стандарда из појединих области за које је заинтересована стручна јавност. У зависности од захтева и уоченог интересовања потенцијалних купаца, Институт ће постепено уводити и нове врсте публикација и услуга. Поред тога, Институт ће настојати да поједине издавачке пројекте реализује у сарадњи са другим институцијама и организацијама. Један од таквих пројеката је, на пример, издавање збирке српских стандарда и сродних докумената из области заваривања,

за чије издавање је већ дуже време врло заинтересовано Друштво за унапређивање заваривање Србије, или збирка стандарда из области електричних инсталација у зградама, збирка стандарда из области система менаџмента квалитетом и сл.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 7: Ревизија и одржавање базе библиографских података о српским стандардима и сродним документима

У 2010. години биће извршена генерална ревизија садржине библиографске базе података о српским стандардима и сродним документима, која је најважнији информатички ресурс Института и, уопште, српске националне стандардизације.

Захваљујући најмодернијој рачунарској опреми, Институт ће – када се за то стекну потребни технички услови – омогућити директан приступ електронском каталогу преко Интернета. На тај начин ће сви привредни субјекти, установе, организације, стручњаци и заинтересовани грађани из наше земље бити у прилици да, на најкомфорнији начин, у поменутој бази пронађу све релевантне податке о националним стандардима који су им потребни.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 8: Издавање службеног гласила Института

Пошто је рад Института јаван, подаци о његовом раду и резултатима рада морају бити доступни јавности путем службених гласила и Интернет-презентације Института. Поред тога, на основу Закона о стандардизацији, Институт има обавезу да у свом службеном гласилу објављује обавештења о покретању поступака за доношење српских стандарда и сродних докумената, о њиховом стављању на јавну дискусију, као и обавештења о њиховом објављивању, односно повлачењу.

Сада Институт на свом веб-сајту једном месечно објављује информатор „ИСС информације” који садржи информације у вези са објављеним српским стандардима и сродним документима, нацртима докумената који се стављају на јавну дискусију, оснивањем комисија за стандарде и сличне информације. У 2010. години ово гласило ће бити редизајнирано и обogaћено новим садржајима, као што су релевантне информације о европским и међународним стандардима и друге информације. Иначе, гласило је доступно јавности без икаквих ограничења.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 9: Развој и одржавање базе стандардизованих термина

Институт је у 2005. години започео развој базе стандардизованих термина, која сада садржи око 4.500 енглеских и српских термина (укључујући припадајуће дефиниције и друге податке) примењених у српским стандардима и сродним документима. База је првенствено намењена члановима комисија за стандарде и стручним преводиоцима који израђују преводе европских и међународних стандарда на основу којих, затим, стручњаци у Институту припремају текстове нацрта одговарајућих српских стандарда. У 2010. години планира се даљи рад на уношењу термина и усавршавању базе, као и њено стављање у функцију за коју је намењена. Резултати рада на овом пројекту имају изузетан значај како за унапређење рада у Институту, тако и за ширење употребе стандардизованих српских термина у јавности.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 10: Међународна сарадња у области стандардизације

Програм међународне сарадње Института за 2010. годину заснива се првенствено на статутарним обавезама и редовним активностима у вези са чланством у међународним и европским организацијама за стандардизацију, које обухватају:

- извршавање редовних обавеза пуноправног члана ISO-а: гласање о нацртима међународних стандарда итд.; контакте са Централним секретаријатом ISO-а у Женеви и секретаријатима техничких комитета и поткомитета који се налазе у појединим земљама чланицама ISO-а; праћење и примену докумената Савета ISO-а и Одбора за управљање техничким пословима; припреме за учешће у раду Генералне

скупштине ISO-а, као и комитета DEVCO и CASCO; координацију сарадње са техничким комитетима и друге послове;

- извршавање редовних обавеза пуноправног члана ИЕС-а: гласање о нацртима међународних стандарда и сл.; контакте с Централним бироом ИЕС-а у Женеви; праћење и примену статутарних докумената Савета ИЕС-а, Одбора за менаџмент стандардизацијом и Одбора за менаџмент сертификацијом; припреме за учешће у раду Генералног заседања ИЕС-а и друге послове;
- развој послова у вези са чланством у CEN-у, нарочито имајући у виду интензивирање преузимања европских стандарда и сродних докумената у српски систем стандардизације (редовно уношење у базу података CEN-а података о преузетим европским стандардима и сродним документима који су објављени као српски стандарди и сродни документи, достављање референтних примерака преузетих европских стандарда и сродних докумената CEN-овом менаџмент центру – СМС у Бриселу); праћење статутарних и других докумената; припреме за учешће на заседању Генералне скупштине CEN-а; контакте са СМС-ом и друге послове;
- развој послова у вези са чланством у CENELEC-у, нарочито имајући у виду интензивирање преузимања европских стандарда и сродних докумената у области електротехнике у српски систем стандардизације (редовно попуњавање базе података CENELEC-а подацима о преузетим европским стандардима и сродним документима који су објављени као српски стандарди и сродни документи, достављање референтних примерака преузетих европских стандарда и сродних докумената Централном секретаријату CENELEC-а у Бриселу); праћење статутарних и других докумената; припреме за учешће на заседању Генералне скупштине CENELEC-а и друге послове.

Претходне активности обухватају и сталну кореспонденцију са поменутиим међународним и европским организацијама, са појединим националним организацијама за стандардизацију, са секретаријатима техничких комитета и поткомитета, као и са секретаријатима и радним телима других међународних и регионалних организација.

Послови међународне сарадње се једним делом реализују самостално у Одељењу за међународну сарадњу и европске интеграције (посебној организационој јединици Института), а делом се реализују кроз тимски рад са представницима других организационих јединица Института. Послови који ће бити реализовани кроз тимски рад у Институту односиће се на активности у вези са:

- учешћем представника Института у радним групама Економске комисије за Европу при Уједињеним нацијама (UN/ECE/TRADE/WP.6);
- учешћем представника Института у међународној шеми за оцењивање усаглашености електротехничких уређаја (у шеми IEC/CEC/CB);
- обављањем функције Контактне тачке FAO/WHO Комисије Codex Alimentarius у нашој земљи.

У зависности од потреба, Институт ће у 2010. години сарађивати на билатералној основи са националним организацијама за стандардизацију земаља Западног Балкана, као и са националним организацијама појединих земаља са којима је претходних година потписао споразуме о билатералној сарадњи. Закључивање тих споразума било је повезано за рад мешовитих међудржавних комисија/комитета за трговинску и економску сарадњу, или је било предвиђено одговарајућим међународним споразумима, односно споразумима о слободној трговини.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 11: Сарадња са органима државне управе у вези са приступањем Републике Србије СТО и ЕУ

Послови које ће Институт обављати у сарадњи са министарствима и Канцеларијом за европске интеграције обухватају активности у вези са:

- националним пројектом CARDS 2006;
- регионалним пројектом IPA 2008;
- припремањем потребних материјала за састанке Унапређеног сталног дијалога Република Србија – ЕУ;
- припремањем потребних материјала за преговоре о приступању СТО, у делу који се односи на Споразум СТО о техничким препрекама у трговини;
- редовним попуњавањем матрица које се односе на Акциони план за спровођење приоритета из Европског партнерства;
- учешћем у програмима техничке помоћи које ће финансирати ЕУ, уколико се Институт определи да у њима учествује са пројектима у вези са стандардизацијом.

У зависности од потреба и позива надлежних органа државне управе, представници Института учествоваће и у другим активностима.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 12: Учешће представника Института на заседањима управних и других тела европских и међународних организација за стандардизацију

Институт ће одржавати статус пуноправног члана у међународним организацијама за стандардизацију (ISO и IEC) и статус придруженог члана у европским организацијама за стандардизацију (CEN и CENELEC), и активно ће учествовати у креирању и спровођењу њихових политика и стратегија. У том циљу, у 2010. години представници Института ће учествовати на заседањима следећих тела тих организација:

- 34. заседање Генералне скупштине Међународне организације за стандардизацију (ISO/GA) и 44. заседање Комитета за земље у развоју (ISO/DEVCO), која ће бити одржана од 13. до 17. октобра у Ослу (Норвешка);
- Савета Међународне електротехничке комисије (IEC/C), Одбора за менаџмент стандардизације (IEC/SMB), Одбора за оцењивање усаглашености (IEC/CAB), Форума председника националних комитета и Форума секретара националних комитета, која ће бити одржана у оквиру 74. Генералног заседања IEC-а, које ће бити одржано од 11. до 15. октобра (са заседањима техничких комитета од 6. до 16. октобра) у Сијетлу (САД);
- Саветодавне групе председника ISO-овог Комитета за земље у развоју (ISO/DEVCO/CAG), чије ће прво заседање бити одржано 23. и 24. марта у Женеви (Швајцарска), а друго у оквиру заседања Генералне скупштине ISO-а и комитета ISO/DEVCO, у Ослу;
- генералних скупштина европских организација CEN-а и CENELEC-а, које ће бити одржане од 1. до 3. јуна 2009. године на Малти.

Учешће на поменутих заседањима представља статутарну обавезу Института, као формалног члана у поменутих међународних и европским организацијама, у име Републике Србије.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 13: Учешће представника Института и српских стручњака у раду техничких радних тела међународних и европских организација за стандардизацију

У оквиру својих редовних активности, у 2010. години Институт ће координисати учешће српских стручњака у предлагању, изради, утврђивању, преиспитивању и одржавању међународних стандарда и сродних докумената, као и на заседањима техничких радних тела међународних организација за стандардизацију ISO и ИЕС и њиховог заједничког техничког комитета за информациону технологију ISO/ИЕС ЈТС 1.

На основу права које проистиче из садашњег статуса Института у CEN-у, планирано је да у 2010. години један представник Института учествује на заседању техничког комитета CEN/ТС 292 (Карактеризација отпада) које ће бити одржано у недељи од 7. до 11. јуна, уколико буде могуће, у Виљнусу (Литванија), а у супротном – у Бриселу (Белгија) или у Министарству заштите животне средине у Холандији.

Слично претходном, на основу права које Институт има као придружени члан CENELEC-а, планирано је да у 2010. години по један представник Института учествује на заседању техничког комитета CLC/ТС 64 (Електричне инсталације и заштита од електричног удара) које ће бити одржано од 18. до 24. априла у Бриселу (Белгија), на заседању техничког комитета CLC/ТС 31 (Електрични уређаји за експлозивне атмосфере) које ће бити одржано од 23. до 25. октобра у Ставангеру (Норвешка) – под условом да постоје потребна средства, као и на заседању техничког комитета CLC/ТС 82 (Соларни фотонапонски енергетски системи) које ће бити одржано 18. фебруара 2010. године у Бриселу (Белгија).

Ове активности су изузетно значајне за Институт јер ће, учествујући у њима, представници Института стицати неопходно искуство у раду европских техничких радних тела за стандардизацију, што представља један од девет формалних услова за касније пуноправно чланство Института у европским организацијама за стандардизацију.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 14: Промоција примене стандарда и сродних докумената

Према члану 17. Закона о стандардизацији, примена српских стандарда и сродних докумената је добровољна. Изузетно, ако се технички пропис позива на српски стандард тако да је испуњавање захтева тог стандарда једини начин да се постигне усаглашеност са захтевима из зехничког прописа, такав стандард се примењује као технички пропис. Пошто је примена стандарда и сродних докумената по дефиницији необавезна, за успешну презентацију предности примене стандарда и сродних докумената потребно је уложити одређени рад стручњака и новчана средства Института. У протеклом периоду Институт се није организовано бавио промоцијом стандарда, међутим, планира се да почевши од 2010. године то постане редовна и осмишљена активност која треба да допринесе, између осталог, и повећању прихода Института од продаје стандарда, сродних докумената и других публикација.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 15: Редовни правни послови у области стандардизације

У оквиру редовних правних послова у области стандардизације припремаће се акти о доношењу и повлачењу (престанку важења) српских стандарда и сродних докумената који се објављују у „Службеном гласнику Републике Србије”; припремаће се уговори о сарадњи са организацијама за стандардизацију других земаља; вршиће се правна редакција изворних српских стандарда и сродних докумената, тј. стандарда којима се не преузимају међународни или европски стандарди; на захтев странака, припремаће се тумачења стандарда и сродних докумената; припремаће се мишљења о законима и другим прописима која од Института захтевају органи државне управе; учествоваће се у изради правних аката по позиву органа државне управе, а обављаће се и други правни послови.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 16: Продаја стандарда и сродних докумената

Институт продаје српске стандарде, сродне документе и друге публикације. Поред тога, на основу закључених уговора о коришћењу ауторских права, умножавању и дистрибуцији, Институт продаје:

- међународне стандарде и сродне документе (ISO, IEC и ISO/IEC);
- британске стандарде и сродне документе (BS);
- немачке стандарде и сродне документе (DIN);
- руске стандарде и сродне документе (ГОСТ Р); и
- међудржавне стандарде и сродне документе (ГОСТ) који важе на територији свих држава чланица Заједнице Независних Држава.

У вези с тим, Институт има обавезу да међународне и националне организације са којима је закључио уговоре, на свака три месеца, извештава о броју продатих стандарда, као и да им уплати уговорени износ накнаде за ауторска права за све продате стандарде у претходном тромесечју, уз право задржавања уговорене провизије.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 17: Пружање и продаја информација о стандардима

Информациони центар Института обухвата стандардотеку, читаоницу и Контактну тачку. Он је средиште за пријем свих информација и докумената, где се врши њихова обрада и достава крајњим корисницима у Институту и шире.

Информациони центар за сада бесплатно пружа одговоре на уобичајена питања (у вези са: делатношћу, публикацијама и услугама Института; српским, европским и међународним стандардима; националним стандардима појединих земаља; техничким законодавством ЕУ, тј. директивама и другим документима), ако њихова припрема не захтева ангажовање дуже од 30 минута. Међутим, у последње време од Информационог центра захтева се све већи број информација у вези са одређеним „проблемом” (темом), као и претраживање и достављање података из разних извора (каталога, база података итд.), што подразумева много дуже ангажовање запослених него што је 30 минута. Из тог разлога, овакве и сличне једнократне услуге Информациони центар ће убудуће наплаћивати по посебној тарифи, и то на основу стварно утрошеног времена за припрему одговора. Од плаћања ће бити ослобођени само органи државне управе.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 18: Учешће у изради техничких прописа и усклађивању домаћег техничког законодавства са техничким законодавством ЕУ

На основу члана 9. Закона о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености производа с прописаним захтевима, као и члана 7. тачка 9) Закона о стандардизацији, Институт има обавезу да на захтев министарства које доноси технички пропис из своје надлежности достави обавештење да ли је у области коју треба уредити техничким прописом донесен одговарајући српски стандард и сродни документ или предстоји његово доношење, односно да ли постоји одговарајући европски или међународни стандард. Поменуто обавештења Институт ће у облику званичних аката достављати на сваки примљени захтев министарстава и других органа државне управе.

Независно од поменутог, у 2010. години Институт ће за потребе органа државне управе (министарстава, органа у саставу министарстава и посебних организација) припремати и редовно ажурирати спискове српских стандарда којима су преузети хармонизовани европски стандарди, чијом применом се остварује претпостављена усаглашеност производа са основним захтевима техничких прописа, којима се у правни систем наше земље транспонују европске директиве „новог приступа” за поједине врсте производа. Ти спискови и други релевантни документи налазиће се на Интернет-презентацији Института.

У 2010. години Институт ће активно сарађивати са министарствима у циљу израде и доношења техничких прописа, залажући се при томе да се што пре започне са организованим, интензивним усклађивањем техничког законодавства Републике Србије са техничким законодавством ЕУ. У том контексту, у 2010. години представници Института учествоваће у раду 10 подгрупа Стручне групе за припрему и преговоре о приступању Србије Европској унији, коју је ообразовала Влада, и то у: Подгрупи за кретање роба, Подгрупи за информационо друштво и медије, Подгрупи за пољопривреду и рурални развој, Подгрупи за безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна питања, Подгрупи за рибарство, Подгрупи за саобраћај, Подгрупи за енергетику, Подгрупи за трансевропске мреже, Подгрупи за животну средину и Подгрупи за заштиту потрошача и заштиту здравља.

У вези с тим, треба нагласити да земље кандидати за придруживање ЕУ (Србија је за сада само потенцијални кандидат) имају изричиту обавезу да у периоду припрема за прикључење ЕУ усклади своје техничко законодавство техничким законодавством ЕУ. Битни инструменти за испуњење основних захтева у европском техничком законодавству јесу европски стандарди, које земље кандидати морају да преузму и имплементирају као своје националне стандарде. Поред тога, земље кандидати имају обавезу да ставе ван снаге сваки свој национални стандард чији су захтеви у супротности са захтевима преузетог европског стандарда за исти предмет стандардизације.

Усклађивање техничког законодавства наше земље треба да буде један од приоритета у свеукупном усклађивању нашег националног законодавства са правним тековинама ЕУ, јер техничко законодавство представља основу слободног кретања робе, која је једна од четири слободе на којима се заснива јединствено тржиште ЕУ. У контексту закљученог ССП са ЕУ, наша земља предузима мере које су потребне за поступно усклађивање с техничким прописима ЕУ и преузимање европских стандарда. Поред тога, усклађивање техничког законодавства допринеће испуњавању међународних обавеза које Република Србија већ сада преузима у процесу преговора за приступање СТО.

Основни циљ усклађивања техничког законодавства и изградње одговарајуће националне техничке инфраструктуре за његово спровођење јесте побољшање безбедности производа, заштите здравља грађана и њихове безбедности на раду, заштите животне средине, заштите потрошача и, уопште, отклањање других ризика. Међутим, не мање значајан циљ тог усклађивања јесте и побољшање конкурентске способности домаће индустрије ради равноправног учешћа у међународној размени роба и услуга како на европском тако и на светском тржишту.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 19: Службено обавештавање о стандардима у складу са захтевима релевантних докумената СТО и ЕУ

На основу члана 13. Уредбе о начину информисања и обавештавања о техничким прописима, стандардима и оцењивању усаглашености („Службени гласник РС”, бр. 126/07), Институт има обавезу да, као информативни центар за стандарде, одговара на захтеве потписника међународних споразума и других заинтересованих страна и обезбеђује документе у вези са стандардима који су донети или предложени за доношење у Републици Србији, у складу са Кодексом добре праксе за припрему, доношење и примену стандарда.

По пријему наше земље у чланство СТО Информациони центар Института ће имати и формалну обавезу да обавља функцију контактне тачке²⁷ у складу са релевантним одредбама Споразума СТО о техничким препрекама трговини. Поред тога, Информациони центар Института ће имати обавезу да обавља и функцију контактне тачке за нотификацију и пружање информација у вези са српским стандардима, у складу са захтевима европских директива 98/34/ЕС и 98/48/ЕС.

²⁷ У контексту европских директива 98/34/ЕС и 98/48/ЕС користи се енглески термин *Contact Point*, а у контексту Споразума СТО о техничким препрекама трговини – енглески термин *Enquiry Point*.

Директива 98/34/ЕС²⁸ Европског парламента и Европског савета, од 22. јуна 1998, успоставља процедуру за достављање информација (нотификовање) у области техничких стандарда и прописа, са циљем да се спречи стварање нових техничких препрека на јединственом тржишту ЕУ. Њоме се од земаља чланица ЕУ (као и од земаља кандидата за прикључење ЕУ) захтева да код Европске комисије (ЕК) у Бриселу нотификују техничке прописе који се односе на поједине групе индустријских производа, као и на услуге које су карактеристичне за информационо друштво, и то у фази нацрта, а затим да даље активности у вези са усвајањем замрзну у периоду од најмање три месеца, пре него што усвоје пропис, да би се тиме другим земљама чланицама и ЕК дала прилика да провере да ли се новим прописом не стварају потенцијалне препреке у трговини. Обавезе у вези са овом процедуром се такође односе на земље чланице ЕФТА (Исланд, Лихтенштајн и Норвешка) које су потписнице Споразума о Европском економском простору (ЕЕА), као и на Швајцарску. Директива 98/48/ЕС од 20. јула 1998 допуњује претходну директиву 98/34/ЕС у вези са услугама карактеристичним за информационо друштво.

Основна улога контактне тачке у Институту биће пружање информација о документима које је она сама нотификовала, тј. пријавила, као и о документима које су нотификовале контактне тачке у другим земљама чланицама СТО-а и ЕУ. Те информације ће бити врло корисне привредним субјектима у нашој земљи, јер ће им омогућити да, пре него што одлуче да извозе своје производе и услуге у друге земље, од контактне тачке у Институту добију све релевантне информације о националним стандардима који се примењују у тим земљама и да, на основу тога, на време адаптирају и усагласе своје производе и услуге за намеравано тржиште.

С обзиром на то да је у новембру 2008. године започела реализација пројекта „Техничка помоћ кључним институцијама и телима у областима стандардизације, акредитације, метрологије и оцењивања усаглашености у Србији”, који финансира Европска комисија, и у оквиру којег је предвиђена обука запослених у Информационом центру за вршење функција контактних тачака у контексту СТО и ЕУ, у 2010. години Информациони центар ће наставити даље припреме да би спреман дочекао формални почетак обављања тих функција.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 20: Одржавање базе електронских верзија српских стандарда и сродних докумената и побољшање њихове заштите

Сваки српски стандард и сродни документ може бити испоручен као штампана публикација (на папиру) и у електронској форми (за сада само на дискетама или компакт-дискетима). Електронске верзије српских стандарда и сродних докумената који су објављени 2000. године и касније испоручују се као текстуалне PDF датотеке (енгл. *text PDF files*), које су претраживе. Међутим, електронске верзије публикација које су објављене пре 2000. године испоручују се као сликовне PDF датотеке (енгл. *image PDF files*), које нису претраживе, јер су добијене скенирањем штампаних верзија докумената.

Претпоставља се да ће у ближој будућности, слично као у другим земљама, доминантан део укупне годишње продаје стандарда бити у електронском облику. Из тог разлога, у 2010. години Информациони центар Института ће наставити процес формирања и одржавања базе комплетних текстова српских стандарда и сродних докумената, која Институту обезбеђује централизован приступ електронским публикацијама и другим документима, што омогућава бољи надзор над њима и отклања, односно значајно смањује ризик од злоупотребе. Истовремено, база представља основу за развој електронске продаје преко Интернета, као и за штампање публикација искључиво по захтеву купаца (енгл. *print-on-demand*), што ће елиминисати садашње залихе штампаних публикација и омогућити коришћење великог дела садашњег складишног простора за друге намене.

²⁸ Директива 98/34/ЕС обједињује Директиву 83/189/ЕЕС и њене касније амандмане, тј. Директиву Европског савета 88/182/ЕЕС од 22. марта 1988. године и Директиву Европског парламента и Европског савета 94/10/ЕС од 23. марта 1994. године.

Поред наведеног, у 2010. години Институт ће даље радити на имплементирању најпогодније методе заштите свих електронских публикација које продаје (како својих тако и туђих), којом би требало да се значајно повећа степен њихове сигурности и заштите од неовлашћеног умножавања и дистрибуције.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 21: Одржавање Интернет-презентације Института

У 2010. години, планира се редизајн и значајно унапређење информативних садржаја Интернет-презентације Института, првенствено ради бољег информисања чланова Института, чланова органа управљања, многобројних чланова комисија за стандарде, као и запослених у Институту.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 22: Одржавање референтних збирки међународних, европских и српских стандарда и сродних докумената

Стандардотека Информационог центра Института располаже комплетним, уређеним збиркама српских стандарда (SRPS), међународних стандарда (ISO, IEC, ISO/IEC) и свих европских стандарда (EN). Комплетне збирке међународних и европских стандарда доступне су у електронском облику, тј. на компакт-дискovima или *on-line*, а збирка српских стандарда и сродних докумената доступна је такође у електронском облику, али само на компакт-дискovima. Све поменути збирке ће бити редовно одржаване (ажуриране) у 2010. години.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 23: Одржавање архивске збирке српских стандарда и сродних докумената на које се врши позивање у техничким прописима

Институт ће за потребе органа државне управе одржавати архивску збирку повучених српских стандарда и сродних докумената на које се врши позивање у законима, техничким прописима и другим правним актима. Поменути стандарди и сродни документи морају бити доступни за потребе надзора на тржишту и евентуалне судске спорове.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 24: Обучавање корисника стандарда и стручњака који желе да активније учествују у активностима националне и/или међународне стандардизације

Институт планира да у 2010. години започне са осмишљавањем и одржавањем првих семинара и радионица за заинтересоване стручњаке, пре свега, из индустрије, органа државне управе, тела за оцењивање усаглашености и других ентитета, на којима би се они стицали посебна знања у вези са стандардима, стандардизацијом и сродним активностима, односно обучавали за ефективну примену појединих стандарда, за које постоји изражен интерес и потреба. При томе се планирају два програма: први о стандардима, стандардизацији и сродним активностима, а други – о садржини и примени изабраних стандарда.

Првим програмом ће бити обухваћена знања и вештине у вези са процедурама и правилима српске, европске и међународне стандардизације и сродних активности, у оквиру којег ће бити промовисан значај и додата вредност учешћа српских стручњака у доношењу српских, европских и међународних стандарда и сродних докумената.

Другим програмом ће бити обухваћена знања и вештине у вези са садржином и/или применом појединих стандарда, односно фамилија стандарда, у оквиру којег ће се представљати и стручно тумачити захтеви (садржина) изабраних стандарда и сродних докумената, како објављених тако и оних у каснијим фазама доношења. Циљ овог програма је да се што већи број корисника упозна са најзначајнијим одредбама стандарда, њиховим правим значењем и начином њиховог испуњавања, по могућству док су стандарди још у фази доношења, да би им се на тај начин помогло да се благовремено припреме за примену стандарда (која, иако *de jure* добровољна, може бити *de facto* обавезна) у развоју домаћих производа, процеса и услуга, и на тај начин, у крајњој инстанци, допринело повећању конкурентности домаће привреде.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 25: Одржавање базе података о комисијама за стандарде и њиховим члановима

Институт поседује базу података о комисијама за стандарде и њиховим члановима која се мора редовно ажурирати са оснивањем сваке нове, односно реорганизацијом или распуштањем сваке постојеће комисије. У 2010. години планира се даљи развој и награђање ове базе са циљем да се њоме обухвате и подаци о раду комисија за стандарде (датумима одржаних седница, присутности чланова на седницама и сл.), што би требало да надлежним органима Института омогући једноставнији, свеобухватнији и тачнији увид у активности и динамику рада бројних комисија за стандарде.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 26: Успостављање и одржавање базе података о сталним радним групама комисија за стандарде и њиховим члановима

Институт до сада није поседовао базу података о сталним радним групама комисија за стандарде и њиховим члановима, и због тога није имао прави увид у активности и динамику рада тих техничких радних тела, као ни могућност да утиче на њих. Из тих разлога, у 2010. години планира се успостављање посебне базе података о радним групама која ће се затим редовно ажурирати са оснивањем сваке нове, односно распуштањем сваке постојеће радне групе.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 27: Пружање посебних услуга на основу уговора

Уколико буде било потребно, у зависности од интересовања и потреба привредних и других ентитета, Институт ће пружати и услуге у вези са стандардима и стандардизацијом које нису наведене у овом програму рада. Обављање тих услуга биће регулисано непосредним уговорима између Института и корисника услуга.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 28: Развој и одржавање информационог система Института

Информациони систем Института састоји се од локалне рачунарске мреже (LAN), системског и апликативног софтвера (програма) и информатичких ресурса (база података). За развој и одржавање овог система, као и за уношење података у поједине апликације, задужена је посебна организациона јединица Института, Одељење за развој и одржавање информационог система. У вези са доношењем српских стандарда и сродних докумената, у 2010. години планирају се следећи послови и задаци:

а) Текуће одржавање локалне рачунарске мреже и припадајућег хардвера и софтвера

Одељење за развој и одржавање информационог система ће уз помоћ спољних сарадника (пословних партнера) одржавати локалну рачунарску мрежу, системски софтвер, интегритет система (софтвер за заштиту од неовлашћених упада у систем) и опрему Института, која се састоји од: 8 сервера, 115 десктоп рачунара, 35 лаптоп рачунара, 27 ласерских штампача, 13 матричних штампача, 7 мрежних штампача (пет црно-белих и два у боји), 12 скенера (један црно-бели и 10 у боји), 7 пројектора за персоналне рачунаре, један централни мрежни штампач за штампање на захтев (енгл. *print-on-demand*).

Поред тога, ово одељење ће пружати помоћ корисницима при употреби хардвера и софтвера, свакодневно ће израђивати резервне копије софтвера и апликација и бринути о сигурности и што већој расположивости информационог система.

б) Развој апликативног софтвера за сопствене потребе

Одељење за развој и одржавање информационог система ће за потребе доношења стандарда и сродних докумената, као и за потребе других делатности које Институт за сада обавља, одржавати програме које Институт користи, а које је Одељење самостално успоставило и у њима ће, на предлог корисника, вршити измену или надградњу. Истовремено са увођењем новонабављеног софтвера, учествоваће у његовом имплементирању и обуци крајњих

корисника. У том циљу, редовно ће се одржавати системски софтвер и апликације за праћење пословања продавнице (апликација Projus) Института према програмској спецификацији и захтевима корисника (пресек стања на крају године, ажурирање цена и попис стања складишта), а постојећи програми за праћење финансија биће допуњени новим модулима које ће активирати испоручилац софтверског пакета Panteon. То је неопходно због промене правног статуса Института и обавезе да Институт самостално обавља све операције у вези са финансијским пословањем (рачуноводство, књиговодство и сл.). Редовно ће се одржавати и ажурирати (према достављеним подацима) програм за праћење рада комисија за стандардизацију и програм за праћење извршења годишњег плана израде стандарда.

Развој апликативног софтвера (програма) ће омогућити да се послови у Институту обављају квалитетније, брже и ефективније. Планирана је израда пројекта за подршку вођења пројеката (доношења нових српских стандарда и сродних докумената).

в) Интернет-презентација Института

У 2010. години биће рedefинисана процедура обављања послова у вези са редовним одржавањем и уређивањем Интернет-презентације Института. Процедуром ће бити уређен редослед активности и одговорности за њихово извршавање који ће обезбедити ефективније и редовније одржавање презентације, обраду текстова и других садржаја који се смештају на презентацију, редовно контактирање са уредником презентације, превођење садржаја на енглески језик итд.

г) Управљање подацима и документима

Одељење за развој и одржавање информационог система Института ће за потребе доношења стандарда и сродних докумената обављати: унос података у базе Института; израду извештаја (листинга); пренос података из једног програма (апликација) у други; ажурирање података на мрежи и Интернет-презентацији Института; и сл.

д) Пројектни захтеви за систем електронског архивирања докумената и систем управљања доношењем стандарда

У 2010. години планира се утврђивање пројектних захтева (израда идејних пројеката) за систем архивирања и управљања електронским документима, као и за систем управљања доношењем стандарда. Учешће у изради пројекта увођења новог информационог система и документ менаџмента Института за стандардизацију Србије са AFNOR-ом.

ђ) Стручно усавршавање

Успешна реализација наведених задатака подразумева редован прилив одобрених финансијских средстава за набавку и одржавање опреме, као и стручно усавршавање и упознавање стручњака са најновијим софтверским производима. Поред тога, потребно је да стручњаци за развој и одржавање информационог система Института учествују на релевантним семинарима и саветовањима о информационим технологијама, као и да се упознају са искуствима других организација које су успеле да развију своје системе и примене нове методе и производе информационих технологија.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 29: Остали послови у вези са стандардима и стандардизацијом

Поред наведених редовних активности, у 2010. години Институт ће, слично као и сваке друге године, морати да обави низ задатака, као што су: израда анализа и студија које се односе на националну, европску и међународну стандардизацију; припрему реферата, саопштења и других прилога за домаће и међународне стручне скупове; сарадња на *ad hoc* принципу са привредним субјектима, органима државне управе, инспекцијским органима, пословним и струковним удружењима, привредним коморама, високошколским и научно-истраживачким институцијама и другим правним лицима у вези са доношењем и применом српских стандарда.

2.3 ВАНРЕДНЕ АКТИВНОСТИ

ВАНРЕДНА АКТИВНОСТ БР. 1: Ванредни правни послови у вези са изработом нових и усаглашавањем постојећих општих аката са новим законом о стандардизацији и одлуком о изменама и допунама оснивачког акта Института

Од 23. маја 2009. године примењује се Закон о стандардизацији који је Народна скупштина Републике Србије донела 13. маја 2009. године. У складу с тим законом, Влада је 22. октобра 2009. године донела Одлуку о изменама и допунама оснивачког акта Института. У члану 60. те одлуке предвиђено је да Институт усклади своје опште акте у року од годину дана од дана уписа у судски регистар. Из тих разлога, у 2010. години потребно је у што краћем периоду припремити и донети измене и допуне постојећих аката, као што су Статут, Пословник о раду управног одбора, Пословник о раду скупштине Института, као и опште акте Института који до сада нису били донети, као што су Пословник о раду Надзорног одбора (уколико га оснивач буде именовао у 2010. години), Правилник о заштити и безбедности на раду, Правилник о стручном оспособљавању и усавршавању, као и друге опште акте.

ВАНРЕДНА АКТИВНОСТ БР. 2: Доношење интерних правила стандардизације и других општих аката Института у вези са националном стандардизацијом

У складу са појединим одредбама Закона о стандардизацији и Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института, у 2010. години потребно је у што краћем периоду припремити и донети интерна правила стандардизације²⁹ (интерна правила Института):

- 1) ИПС 1:2010, *Интерна правила стандардизације – Део 1: Доношење, објављивање, преиспитивање, одржавање и повлачење српских стандарда и сродних докумената*
- 2) ИПС 2:2010, *Интерна правила стандардизације – Део 2: Образовање и рад техничких радних тела за стандарде и сродне документе*
- 3) ИПС 3:2010, *Интерна правила стандардизације – Део 3: Структура српских стандарда и сродних докумената којима се преузимају страни стандарди, односно сродни документи*
- 4) ИПС 4:2010, *Интерна правила стандардизације – Део 4: Уобличавање и правила за структуру и графичку обраду српских стандарда и сродних докумената*
- 5) ИПС 5:2010, *Интерна правила стандардизације – Део 5: Национални знак усаглашености са српским стандардима и одобравање његове употребе*

У складу са члановима 33. и 49. Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института, наведена интерна правила донеће управни одбор Института, на предлог стручних савета.

Поред тога, у 2010. години биће припремљени и донети Правилник о облику, садржини и употреби логотипа Института, као и Правилник о заштити интелектуалне својине Института. Ове документе донеће управни одбор, на предлог директора Института.

ВАНРЕДНА АКТИВНОСТ 3: Даље унапређење рачуноводствено-финансијске функције Института у складу са Уредбом о буџетском рачуноводству

Имајући у виду промену правног статуса Института, у 2010. години Институт ће радити на даљем унапређењу своје рачуноводствено-финансијске функције у складу са захтевима Уредбе о буџетском рачуноводству („Службени гласник РС”, бр. 125/03 и 12/06) и Правилником о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава и корисника средстава организација обавезног социјалног осигурања („Службени гласник РС”, бр. 51/07 и 14/08), коју је Институт морао да

²⁹ Овде су наведени радни наслови, који могу бити измењени до доношења и објављивања докумената.

устпостави после распада државне заједнице Србије и Црне Горе и заједничких служби које су за Институт обављале ту врсту послова. У вези с тим, 2010. години потребно је у што краћем периоду припремити и донети нове опште акте, пре свега Правилник о рачуноводству и друге опште акте.

ВАНРЕДНА АКТИВНОСТ 4: Реинжењеринг пословних процеса у вези са планирањем, доношењем и одржавањем српских стандарда и сродних докумената

Да би ефективно и ефикасно одговорио на све захтеве које оснивач и чланство Института, као и српско друштво у целини постављају пред Институт, у 2010. години потребно је наставити са започетим реинжењерингом пословних процеса у Институту који су у вези са планирањем, доношењем и одржавањем српских стандарда и сродних докумената, као и других пословних процеса. Реинжењеринг процеса и интерних процедура требало би да допринесе успостављању система менаџмента према стандардима ISO 9001 и ISO/IEC 27001.

ВАНРЕДНА АКТИВНОСТ 5: Промоција користи од учлањења у Институт и повећање броја чланова Института

У току 2010. године Институт ће организовати више разних пропагандних акција у циљу информисања домаће јавности о предностима и користима од учлањења у Институт, са циљем да се на тај начин повећа број чланова и што већи број домаћих стручњака свих профила, из свих сегмената друштва, укључи у рад стручних савета, комисија за стандарде и других техничких радних тела у Институту.

ВАНРЕДНА АКТИВНОСТ 6: Учествовање у активностима у вези са оснивањем националног комитета Комисије Codex Alimentarius

Почетком 2008. године Институт је покренуо иницијативу за оснивање националног комитета FAO/WHO Комисије Codex Alimentarius у нашој земљи. Предлог за оснивање националног комитета је крајем 2008. године достављен на разматрање Министарству здравља, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде и Министарству економије и регионалног развоја. Пошто седиште Националног Codex комитета треба да буде у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, дужности и одговорности запослених у Институту у вези са тим комитетом зависиће од даљег напретка активности у том министарству и будућих одлука надлежних органа државне управе.

ВАНРЕДНА АКТИВНОСТ 7: Побољшање радних услова у Информационом центру

У зависности од расположивих финансијских средстава, у 2010. години Информациони центар Института ће предузети неопходне мере, које подразумевају и улагање одређених средстава, да се изврши прерасподела и адаптација постојећег простора за смештај и ажурирање документације у стандардотеци и да се на тај начин обезбеди и опреми просторија и комфорнија соба за читаоницу (пријем странака), јер садашњу могу истовремено да користе само два-три посетиоца, и то у врло скромним условима. Поред тога, намера је да се у преуређеној просторији, помоћу рачунара, омогући директан приступ електронским верзијама докумената у расположивим збиркама националних, европских и међународних стандарда и сродних докумената, каталозима бројних организација за стандардизацију, периодици и другим садржајима у електронском облику. Другим речима, намера је да се усвоји потпуно нови приступ у чувању, архивирању и презентирању стандарда из фондова стандардотеке, тј. да осмисли концепт е-стандардотеке.

ВАНРЕДНА АКТИВНОСТ 8: Развој нових информационих услуга

Информациони центар Института ће у 2010. години радити на осмишљавању нових услуга које ће с једне стране омогућити да заинтересовани корисници у нашој земљи брже и на

бољи начин задовоље своје потребе у вези са информацијама о стандардима свих врста, а с друге стране омогућити повећање сопствених прихода Института.

Од нових услуга, Информациони центар би могао да развије и понуди, на пример, месечне новости о стандардима у изабраним областима или за изабране предмете стандардизације, периодичне новости о стандардима са списка који је доставио корисник или друга периодична обавештења. У зависности од исказаног интересовања потенцијалних корисника, Информациони центар би могао да размотри могућност пружања и других услуга.

ВАНРЕДНА АКТИВНОСТ 9: Стварање услова за приступ збиркама и продају националних стандарда и сродних докумената других земаља, односно међународно признатих стандарда појединих националних и интернационалних струковних организација

У јулу 2007. године Институт је закључио уговор са Британским институтом за стандарде – BSI у Лондону, на основу којег има право да у нашој земљи продаје британске стандарде и сродне документе. Почетком новембра 2007. године Институт је закључио уговор са Немачким институтом за стандардизацију – DIN у Берлину, на основу којег има право да у нашој земљи продаје немачке стандарде и сродне документе. Крајем 2007. године Институт је закључио уговор са Руским научно-техничким центром за информације о стандардизацији, метрологији и оцењивању усаглашености – ФГУП „СТАНДАРТИНФОРМ”, који послује у име Федералне агенције за техничку регулативу и метрологију – ГОСТ Р у Москви, на основу којег има право да у нашој земљи продаје руске стандарде и сродне документе, као и међудржавне стандарде Евроазијског савета за стандардизацију, метрологију и сертификацију (EASC). У вези с тим, планирано је да се, по могућству, у 2010. години закључе слични уговори и са неким другим организацијама за стандардизацију.

ВАНРЕДНА АКТИВНОСТ 10: Активности у вези са реализацијом националног CARDS 2006 пројекта у делу који се односи на стандардизацију

Делегација Европске комисије у Београду је наручила, а конзорцијум који предводи Француска асоцијација за стандардизацију (AFNOR) је извођач пројекта „Техничка помоћ за кључне институције и тела у области стандардизације, акредитације, метрологије и оцењивања усаглашености у Србији”, тзв. националног CARDS 2006 пројекта. Почетним извештајем (енгл. Inception Report) за тај пројекат, у оквиру компоненте која се односи на стандардизацију, за Институт су предвиђене следеће активности, које су током припреме коначне верзије поменутог извештаја донекле измењене у односу на тзв. Пројектни задатак (енгл. Terms of Reference):

1) Припрема техничких спецификација за потребне набавке, уз консултације приликом извођења саме набавке, за комплетирање информационог система Института, који треба да обухвата:

- *Веб-портал Института*, који укључује: презентацију Института, контролисани приступ базама података, формирање дискусионих група, приступ каталозима, функцију продаје (енгл. e-trading) и едукацију.
- *Софтвер за менаџмент стандардима*, који омогућава: праћење свих фаза израде стандарда, вођење евиденције о животном циклусу пројекта (одобравања предмета рада, формирање комисија за стандарде, регистрације, јавне расправе, одобрења, објављивање као националног стандарда, повлачење или замена); вођење евиденције о међусобним везама пројекта, формирање извештаја и обавештавања националних и европских организација; формирање електронских докумената који представљају улазне податке за националне каталоге и националне публикације о имплементираним стандардима; формирање базе националних стандарда и архивирање радних докумената за чланове комисија за

стандарде у Институту; евидентирање и извештавање националних и европских и међународних комитета / европских и међународних организација о свим фазама рада на изради и доношењу стандарда.

- *Реинжењеринг постојећих података*, у садашњем информационом систему и њихов трансфер у нови систем.

Као резултат ове активности, у сарадњи са експертима из AFNOR-а, у септембру месецу 2009. године завршен је документ под називом „Спецификације за нови ИСС систем управљања документима и информацијама” (енгл. Specifications of New ISS Management and Information System). С обзиром на то да програмом CARDS 2006 нису предвиђена средства за набавку потребног софтвера за нови систем, пружање техничке помоћи при расписивању тендера за набавку софтвера, као и обука запослених за коришћење новог софтвера (што су према програму CARDS 2006 такође обавезе AFNOR-ових експерата према Институту) зависе искључиво од финансијских могућности Института у 2010. години.

2) Конципирање и примена стратегијског плана доградње капацитета Информационог центра Института да би био организован и оспособљен да обавља функције Enquiry Point (EC) у складу с Директивом 98/34/EC – Information on Technical Regulations and Standards Directive и 98/48/EC – Information Society Services Directive, и WTO/TBT Enquiry Point-а за стандарде: алати, базе података, обука кадрова.

Последње недеље септембра 2009. године експерти из AFNOR-а одржали су први део обуке за четворо запослених у Институту. Обуци су такође присуствовали и представници Министарства економије и регионалног развоја да би се поступак нотификације стандарда и техничких прописа ускладио у што већој мери. За 2010. годину предвиђен је завршетак ове активности, што за запослене у Институту подразумева обуку од пет дана у једној или две земље чланице Европске уније.

3) Припрема Института за сертификацију система менаџмента према међународним стандардима ISO 9001 и ISO/IEC 27001.

Реализација ове активности у потпуности је предвиђена за 2010. годину, што у односу на термине предвиђене Почетним извештајем значи закашњење од скоро девет месеци, које може да доведе у питање крајњи циљ ове активности – пријаву за сертификацију поменутих система менаџмента.

4) Конципирање кампања за подизање свести о добровољној стандардизацији, консултације у вези са израдом програма и обука експерата Института да воде такве кампање.

Обука стручњака Института који ће учешћем на семинарима из различитих области стандардизације реализовати активност подизања свести о добровољној стандардизацији одложена је за јануар 2010. године иако је, у ствари, требало да претходи одржавању семинара. Институт је и поред тога прихватио да четири планирана семинара одржи крајем 2009. године, а осталих једанаест биће реализовано у 2010. години.

5) Обука за активно учешће у раду техничких комитета CEN и CENELEC, која ће бити обављена у једној од пуноправних чланица CEN-а, односно CENELEC-а, што је повезано са испуњавањем појединих од 9 услова за пуноправно чланство Института у тим организацијама.

Предвиђено је да се у првој половини 2010. године одржи обука секретара комисија за стандарде, и то за по два секретара комисија из Сектора за опште области стандардизације и Сектора за електротехничку стандардизацију, што уједно значи и обуку за један од девет услова за пуноправно чланство Института у европским организацијама за стандардизацију. Када је реч о тзв. радионицама (према Почетном извештају предвиђене су три) на којима би се анализирано стање у Институту, као и мере које треба предузети за испуњавање осталих

услова за пријем у пуноправно чланство европских организација за стандардизацију, предвиђено је да се оне одрже у 2010. години.

ВАНРЕДНА АКТИВНОСТ 11: Израда идејног пројекта националног знака усаглашености са српским стандардима и сродним документима и система добровољне сертификације за његово додељивање

У складу са члановима 7. и 19. Закона о стандардизацији, као и чланом 10. Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института, Институт ће у 2010. години наставити са израдом започетог идејног пројекта добровољне сертификације усаглашености производа, процеса и услуга са српским стандардима и додељивања националног знака усаглашености, чији ће власник бити Институт.

У нашој земљи не постоје шеме добровољне сертификације усаглашености производа са захтевима српских стандарда. За разлику од захтева техничких прописа, на основу којих се проверавају само безбедносне карактеристике производа, шеме добровољне сертификације омогућавају проверу и других карактеристика производа. Успостављањем националних шема добровољне сертификације ствара се основа за укључивање сертификационих тела из наше земље у европске шеме добровољне сертификације које су успостављене у оквиру европских организација за стандардизацију CEN и CENELEC.

Очекивани ефекат спровођења ове активности огледа се у томе што би добровољном сертификацијом и означавањем сертификованих производа посебним знаком усаглашености, који би био у власништву Института, корисници и купци производа задобили веће поверење у њихове карактеристике и перформансе, односно њихов квалитет.

За сада није могуће утврдити број корисника на које би ова активност имала утицаја, јер то зависи од заинтересованости привреде за коришћење шема добровољне сертификације производа и од поверења које би купци и корисници стекли коришћењем добровољно сертификованих производа. У 2010. години планира се израда идејног пројекта за развој једне-две шеме добровољне сертификације за поједине врсте или групе производа, донети основна правила шема и извршити њену промоцију.

Поступак се састоји у томе да произвођач који је заинтересован за добровољну сертификацију својих производа према релевантним српским стандардима подноси захтев сертификационом телу које учествује у шеми добровољне сертификације тих производа. Сертификационо тело врши потребна испитивања, оцењује усаглашеност производа са захтевима српских стандарда и на основу позитивних резултата издаје одговарајући сертификат. На основу сертификата, Институт затим произвођачу додељује право да користи национални знак усаглашености, уз одређену накнаду.

ВАНРЕДНА АКТИВНОСТ 12: Регионална радионица о ISO-овој стратегији и планирању за земље у развоју – Београд, од 18. до 20. маја 2010. године

Од 18. до 20. маја 2010. године у Београду ће бити одржана Регионална радионица о ISO-овој стратегији и планирању за земље у развоју за период 2011–2015, а домаћин те радионице ће бити Институт.

ISO-ов Акциони план за земље у развоју за период 2005-2010 је саставни део ISO-овог Стратешког плана за период 2005-2010 и сада је у петој, последњој години своје реализације. Тај план се иновира у складу са фактичким стањем развоја националних организација за стандардизацију, узимајући у обзир актуелне приоритете и потребе у вези са доношењем међународних стандарда и оцењивању усаглашености са тим стандардима.

Административне послове у вези са Акционим планом обавља организациона јединица Развој и услуге обучавања (енгл. *Development and Training Services*, скр. DEVT) у

Централном секретаријату ISO-а у Женеви, а реализацију плана надгледа комитет DEVCO и Саветодавна група председавајућег тог комитета – CAG (чији је члан и представник Института).

У марту 2009. године генерални секретар ISO-а отворио је процес консултација са земљама чланицама ISO-а у вези са доношењем ISO-овог Стратешког плана за период 2011-2015, чије усвајање је планирано за децембар 2010. године. Пошто је ISO-ов Акциони план за земље у развоју имплементација елемената свеукупне ISO-ове стратегије, доношење Акционог плана за земље у развоју за период 2011-2015 биће усклађено са планираним роковима за доношење ISO-овог стратешког плана.

У вези с тим, између децембра 2009. и маја 2010. године биће организовано пет регионалних радионица на којима ће се дискутовати о садржини следећег акционог плана за земље у развоју. Радионица за земље Централне и Источне Европе и Средње Азије (за укупно 20 земаља чланица ISO-а), биће одржана у Београду од 18. до 20. маја 2010. године.

3 ДЕЛАТНОСТ БР. 2: ХОМОЛОГАЦИЈА ВОЗИЛА, ОПРЕМЕ И ДЕЛОВА

3.1 УОПШТЕ О ХОМОЛОГАЦИЈИ ВОЗИЛА, ОПРЕМЕ И ДЕЛОВА

Институт ће у 2010. години обављати и послове у вези са хомологацијом возила, опреме и делова, и то до њиховог преузимања од стране Агенције за безбедност саобраћаја, у складу са Одлуком о оснивању Агенције за безбедност саобраћаја („Службени гласник РС”, бр. 104/09).

Те послове Институт ће обављати у оквиру спровођења UN/ECE Споразума о усвајању једнообразних техничких прописа за возила са точковима, опрему и делове који могу бити уграђени и/или коришћени на возилима са точковима и условима за узајамно признавање додељених хомологација на бази ових прописа – Женева 1995-10-16 (скраћени назив: Споразум о хомологацији), на основу којег је објављено 56 наредби о хомологацији, као и у оквиру спровођења Одлуке о одређивању робе за чији су извоз, увоз, односно транзит прописани услови („Службени гласник РС”, број 119/08) и Уредбе о увозу моторних возила („Службени гласник Републике Србије”, бр. 106/05 и 27/09).

Представници Института учествују у раду Светског форума за хармонизацију правилника о возилима (UN/ECE/WP.29), Радне групе за транспорт лако кварљивих намирница (UN/ECE/WP.11) и Радне групе за транспорт опасних материја (UN/ECE/WP.15). Поред тога, спољни сарадници Института (стручњаци за поједине области хомологације возила) учествују у раду шест радних тела Светског форума за хармонизацију правилника о возилима, и то за: аерозагађење (WP.29/GRPE), светлосну опрему (WP.29/GRE), кочење (WP.29/GRRF), општу безбедност (WP.29/GRSG), пасивну безбедност (WP.29/GRSP) и буку (WP.29/GRB).

Светски форум за хармонизацију правилника за возила (UN/ECE/WP.29) је стручно тело Економске комисије за Европу при Уједињеним нацијама, које чини 48 страна уговорница међународног Споразума о хомологацији. Република Србија је правни следбеник ФНРЈ, која је 1962. године ратификовала Споразум о хомологацији, и то као десета страна уговорница. Из тих разлога, хомологациони документи које Институт издаје, као и возила, опрема и делови који су хомологовани у нашој земљи, добијају ознаку E10.

Активности UN/ECE/WP.29 састоје се у доношењу UN/ECE правилника, међународних докумената који обезбеђују координисани развој националних система хомологације возила, опреме и делова, систем овлашћених организација за хомологациона испитивања (енгл. *Technical Service*) и контролу саобразности, јединствен систем регистрације хомологованих возила са точковима, националну хомологацију типа и контролу возила у употреби.

Институт је пријављен код Генералног секретара Уједињених нација као надлежни државни орган (енгл. *Administrative Department*) за спровођење Споразума о хомологацији у Републици Србији. То нашој земљи омогућава учешће у доношењу хармонизованих UN/ECE правилника, њихову примену у Србији, спровођење хомологације возила са точковима, опреме и делова и несметану циркулацију возила са точковима, опреме и делова, на бази реципроцитета, на светском тржишту.

Поред Споразума о хомологацији возила из 1958. године, Економска комисија за Европу при Уједињеним нацијама усвојила је и имплементирала два новија споразума, и то: 1997. године – Споразум у вези са усвајањем униформних услова за периодичне техничке прегледе возила са точковима, и 1998. године – Споразум у вези са успостављањем глобалних техничких прописа за возила са точковима, опрему и делове који могу бити уграђени и/или коришћени на возилима са точковима, међутим, наша земља није потписница тих споразума.

3.2 РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 1: Израда предлога наредби о хомологацији возила са точковима, опреме и делова сходно нотификованим UN/ECE правилницима

На основу Споразума о хомологацији, у нашој земљи се већ низ година примењује 56 UN/ECE правилника који су објављени путем наредби о хомологацији. Поред тога постоје још 32 наредбе о хомологацији, које су припремљене за објављивање пре четири године, међутим, из правних разлога који су постојали у тадашњој државној заједници Србија и Црна Гора, те наредбе до данас нису објављене и не примењују се. Независно од тога, пошто се у оквиру Споразума о хомологацији стално доносе нови UN/ECE правилници, Институт има обавезу да сваке године прати новообјављене међународне документе и да их припрема за преузимање и спровођење у Републици Србији. Треба напоменути да је велики број европских директива које се односе на моторна возила хармонизован (идентичан) са овим међународним правилницима, тако да се преузимањем захтева из правилника истовремено преузимају захтеви из европских директива. У 2010. години планирано је да се припреми око 30 ревизија наредби о хомологацији, које ће затим бити достављене Агенцији за безбедност саобраћаја, односно Министарству за инфраструктуру, ради доношења и објављивања.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 2: Хомологација возила, опреме и делова према UN/ECE правилницима који су на снази у Републици Србији

У оквиру ове активности Институт обавља хомологацију возила, опреме и делова, као и контролу саобразности серијске производње са хомологованим типом, и то према UN/ECE правилницима који су у правни систем Републике Србије преузети помоћу 56 објављених наредби о хомологацији. У вези с тим, Институт издаје:

- саопштења о хомологацији типа возила,
- саопштења о хомологацији типа опреме и делова возила,
- саопштења о хомологацији у вези контроле саобразности возила и
- саопштења о хомологацији у вези контроле саобразности опреме и делова возила.

У 2010. години планира се издавање око 50 саопштења о хомологацији возила, опреме и делова према UN/ECE-правилницима и, с тим у вези, исти број надзора хомологационих испитивања и контрола саобразности возила, опреме и делова. Динамика и обим ових активности зависиће од динамике активности произвођача возила, опреме и делова за возила.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 3: Припремање предлога за именовање организација за хомологациона испитивања

На основу раније Уредбе о хомологацији возила („Службени лист СРЈ”, бр. 51/98), Институт је издавао решења о поверавању послова хомологационих испитивања, односно контроле саобразности у односу на UN/ECE правилнике. На основу тога, у ранијем периоду створена је мрежа од следећих осам лабораторија којима су поверени послови хомологационих испитивања и контроле саобразности: (1) Индустрија стакла – Панчево, (2) Тигар Tyres – Пирот, (3) 21. октобар – Крагујевац, (4) Застава аутомобили – Институт за аутомобиле – Крагујевац, (5) Институт нуклеарних наука „Винча” – Центар за моторе и возила – Београд (Винча), (6) Машински факултет – Београд, (7) Војнотехнички институт – Београд и (8) Технички опитни центар Војске Србије – Београд (Кумодраж). Захваљујући томе, Институт пружа услуге хомологације и домаћим и иностраним произвођачима возила, опреме и делова. При томе сви хомологовани производи добијају знак хомологације E10. Ради компетентног вршења хомологационих испитивања у 2010. години планирано је да Институт сачини план именовања и реименовања лабораторија за хомологациона испитивања и/или

контролу саобразности, који ће бити достављен Агенцији за безбедност саобраћаја, односно Министарству за инфраструктуру ради окончања поступка.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 4: Издавање потврда за нова возила са точковима

Правни основ за обављање ове активности је Одлука о одређивању робе за чији су извоз, увоз, односно транзит прописани услови („Службени гласник РС”, број 119/08) и 56 објављених наредби о хомологацији. На основу те одлуке, Институт издаје потврду о саобразности и саопштења о контроли саобразности возила, опреме и делова који се увозе, са захтевима релевантних наредби о хомологацији, односно UN/ECE правилника. Ова потврда се захтева приликом царинења нових возила, опреме и делова. У 2010. години планирано је издавање око 5.000 потврда.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 5: Издавање потврда за употребљавана моторна возила за која се захтева да морају задовољавати тзв. стандард ЕУРО 3

Правни основ за обављање ове редовне активности је члан 4. став 3. Уредбе о увозу моторних возила („Службени гласник Републике Србије”, бр. 106/05 и 27/09), која се примењује од 1. децембра 2005. године. На основу ње Институт издаје потврде у вези са царинењем употребљаваних возила која морају да задовољавају тзв. стандард ЕУРО 3. У 2010. години планира се издавање око 20.000 потврда.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 6: Израда и унапређење смерница у области хомологације и контроле саобразности возила са точковима, опреме и делова, као и припрема предлога правилника за уређење система хомологације у нашој земљи, који ће затим бити достављени Министарству за инфраструктуру ради окончања поступка

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 7: Доношење ценовника услуга у области хомологације и контроле саобразности возила, опреме и делова

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 8: Превођење UN/ECE правилника и директива ЕУ

Почетком 2010. године биће припремљен план превођења UN/ECE правилника и директива ЕУ у области хомологације возила са точковима, опреме и делова, који би требало реализовати у 2010. и наредним годинама.

4 ДЕЛАТНОСТ БР.3: НАДЗОРНЕ ПРОВЕРЕ СЕРТИФИКОВАНИХ СИСТЕМА МЕНАЏМЕНТА

Институт је до 31. јула 2008. године обављао сертификацију система менаџмента квалитетом према стандарду SRPS ISO 9001:2001, система менаџмента заштитом животне средине према стандарду SRPS ISO 14001:2005 и других система менаџмента, као делатност наслеђену из ранијег периода. Пошто не постоји правни основ за даље обављање ове делатности, у 2010. години Институт ће наставити да обавља само надзорне провере сертифициваних система менаџмента, и то до истека рока важења последњег издатог сертификата, тј. до 31. јула 2011. године.

У току трогодишњег периода важења сертификата, сваки сертифицивани систем менаџмента подлеже редовној годишњој надзорној провери. У току надзорне провере проверава се да ли организација (клијент Института) примењује и одржава сертифицивани систем менаџмента, као и да ли је он и даље ефикасан. Неприхватање надзорне провере представља кршење правила шеме сертификације, које за последицу има одузимање сертификата.

У 2010. години планиране су 94 надзорне провере сертифициваних система менаџмента.

5 ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ИНСТИТУТА ЗА 2010. ГОДИНУ

1. При утврђивању програма рада и финансијског плана Института за 2010. годину пошло се од смерница економске политике утврђене Меморандумом о буџету и економској и фискалној политици за 2010. годину са пројекцијама за 2011. и 2012. годину, препорука из Закључка о смерницама за израду годишњих програма пословања и финансијских планова за 2010. годину, који је Влада донела на седници одржаној 10. децембра 2009. године, као и релевантих одредби Закона о буџету Републике Србије за 2010. годину („Службени гласник РС”, бр. 107/09).

За финансирање рада Института у складу са Законом о стандардизацији и другим прописима, као и за чланарине Института у међународним и европским организацијама за стандардизацију у 2010. години, потребна су средства у укупном износу од 107.734.000 динара. Тим средствима нису обухваћени трошкови закупа пословног простора, који је власништво Републике Србије, а Институт га користи без накнаде.

У односу на средства у 2009. години, планирана средства за 2010. годину мања су за 400.000 динара, тј. за 0,4 %. Из тог разлога овим планом предвиђено је финансирање најнеопходнијих потреба Института у постојећим околностима, у мери која омогућава задовољавајуће извршавање законом утврђених надлежности, а нарочито обавеза које Институт има на основу Националног програма интеграције Републике Србије у Европску унију (НПИ).

При сагледавању потребних средстава пошло се од следећих претпоставки:

а) да ће Институт у 2010. години, поред доношења српских стандарда и сродних докумената, као и обављања других послова који су повезани са стандардима и стандардизацијом, привремено обављати и послове у вези са: (1) хомологацијом моторних возила, опреме и делова и (2) надзорним проверама сертифицираних система менаџмента;

б) да ће се средства за финансирање послова у вези са доношењем српских стандарда и сродних докумената, као и других послова у вези са стандардима и стандардизацијом, тј. основна делатност Института, обезбедити из:

- прихода из буџета Републике Србије; и
- сопствених прихода од продаје добара и услуга (остварених продајом стандарда, сродних докумената и других публикација, као и пружањем информација).

в) да ће се послови у вези са хомологацијом моторних возила, опреме и делова финансирати делимично из средстава добијених из буџета Републике Србије (већим делом) и делимично из изворних прихода Института остварених наплатом пружених услуга у вези са тим пословима (мањим делом);

г) да ће се послови у вези са надзорним проверама сертифицираних система менаџмента финансирати из изворних прихода Института остварених наплатом пружених услуга у вези са тим пословима.

2. Потребна средства у износу од 107.734.000 динара обезбедиће се на следећи начин:

- 80.734.000 динара из прихода из буџета Републике Србије, у складу са Законом о буџету Републике Србије за 2010. годину („Службени гласник РС”, бр. 107/09);
- 27.000.000 динара из планираних сопствених прихода од продаје добара и услуга.

3. Процењује се да ће приходи од активности Института у 2010. години износити 27.000.000 динара и да ће бити остварени на следећи начин: наплатом чланарине од чланова Института – 3.300.000 динара; продајом српских стандарда, сродних докумената и других публикација, као и пружањем услуга у вези са стандардима и стандардизацијом – 10.700.000 динара; продајом међународних стандарда и сродних докумената, као и националних стандарда и сродних

докумената других земаља – 8.000.000 динара; пружањем услуга у вези са надзорним проверама система менаџмента – 3.000.000 динара; и пружањем услуга у вези са пословима хомологације моторних возила, опреме и делова – 2.000.000 динара. Структура планираних прихода у 2010. години дата је у табели 5.1.

Табела 5.1 – Упоредни преглед структуре планираних прихода Института у 2009. и 2010. години

Економска класификација	Назив	Износ по годинама (у динарима)		Индекс
		2009.	2010.	
742	Приход од продаје добара и услуга	23.598.031	27.000.000	114,4
742321 1	Чланарина коју плаћају чланови Института	3.300.000	3.300.000	100
742321 2	Приход од продаје српских стандарда, сродних докумената и других публикација, као и пружање услуга у вези са стандардима и стандардизацијом	8.000.000	10.700.000	133,7
742321 3	Приход од хомологације возила, опреме и делова	2.000.000	2.000.000	100
742321 4	Приход од пружања услуга у вези са надзорним проверама сертифицираних система менаџмента	3.000.000	3.000.000	100
742321 5	Приход од продаје међународних стандарда, сродних докумената и других публикација, као и националних стандарда и сродних докумената других земаља	7.000.000	8.000.000	114,3
742321 6	Приход од сертификације електричних уређаја за експлозивне атмосфере ³⁰	298.031	0	0
791	Приход из буџета	80.734.000	80.734.000	100
791	Приход из буџета	80.734.000	80.734.000	100
	УКУПНО (742+791):	104.332.031	107.734.000	103,2

4. У 2010. години планирају се расходи Института у укупном износу од 107.734.000 динара. Тим износом нису обухваћени трошкови закупа пословног простора, који је власништво Републике Србије, а Институт га користи без накнаде.

Упоредни преглед структуре планираних расхода Института у 2009. и 2010. години дат је у табели 5.2, а преглед обавеза Института у вези са чланаринама у међународним и европским организацијама за стандардизацију за 2010. годину – у прилогу 2 овог програма рада (видети стр. 70).

Структура планираних средстава за финансирање расхода у 2010. години, по изворима финансирања, дата је у табели 5.3.

Средства за текуће расходе за плате запослених планирана су у износу од 61.034.000 динара, и то за плате 71 запосленог: 45 са високом школском спремом (ВСС), укључујући два са магистратуром; 6 са вишом школском спремом (ВШС); и 20 са средњом стручном спремом (ССС).

У складу са чланом 14. Закона о буџету Републике Србије за 2010. годину, односно у складу са Програмом Владе за ублажавање последица глобалне финансијске кризе, у 2010. години у Институту се спроводи номинално замрзавање зарада за све запослене. Средства за зараде запослених у Институту планирана су на нивоу масе за зараде за 2009. годину, пре почетка примене Закона о привременом смањењу плата, односно зарада, нето накнада и других примања у државној администрацији и јавном сектору („Службени гласник РС”, бр. 31/09), и то према броју запослених на дан 30. јуна 2009. године³¹.

³⁰ У складу са мишљењем Министарства економије и регионалног развоја, Институт је престао да обавља послове сертификације производа 19. марта 2009. године.

³¹ На дан 30. јуна 2009. године Институт је имао 71 запосленог, укључујући директора. Од тог броја, 30. децембра 2009. годину у пензију су непланирано отишла три запослена, али њихова радна места неизоставно морају бити попуњена у 2010. години, и то најкраћем року.

Табела 5.2 – Упоредни преглед структуре планираних расхода Института у 2009. и 2010. години

Економска класификација	Намена	Износ (у динарима) по годинама		Индекс
		2009.	2010.	
1 ТЕКУЋИ РАСХОДИ – ПЛАТЕ ЗАПОСЛЕНИХ				
411000	Плате и додаци запослених	54.300.000	51.770.000	95,3
412000	Социјални доприноси на терет послодавца	11.900.000	9.264.000	77,8
	УКУПНО (1):	66.200.000	61.034.000	92,2
2 ТЕКУЋИ РАСХОДИ – ОСТАЛИ				
413000	Накнаде у натури	0	0	0
414000	Социјална давања запосленима	2.500.000	2.500.000	100
415000	Накнаде за запослене	2.500.000	2.750.000	110
416000	Награде запосленима и остали посебни расходи	0	0	0
421000	Стални трошкови	9.000.000	11.500.000	128
422000	Трошкови путовања	2.700.000	2.000.000	74
423000	Услуге по уговору	17.284.000	11.500.000	66,5
425000	Текуће поправке и одржавање опреме	2.000.000	2.200.000	110
426000	Материјал	4.650.000	4.850.000	104
462000	Дотације међународним организацијама	0	8.500.000	–
482000	Порези, обавезне таксе и казне	300.000	400.000	133
	УКУПНО (2):	40.934.000	46.200.000	112,8
3 ОСНОВНА СРЕДСТВА				
512000	Машине и опрема	1.000.000	500.000	50
	УКУПНО (3):	1.000.000	500.000	50
	УКУПНО (1+2+3):	108.134.000	107.734.000	99,6
НАПОМЕНА: Потребна средства за чланарине Института у међународним организацијама у 2009. години била су планирана на економској класификацији 423000 (Услуге по уговору), а за 2010. годину планирана су на економској класификацији 462000 (Дотације међународним организацијама).				

Обрачун и исплата зарада запосленима у Институту врши се применом заједничке основице коју утврђује Управни одбор и коефицијената који се разликују за систематизована радна места, а који су утврђени Правилником о критеријумима за утврђивање зараде, накнаде зараде и других примања запослених, у складу са оснивачким актом и Статутом Института.

Посматрано по појединим звањима, односно радним местима у Институту, номиналне просечне нето зараде (укључујући додатак за време проведено на раду) за новембар 2009. године износиле су:

- око 78.400 динара, за руководиоце сектора (основних организационих јединица у Институту, којих има четири), али та радна места су непопуњена још од 26. јула 2007. године;
- око 58.000 динара, за руководиоце одељења (унутрашњих организационих јединица у Институту);
- око 48.000 динара, за самосталног саветника – водећег инжењера стандардизације;
- око 35.000 динара – за вишег стручног сарадника (ВШС);
- око 27.000 динара – за стручног сарадника (ССС);
- око 25.000 динара – за сарадника (ССС).

На основу уговора о раду који је закључен између Управног одбора и директора Института, номинална нето зарада директора за новембар 2009. године (укључујући додатак за време проведено на раду) износила је 100.800 динара.

Планирана просечна бруто зарада по запосленом у 2010. години износи око 61.185 динара. Преглед броја запослених, потребне масе за зараде и просечне бруто зараде по месецима у 2010. години дат је у табели 1 у прилогу 3 овог програма рада (видети стр. 73).

У складу са чланом 6. Закона о стандардизацији, према коме је Институт дефинисан као установа на коју се примењују одредбе закона којим се уређују јавне службе, надлежно министарство је, према препоруци Министарства финансија, покренуло иницијативу да се изврше измене и допуне Уредбе о коефицијентима за обрачун плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 44/01 до 79/09), како би се номенклатура радних места по звањима и занимањима у Институту укључила у поменути уредбу.

Табела 5.3 – Структура средстава за финансирање планираних расхода у 2010. години, по изворима финансирања

Економска класификација	Назив	Извори средстава за финансирање планираних расхода (у динарима)		
		Приходи из буџета	Сопствени приходи	Укупно
1 ТЕКУЋИ РАСХОДИ – ПЛАТЕ ЗАПОСЛЕНИХ				
411	Плате, додаци и накнаде запослених	51.770.000	0	51.770.000
412	Социјални доприноси на терет послодавца	9.264.000	0	9.264.000
УКУПНО (1):		61.034.000	0	61.034.000
2 ТЕКУЋИ РАСХОДИ – ОСТАЛИ				
413	Накнаде у натури	0	0	0
414	Социјална давања запосленима	0	2.500.000	2.500.000
415	Накнаде за запослене	0	2.750.000	2.750.000
416	Награде запосленима и остали посебни расходи	0	0	0
421	Стални трошкови	2.600.000	8.900.000	11.500.000
422	Трошкови путовања	1.000.000	1.000.000	2.000.000
423	Услуге по уговору	3.800.000	7.700.000	11.500.000
425	Текуће поправке и одржавање опреме	1.200.000	1.000.000	2.200.000
426	Материјал	2.600.000	2.250.000	4.850.000
462	Дотације међународним организацијама	8.500.000	0	8.500.000
482	Порези, обавезне таксе и казне	0	400.000	400.000
УКУПНО (2):		19.700.000	26.500.000	46.200.000
3 ОСНОВНА СРЕДСТВА				
512	Машине и опрема	0	500.000	500.000
УКУПНО (3):		0	500.000	500.000
УКУПНО (1+2+3):		80.734.000	27.000.000	107.734.000

Накнаде за радно ангажовање чланова и председника Управног одбора утврђене су одлуком Скупштине Института од 24. априла 2008. године. Управни одбор Института има председника и шест чланова.

У складу са Закључком о смерницама за израду годишњих програма пословања и финансијских планова за 2010. годину (који је Влада донела на седници одржаној 10. децембра 2009. године), као и Закључком који се односи на мерила за утврђивање највишег износа накнада за рад председника и чланова органа управљања и надзора јавних предузећа, јавних агенција и других облика организовања чији је оснивач Република Србија (који је Влада донела на седници одржаној 6. новембра 2008. године), планирана нето накнада за чланове Управног одбора и чланове Надзорног одбора Института мања је од једноструке

укупне просечне зараде по запосленом без пореза и доприноса која је исплаћена у Републици Србији у октобру месецу 2009. године, а увећана је за пројектовану инфлацију за 2010. годину. У складу са истим закључцима Владе, нето накнада за председника Управног одбора и председника Надзорног одбора Института не може бити виша од износа накнаде за чланове тих органа, увећана за 50 %.

Просечна месечна бруто накнада за радно ангажовање члана Управног одбора у 2009. години износила је 36.964,16 динара, а за председника 55.974,57 динара. Преглед исплаћене масе за накнаде и просечних накнада за председника и чланове Управног одбора по месецима у 2009. години дат је у табели 1 у прилогу 4 овог програма рада (видети стр. 74). До 31. децембра 2009. године оснивач Института није именован Надзорни одбор те стога није било потребе за исплату накнада председнику и члановима тог одбора.

Планирана просечна месечна бруто накнада за члана Управног одбора у 2010. години износи 35.557,38 динара, а за председника 53.336,07 динара. Преглед планиране масе за накнаде и просечних накнада за председника и чланове Управног одбора по месецима у 2010. години дат је у табели 2 у прилогу 4 овог програма рада (видети стр. 74).

Надзорни одбор Института још увек није именован, али за накнаде два члана и председника Надзорног одбора предвиђена су средства у укупном износу од 400.000 динара. Та средства су довољна за исплату накнада у истим износима као за чланове и председника Управног одбора, али само за три седнице годишње (што је уобичајени број за тај орган). Коначну одлуку о висини накнада донеће Управни одбор, у складу са статутом Института.

Да би Институт могао да ефективно одговори на све предстојеће обавезе у вези са европским интеграцијама, неопходно је да се број запослених у 2010. години повећа, јер је сада упражњено 27 радних места, од којих су четири са посебним одговорностима и овлашћењима. Поред тога, треба имати у виду да је просечна старост запослених 50,3 година. Преглед осталих података о кадровима дат је у прилогу 5 овог програма рада (видети стр. 75).

Под условом да Институт, као индиректни корисник средстава буџета Републике Србије, у складу са чланом 35. Закона о буџету Републике Србије за 2010. годину, обезбеди сагласност Министарства финансија за заснивање радног односа са новим лицима, приоритетно би требало попунити радна места са посебним одговорностима и овлашћењима – радна места руководиоца четири сектора у Институту, као и остала радна места наведена у плану кадрова за 2010. годину, који је дат у прилогу 6 овог програма рада (видети стр. 76 и 77).

Средства за остале текуће расходе планирана су у износу од 46.200.000 динара, и то на основу реалних, крајње рационализованих трошкова Института, од којих неки представљају законску обавезу, уз просечно повећање за 10 % у односу на планиране трошкове у 2009. години, да би се компензовала очекивана инфлација. Поред осталог, ова средства су намењена за електричну енергију, грејање, водовод и канализацију, одношење смећа, физичко-техничку заштиту зграде, имовине и запослених, одржавање чистоће у радним просторијама Института, због тога што је те трошкове до 30. априла 2009. године сносила УЗЗПРО, а од тада мора да сноси Институт. Из тих средстава плаћају се такође чланарине Института у међународним и европским организацијама за стандардизацију, трошкови објављивања решења о доношењу и повлачењу стандарда у „Службеном гласнику РС” (законска обавеза), накнаде за рад чланова Управног и Надзорног одбора, трошкови за телефон, телефакс, Интернет и мобилне телефоне, поштарину, осигурање опреме, осигурање зграде и осигурање запослених и многи други трошкови, као и за набавку превода европских и међународних стандарда које је потребно преузети као српске стандарде на српском језику, на захтев министарства која ће их користити за потребе техничких прописа.

При томе треба имати у виду да на основу закључених уговора о коришћењу ауторских права, умножавању и дистрибуцији, Институт има обавезу да најмање 60 % остварених

прихода од продаје међународних стандарда и сродних докумената (ISO, IEC, ISO/IEC), као и националних стандарда и сродних докумената других земаља (Немачке, Велике Британије, и Руске Федерације) конвертује у девизе и квартално плаћа организацијама чије је публикације продао у нашој земљи.

Средства за машине и опрему (основна средства) планирана су у износу од 500.000 динара, ради обнављања најнеопходније опреме за информациони систем Института (хардвера и софтвера), без којег је било какав рад незамислив, као и ради набавке штампарско-репрографске опреме која је потребна за издавање стандарда.

5. У складу са одредбама члана 10. Закона о буџетском систему, Институт ће преузимати само оне обавезе за које су средства планирана овим финансијским планом, и то највише до висине планираних средстава за ту намену. Ако се у току године примања Института смање, средства предвиђена овим финансијским планом користиће се према следећим приоритетима: чланарине у међународним и европским организацијама за стандардизацију, минимални стални трошкови и минималне услуге по уговору за несметано функционисање Института, зараде запослених. Ако у току године Институт оствари приходе од продаје добара и услуга у износу који је већи од планираног, или друга примања у складу са законом, средства остварена на тај начин користиће се до оствареног нивоа, и то за намене утврђене овим финансијским планом.

6. Према члану 13. Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института, средства која Институт не утроши до краја буџетске године, враћају се у буџет Републике Србије. У складу с тим, као и са чланом 47. Закона о буџету Републике Србије за 2010. годину, као индиректни корисник средстава буџета Републике Србије, Институт ће до 31. јануара 2010. године пренети на рачун „Извршење буџета Републике Србије” средства која нису утрошена за финансирање расхода у 2009. години, а која су му била пренета у складу са Законом о буџету Републике Србије за 2009. годину, закључно са 31. децембром 2009. године.

7. Пошто Институт припрема финансијски извештај у складу са одредбама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09), у складу са Закључком о смерницама за израду годишњих програма пословања и финансијских планова за 2010. годину, који је Влада донела на седници одржаној 10. децембра 2009. године, у случају да у свом финансијском извештају за 2009. годину Институт искаже вишак прихода над расходима, 50 % тог вишка ће бити усмерено оснивачу, а 50 % ће задржати Институт, при чему ће утрошак тих средстава бити приказан у одговарајућој одлуци Управног одбора.

8. Упоредни преглед структуре примања Института у 2009. и 2010. години дат је у табели 5.4, а детаљан преглед свих планираних расхода Института у 2010. години – у табели 5.5.

Табела 5.4 – Упоредни преглед структуре примања Института у 2009. и 2010. години

Економска класификација	Назив	Износ примања по годинама (у динарима)		Индекс
		2009.	2010.	
791000	Приход из буџета	80.734.000	80.734.000	100
742000	Приход од продаје добара и услуга	25.598.031	27.000.000	114,4
321121	Вишак прихода и примања – суфицит (наменски опредељен за наредну годину)	3.801.969	0	0
УКУПНО:		108.134.000	107.734.000	99,6

Преглед потребних средстава за планиране расходе по наменама и месецима (план ликвидности) у 2010. години дат је у прилогу 7 овог програма рада (видети стр. 78).

Табела 5.5 – Преглед планираних расхода Института у 2010. години

Економска класификација	Назив	Износ (у динарима)
1 ТЕКУЋИ РАСХОДИ – ПЛАТЕ ЗАПОСЛЕНИХ		
411	Плате, додаци и накнаде запослених	51.770.000
411111	Плате по основу цене рада,	51.770.000
411115	Додатак за време проведено на раду	
411117	Накнада за време привремене спречености за рад до 30 дана у случају болести	
412	Социјални доприноси на терет послодавца	9.264.000
+ 412111	Допринос за ПИО	9.264.000
412211	Допринос за здравствено осигурање	
412311	Допринос за незапосленост	
	УКУПНО (1):	61.034.000
2 ТЕКУЋИ РАСХОДИ – ОСТАЛИ		
413	Накнаде у природи	0
413100	Накнаде у природи – у складу са упутством за припрему буџета Републике Србије за 2010. годину и чланом 15. Закона о буџету Републике Србије за 2010. годину, на овој економској класификацији не планирају се средства за исплату божићних, годишњих и јубиларних награда и других врста награда и бонуса запосленима.	0
414	Социјална давања запосленима	2.500.000
414111 +414121	Породиљско боловање и боловање преко 30 дана – процена потребних средстава урађена је на основу сагледавања структуре запослених у Институту и искустава из претходних година.	500.000
414311	Отпремнина приликом одласка у пензију – средства на овој економској класификацији користиће се за исплату отпремнина радницима који одлазе у пензију до краја 2010. године и евентуалне друге отпремнине.	1.200.000
414314	Помоћ у случају смрти запосленог или члана уже породице – средства предвиђена на овој економској класификацији користиће се за исплату просечних трошкова сахране у случају смрти запосленог или члана његове уже породице, као и за друге намене утврђене Правилником о стандардном класификационом плану за буџетски систем.	400.000
414411	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом – процена потребних средстава на овој економској класификацији извршена је на основу досадашњег искуства.	400.000
415	Накнаде за запослене	2.750.000
415112	Накнаде трошкова за превоз на посао и са посла – процена потребних средстава је извршена на основу планираног броја запослених у 2010. години, укључујући евентуално додатно повећање извршилаца	2.750.000
416	Награде запосленима и остали посебни расходи	0
416112	Награде запосленима за посебне резултате рада – у складу са упутством за припрему буџета РС за 2010. годину, на овој економској класификацији не планирају се средства за исплату награда и бонуса запосленима.	0
421	Стални трошкови	11.500.000
421111	Услуге платног промета и банкарске услуге	200.000
421211	Енергетске услуге – електрична енергија	1.450.000
421225	Енергетске услуге – грејање	1.350.000
421311	Комуналне услуге – водовод и канализација	150.000

Економска класификација	Назив	Износ (у динарима)
421321	Трошкови дератизације и дезинсекције просторија	50.000
421323	Физичко-техничка заштита запослених, зграде и имовине	2.000.000
421325 1	Услуге чишћења – одржавање чистоће у пословним просторијама	2.800.000
421325 2	Услуге чишћења – одношење смећа	280.000
421411	Услуге комуникација – телефон и телефакс	600.000
421412	Услуге комуникација – прикључак за Интернет	1.400.000
421414	Услуге комуникација – мобилни телефони	50.000
421421	Услуге комуникација – пошта	650.000
421511	Осигурање зграде	85.000
421513	Осигурање опреме	285.000
421521	Осигурање запослених у случају несреће на раду	85.000
421522	Здравствено осигурање	60.000
421911	ТВ претплата	5.000
422	Трошкови путовања	2.000.000
422111 1	Трошкови службених путовања у земљи – средства на овој економској класификацији користиће се за исплату дневница, трошкова превоза и хотелског смештаја запосленима у Институту, при обављању послова у складу са овим програмом рада	300.000
422111 2	Трошкови службених путовања у земљи – средства на овој економској класификацији користиће се за исплату дневница и трошкова превоза члановима три стручна савета Института за четири седнице годишње (статутарна обавеза)	300.000
422211 422221 422231 422299	Трошкови службених путовања у иностранство – дневнице Трошкови службених путовања у иностранство – превоз Трошкови службених путовања у иностранство – хотелски смештај Трошкови службених путовања у иностранство – визе Средства на овој економској класификацији користиће се за исплату дневница, трошкова превоза и хотелског смештаја запосленима у Институту када учествују на заседањима органа и техничких радних тела међународних и европских организација за стандардизацију у којима је Институт члан (ISO, IEC, CEN и CENELEC), као и у раду владиних организација и радних тела Уједињених нација, која се баве питањима стандардизације (видети прилог 8 овог програма рада, стр. 79)	1.200.000
422392	Трошкови путовања у оквиру редовног рада – средства на овој економској класификацији користиће се за трошкове такси-превоза који се користи за службене потребе директора Института и запослених које он овласти (јер Институт нема службено возило за те потребе)	200.000
423	Услуге по уговору	11.500.000
423111	Услуге превођења – услуге превођења и термилошког усаглашавања и унификације превода европских и међународних стандарда и сродних докумената ради доношења одговарајућих српских стандарда, односно сродних докумената за потребе техничких прописа које планирају да у 2010. години донесу поједина министарства	1.000.000
423311	Услуге образовања и усавршавања запослених – трошкови редовне обуке и тестирања знања запослених у вези са употребом апарата и средстава за заштиту од пожара (законска обавеза), курсева за усавршавање знања енглеског језика, итд.	200.000
423321	Котизације за семинаре – трошкови котизација представника Института за разне стручне скупове (симпозијуме, семинаре и сл.)	100.000

Економска класификација	Назив	Износ (у динарима)
423413	Услуге штампања публикација – Трошкови штампања гласила и публикација Института – збирки стандарда и сродних докумената и сл.	100.000
423419	Остале услуге штампања – израда визит-карти за запослене и сл.	100.000
423421 1	Услуге информисања јавности – трошкови објављивања решења о доношењу и повлачењу српских стандарда и сродних докумената у „Службеном гласнику Републике Србије” (законска обавеза Института)	2.300.000
423421 2	Услуге информисања јавности – Трошкови кампања за информисање јавности и подизање свести о значају стандарда и стандардизације	100.000
423432	Објављивање тендера и информативних огласа – трошкови оглашавања конкурса за пријем радника, тендера за јавне набавке и сличних огласа	200.000
423591 1	Накнаде за рад чланова Управног одбора – исплаћују се сваког месеца	3.400.000
423591 2	Накнаде за рад чланова Надзорног одбора – исплаћују се само у месецима када се одржавају седнице (три пута годишње)	400.000
423711 1	Репрезентација – угоститељске услуге за одржавање састанака комисија за стандарде (око 300 састанака годишње) и послуживање странака које примају директор Института и руководиоци сектора	300.000
423711 2	Репрезентација – закуп сале и угоститељске услуге и за одржавање две редовне седнице Скупштине Института у току године	150.000
423711 3	Репрезентација – закуп сале и угоститељске услуге за свечану прославу Светског дана стандарда и годишњице Института	100.000
423711 4	Репрезентација – угоститељске услуге за новогодишњи пријем за пензионере и запослене у Институту	50.000
423711 5	Репрезентација – угоститељске услуге за седнице Управног одбора, Надзорног одбора и стручних савета	0
423711 6	Репрезентација – угоститељске услуге приликом службених посета представника међународних, европских и националних организација за стандардизацију, као и других значајних гостију из иностранства	80.000
423712	Поклони – поклони за функционере међународних и европских организација за стандардизацију и друге угледне госте из иностранства	20.000
423911 1	Остале опште услуге – накнаде за коришћење права умножавања међународних и европских стандарда, као и националних стандарда других земаља (Немачке, Велике Британије, Русије и др.), ради продаје корисницима у нашој земљи (обавеза на основу уговора)	2.500.000
423911 2	Остале опште услуге – трошкови ангажовања спољних сарадника преко студентске задруге, за обављање неодложних послова	100.000
423911 3	Остале опште услуге – трошкови заседања техничких радних тела међународних и европских организација за стандардизацију у нашој земљи	100.000
423911 4	Остале опште услуге – трошкови заштите интелектуалне својине Института и међународних организација за стандардизацију у нашој земљи (статутарна обавеза)	100.000
423911 5	Остале опште услуге – трошкови редовне контроле и ревизије против-пожарних апарата, паничног светла, хидраната, громобрана, стабилне инсталације за дојаву пожара и других инсталација (законска обавеза)	200.000
425	Текуће поправке и одржавање опреме	2.200.000
425110	Текуће поправке и одржавање зграде – према плану активности текућег и инвестиционог одржавања пословне зграде Института у 2010. години (видети прилог 9 овог програма рада, стр. 81)	500.000
425111 + 425113	Занатски радови – према плану активности текућег и инвестиционог одржавања пословне зграде Института у 2010. години	150.000

Економска класификација	Назив	Износ (у динарима)
425222	Рачунарска опрема – услуге одржавања и набавке резервних делова за рачунарску и телекомуникациону опрему	1.000.000
425226	Биротехничка опрема – услуге одржавања и набавке резервних делова за штампарско-репрографску опрему	300.000
425227	Уградна опрема – материјал за хитне поправке столарије и електричних, водоводних или других инсталација у пословној згради Института	50.000
425229	Остале поправке и одржавање административне опреме – продужење лиценце за антивирусни софтвер која истиче у јуну сваке године	200.000
426	Материјал	4.850.000
426111	Канцеларијски материјал – канцеларијски и штампарско-репрографски материјал за свакодневни рад (папир, тонери, фасцикле, материјал за паковање и доставу стандарда корисницима, компакт-дискови итд.)	4.200.000
426121	Расходи за радну униформу	50.000
426311 1	Стручна литература за редовне потребе запослених – претплата за „Службени гласник РС”, „Привредни саветник”, „ИНГ регистар”, итд.	200.000
426311 2	Стручна литература за редовне потребе запослених – иностране базе података и текстова (Perinorm)	300.000
426312	Стручна литература за образовање запослених – речници, монографије и сличне стручне књиге набављене у земљи и иностранству и сл.	100.000
426812	Остали материјал за одржавање хигијене	0
462	Дотације међународним организацијама	8.500.000
462100	Текуће дотације међународним организацијама – чланарине Института у међународним и европским организацијама за стандардизацију (статутарна обавеза)	8.500.000
482	Порези, обавезне таксе и казне	400.000
482191	Остали порези – порез на добит	400.000
УКУПНО (2):		46.200.000
3 ОСНОВНА СРЕДСТВА		
512	Машине и опрема	500.000
512000	Машине и опрема – средства на овој економској класификацији користе се за набавку рачунарске опреме, штампарско-репрографских машина и намештаја према посебном плану набавке који ће накнадно бити сачињен.	500.000
УКУПНО (3):		500.000
УКУПНО (1+2+3):		107.734.000

ПРИЛОЗИ

Намерно остављена празна страница.

**ПРЕГЛЕД СТАНДАРДА И СРОДНИХ ДОКУМЕНАТА ПО ОБЛАСТИМА СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ,
МЕТОДАМА ПРЕУЗИМАЊА И ДИНАМИЦИ ДОНОШЕЊА И ОБЈАВЉИВАЊА У 2010. ГОДИНИ**

Табела 1 – Преглед стандарда и сродних докумената по областима стандардизације и методама преузимања

Бр. обл.	Ред. бр.	Организациона јединица, односно област стандардизације	Ознака комисије за стандарде	Назив комисије за стандарде, односно уже области стандардизације	Број стандарда и сродних докумената		
					Метода пп (српски језик)	Методе пс и пр (енглески језик)	УКУПНО
А.1 Рударство и металургија							
А.1	1		C005-1	Челичне цеви и шупљи профили	5	11	16
	2		C005-2	Цеви, спојни делови, помоћни делови и спојеви од ливеног гвожђа	1	—	1
	3		C017	Врсте челика, пласнати челични производи (лимови) и профили	7	—	7
	4		C025	Сиво, темперовано и нодуларно ливено гвожђе	3	—	3
	5		C026-2, 4	Добијање и прерада бакра и легура бакра	—	1	1
	6		C079	Лаки метали и њихове легуре	—	22	22
	7		C135	Испитивања без разарања	15	64	79
	8		MX002	Сигурно чување новца, вредности и података	3	1	4
Рударство и металургија укупно:					34	99	133
А.2 Машинство							
А.2	12		M011	Посуде под притиском	2	9	11
	13		M029	Алати и прибор	—	2	2
	14		M039	Машине алатке	—	7	7
	15		M044	Заваривање и сродни поступци	1	7	8
	16		M058	Покретне посуде под притиском	—	50	50
	17		M096	Индустријске дизалице	—	1	1
	18		M101	Опрема за континуирани транспорт	—	31	31
	19		M111	Ланци, куке за дизање терета и прибор	3	—	3
	20		M178	Лифтови, покретне степенице и газишта	—	16	16

Бр. обл.	Ред. бр.	Организациона јединица, односно област стандардизације	Ознака комисије за стандарде	Назив комисије за стандарде, односно уже области стандардизације	Број стандарда и сродних докумената		
					Метода пп (српски језик)	Методе пс и пр (енглески језик)	УКУПНО
	21		M184	Системи за индустријску аутоматизацију (роботи)	—	1	1
	22		M214	Подизне радне платформе	4	—	4
	23		B067	Нафтно рударство	—	59	59
	24		M002	Делови за причвршћивање (вијци, навоји и навртке)	—	32	32
	25		M008	Опрема, развод и постројења за примену природног гаса	—	3	3
	26		M009	Котловска постројења	3	4	7
	27		M153	Индустријски цевни затварачи	1	—	1
	28		M267	Индустријски и даљински цевоводи	1	—	1
	29		M286	Постројења и опрема за течни нафтни гас	—	14	14
	30		MX011	Гасни апарати	4	9	13
	31		MX049	Санитарне арматуре	—	3	3
Машинство укупно:					19	248	267
А.3 Хемијске технологије							
А.3	32		C107	Металне и друге неорганске превлаке	—	36	36
	33		H035-14	Заштита од корозије челичних конструкција системима боја	1	62	63
	34		H193	Природни гас	—	5	5
	35		F038	Текстил	—	5	5
	36		F094	Заштитна одећа и заштитна опрема	8	53	61
	37		F219	Текстилне подне подлоге	—	66	66
	38		B028-4/1	Мазива и сродни производи	3	18	21
	39		B028-4/2	Горива нафтног порекла	14	39	53
	40		G138	Пластичне цеви, фитинзи и вентили за транспорт флуида	2	53	55
Хемијске технологије укупно:					28	337	365
А.4 Грађевинарство							
А.4	41		B074	Цемент и креч	2	—	2
	42		U104	Бетон и бетонски производи	—	136	136

Бр. обл.	Ред. бр.	Организациона јединица, односно област стандардизације	Ознака комисије за стандарде	Назив комисије за стандарде, односно уже области стандардизације	Број стандарда и сродних докумената		
					Метода пп (српски језик)	Методе пс и пр (енглески језик)	УКУПНО
	43		U125	Зидане конструкције	13	—	13
	44		D162	Врата и прозори	—	67	67
	45		U043-2	Акустика у грађевинарству	—	2	2
	46		U163	Топлотна техника у грађевинарству	4	—	4
	47		U164	Снабдевање водом	—	28	28
	48		U165	Инжењерство отпадних вода	—	20	20
	49		U250-0	Еврокодovi - Основе прорачуна конструкција	1	—	1
	50		U250-2	Еврокодovi - Прорачун бетонских конструкција	1	—	1
	51		U250-3, 4, 8	Еврокодovi - Прорачун челичних и бетонских конструкција и прорачуни отпорности према сеизмици	3	—	3
Грађевинарство укупно:					24	253	277
A.5 Саобраћај, возила и механизација							
A.5	52		M023-6,7,13,18,19	Пољопривредне машине и опрема	4	2	6
	53		M127	Машине за земљане радове	2	—	2
	54		P256	Железница	—	126	126
	55		Z104	Контејнери за превоз терета	2	—	2
	56		Z110	Возила за унутрашњи транспорт	—	1	1
	Саобраћај, возила и механизација укупно:					8	129
A.6 Пољопривреда, прехранбена и дрвна индустрија и шумарство							
A.6	57		D038	Трајност дрвета и производа на бази дрвета	—	13	13
	58		D112	Плоче на бази дрвета	—	78	78
	59		D218	Обло дрво и резана грађа	—	1	1
	60		E034-10	Методe испитивања квалитета хране за животиње	—	8	8
	61		E034-4	Жита	—	2	2
	62		E126	Дуван и индустријски производи од дувана	—	2	2
	63		E153	Машине за прераду хране	—	7	7

Бр. обл.	Ред. бр.	Организациона јединица, односно област стандардизације	Ознака комисије за стандарде	Назив комисије за стандарде, односно уже области стандардизације	Број стандарда и сродних докумената		
					Метода пп (српски језик)	Методe пс и пр (енглески језик)	УКУПНО
	64		E194	Материјали и предмети у додиру са храном	—	2	2
	65		E335	Чврста биогорива	—	1	1
	66		EX035	Квалитет сирћетне киселине за прехранбену индустрију	—	3	3
	67		B332	Лабораторијска опрема	—	6	6
	68		D207	Намештај	—	49	49
	69		E034-14	Свеже, суво и сушено воће и поврће	6	31	37
	70		E034-2, 11	Методe испитивања квалитета семена уљарица, масти и уља биљног и животињског порекла	6	8	14
	71		H260	Вештачка ђубрива	—	5	5
	72		M039-4	Машине за обраду дрвета	—	25	25
	73		B184	Напредна техничка керамика	—	76	76
	74		E034-5	Методe испитивања млека и производа од млека	3	4	7
	75		E034-9	Микробиолошке анализе хране	6	3	9
	76		H061-11	Лепкови	—	8	8
Пољопривреда, прехранбена и дрвна индустрија и шумарство укупно:					21	332	353
A.7 Безбедност, заштита и животна средина							
A.7	77		D083	Опрема за спорт и рекреацију	—	34	34
	78		ZE052	Безбедност дечјих играчака	—	6	6
	79		H190	Квалитет земљишта	1	—	1
	80		Z076	Трансфузијска и инјекцијска опрема	2	20	22
	81		Z106	Стоматологија	3	8	11
	82		Z215	Опрема за дисање и анестезију	—	59	59
	83		ZE204	Стерилизација медицинских средстава	—	43	43
	84		Z021	Заштита од пожара	3	35	38
	85		Z261	Управљање отпадом	—	24	24
	86		Z261-5	Амбалажа	4	29	33
	87		Z292	Карактеризација отпада	1	10	11

Бр. обл.	Ред. бр.	Организациона јединица, односно област стандардизације	Ознака комисије за стандарде	Назив комисије за стандарде, односно уже области стандардизације	Број стандарда и сродних докумената		
					Метода пп (српски језик)	Методe пс и пр (енглески језик)	УКУПНО
	88		COPOLCO	Заштита потрошача	2	1	3
	89		H146	Квалитет ваздуха	2	20	22
	90		H147	Квалитет воде	4	—	4
	92		Z043	Заштита од буке	—	2	2
	93		Z085	Заштита од зрачења	—	19	19
	94		ZE085	Заштита очију	—	5	5
Безбедност, заштита и животна средина укупно:					22	315	337
A.8 Општи стандарди							
A.8	95		A207	Управљање заштитом животне средине	—	1	1
	96		A228	Туризам и сродне услуге	—	2	2
	97		A037	Терминологија	—	2	2
	9		B033	Ватростални материјали	—	20	20
	10		BX007	Експлозивни и средства за паљење и минирање у рударству	—	41	41
	11		S.C01*	Производи за ваздухопловство	—	209	209
	Општи стандарди укупно:					—	275
B.1 Електроенергетика							
B.1	98		N010	Флуиди за електротехничке примене	—	6	6
	99		N017BD	Нисконапонске електричне апаратуре	—	22	22
	100		N020	Електрични каблови	—	43	43
	101		N021	Секундарне ћелије и батерије	—	27	27
	102		N023	Инсталациони прибор	—	33	33
	103		N027	Индустријска електротермија	1	1	2
	104		N09	Електрична вуча	—	13	13

* Комисија за стандарде за производе у ваздухопловству (S.C01) налази се у фази формирања. Уколико за учлањење у ову комисију не буде пријављен довољан број стручњака, планиране стандарде ће морати да усвоји Стручни савет за опште области стандардизације.

Бр. обл.	Ред. бр.	Организациона јединица, односно област стандардизације	Ознака комисије за стандарде	Назив комисије за стандарде, односно уже области стандардизације	Број стандарда и сродних докумената		
					Метода пп (српски језик)	Методе пс и пр (енглески језик)	УКУПНО
	105		N105	Технологије горивих ћелија	—	7	7
	106		N200	Енергетски инжењеринг	—	1	1
	107		N002	Ротационе електричне машине	—	19	19
	108		N016	Основни принципи и принципи безбедности за интерфејс човек-машина, обележавање и идентификацију	—	1	1
	109		N026	Електролучно заваривање	—	3	3
	110		N031	Електрични апарати за потенцијално експлозивне атмосфере	—	4	4
	111		N032	Осигурачи	—	10	10
	112		N036(A-C)	Изолатори	—	22	22
	113		N037	Одводници пренапона	—	11	11
	114		N038	Мерни трансформатори	—	3	3
	115		N055	Жице за намотаје	—	76	76
	116		N069	Електрична друмска возила и електрични индустријски транспорт	—	2	2
	117		N078	Алат и опрема за рад под напоном	—	1	1
	118		N003	Структуре информација, документација и графички симболи	—	24	24
	119		N008	Стандардни напони, струја и фреквенције	—	2	2
	120		N013	Опрема за мерење електричне енергије и управљање напајањем	—	8	8
	121		N022	Енергетска електроника	1	2	3
	122		N025	Величине, јединице и њихови симболи	—	11	11
	123		N034	Светилке и сродна опрема	—	214	214
	124		N044	Безбедност машина – Електротехнички аспекти	2	3	5
	125		N059	Перформансе електричних апарата за домаћинство	—	7	7
	126		N061	Безбедност електричних апарата за домаћинство и сличних електричних апарата	4	51	55
	127		N090	Суперпроводност	—	13	13

Бр. обл.	Ред. бр.	Организациона јединица, односно област стандардизације	Ознака комисије за стандарде	Назив комисије за стандарде, односно уже области стандардизације	Број стандарда и сродних докумената		
					Метода пп (српски језик)	Методe пс и пр (енглески језик)	УКУПНО
	128		N097	Електричне инсталације за осветљење и навођење на аеродромима	—	5	5
Електроенергетика укупно:					8	645	653
В.2 Електроника и телекомуникације							
В.2	129		N035	Примарне ћелије и батерије	—	4	4
	130		N048	Електромеханички саставни делови за електронске уређаје	—	1	1
	131		N049	Пиезоелектричне и диелектричне компоненте за контролу и селекцију фреквенција	—	42	42
	132		N062AD	Електромедицински нерадиолошки уређаји	1	4	5
	133		N062BC	Електромедицински радиолошки уређаји	—	18	18
	134		N076	Безбедност оптичког зрачења и ласерске опреме	—	1	1
	135		N085	Опрема за мерење електричних и електромагнетских величина	8	3	11
	136		N086	Оптички проводници, каблови, прибор и системи	—	126	126
	137		N108	Безбедност електронских уређаја у области аудио/видео, информационе и комуникационе технологије	—	4	4
Електроника и телекомуникације укупно:					9	203	212
В.3 Информационе технологије и примењена информатика							
В.3	138		I1/31	Поступци аутоматизованог идентификовања и преузимања података	4	11	15
	139		N040	Кондензатори и отпорници за електричну опрему	—	44	44
	140		N065	Функцијски блокови	—	9	9
	141		N065A	Мерење и управљање индустријским процесима	—	8	8
	142		N065B	Мерење у индустријским процесима - Уређаји	—	2	2
	143		N065CX	Индустријске сабирнице	—	85	85
	144		N065D	Управљање индустријским процесима	—	9	9
	145		N077	Електромагнетска компатибилност	—	7	7
	146		N093	Електронско пројектовање	—	9	9
	147		N106	Електромагнетска поља у људском окружењу	—	9	9

Бр. обл.	Ред. бр.	Организациона јединица, односно област стандардизације	Ознака комисије за стандарде	Назив комисије за стандарде, односно уже области стандардизације	Број стандарда и сродних докумената		
					Метода пп (српски језик)	Методе пс и пр (енглески језик)	УКУПНО
	148		N205	Електронски системи за куће и зграде	—	3	3
	149		N215	Електротехнички аспекти телекомуникационе опреме	—	4	4
	150		NCISPR	Радио сметње	6	—	6
	151		I1/07	Софтверски и системски инжењеринг	4	10	14
	152		I1/07	Картице и лична идентификација	1	16	17
	153		I1/27	Технике сигурности у информационим технологијама	1	—	1
	154		N051	Магнетне компоненте и феритни материјали	—	57	57
	155		N078	Опрема и рад под напоном	2	—	2
	156		N079	Алармни системи	—	22	22
	157		N091	Материјали за штампане плоче	—	43	43
	158		N206	Потрошачка опрема за забаву и информисање и одговарајући подсистеми	—	53	53
	159		N029	Електроакустика	—	45	45
	160		N045	Систем интерфејса серијске магистрале	—	8	8
	161		N062A,D	Електромедицински нерадиолошки уређаји	4	—	4
	162		N066	Безбедност електричних уређаја и опреме за мерење	2	—	2
	163		N100	Аудио, видео и мултимедијални системи, уређаји и опрема	—	74	74
	164		N100/TA5	Кабловске мреже за телевизијске сигнале, звучне сигнале и интерактивне процесе	—	20	20
	165		N102	Мобилни сервиси, сателитски и комуникациони системи	—	15	15
	166		N103	Предајнички уређаји и опрема за радиокомуникацију	—	13	13
	167		NDS	Спецификације електричних и електронских уређаја и компонената	—	15	15
Информационе технологије и примењена информатика укупно:					24	591	615
УКУПНО (СВЕ ОБЛАСТИ):					197	3 427	3 624

Бр. обл.	Ред. бр.	Организациона јединица, односно област стандардизације	Ознака комисије за стандарде	Назив комисије за стандарде, односно уже области стандардизације	Број стандарда и сродних докумената		
					Метода пп (српски језик)	Методе пс и пр (енглески језик)	УКУПНО

Скраћенице:

пп – метода превођења (српски стандард или сродни документ на српском језику, који представља превод европског или међународног стандарда);

пр – метода прештампавања (српски стандард или сродни документ на енглеском језику, који представља репродукцију европског или међународног стандарда);

пс – метода проглашавања (српски стандард или сродни документ на енглеском језику, који је настао проглашавањем европског или међународног документа за српски).

Напомена: Изворни српски стандарди и сродни документи обухваћени су методом пп.

Табела 2 – Преглед стандарда и сродних докумената по динамици доношења и објављивања (фазама израде и месецима)

Фаза израде	Број стандарда и сродних докумената по месецима												УКУПНО
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Нацрт стандарда	507	558	525	506	393	366	238	216	390	159	76	71	4 005
Дефинитивни текст нацрта	20 ^{*)}	10 ^{*)}	394	523	571	453	391	388	297	224	385	254	3 910
Стандард	337 ^{*)}	17+27 ^{*)}	8	389	522	559	440	391	383	312	228	375	3 998

^{*)} Стандарди чије доношење је започето у 2009. години, а биће завршено у 2010. години.

**ПРЕГЛЕД ЧЛАНАРИНА ИНСТИТУТА ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ СРБИЈЕ
У МЕЃУНАРОДНИМ И ЕВРОПСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЗА
СТАНДАРДИЗАЦИЈУ У 2010. ГОДИНИ**

Институт за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) представља Републику Србију у међународним и европским организацијама за стандардизацију и у раду њихових управних и извршних органа, техничких комитета, поткомитета и осталих радних тела заступа интересе привредних субјеката, државних органа и грађана наше земље. Чланство у поменутим организацијама подразумева статутарну обавезу плаћања годишње чланарине у роковима које су прописале те организације. Износи чланарина за 2010. годину са роковима за њихово плаћање дати су у табели 1.

Табела 1 – Чланарине Института у међународним и европским организацијама за стандардизацију у 2010. години и рокови за њихово плаћање

Ред. бр.	Назив међународне / европске организације (Седиште)	Основ за чланство	Датум приступања чланству	Рок за плаћање у 2010. години	Износ чланарине
1.	Међународна организација за стандардизацију – ISO (Женева)	Одлука СИБ	1. јуни 1950.	прва половина чланарине плаћа се до 31. марта, а друга до 30. септембра	28.562 CHF
2.	Међународна електротехничка комисија – ИЕС (Женева)	Одлука СИБ	1. јануар 1953.	30. јун	57.000 CHF
4.	Међународни систем за испитивање усаглашености и сертификацију електричне опреме – IEC/CEC Scheme (Женева)	Одлука СИБ	1. јануар 1985.	31. март	(4.000 CHF) Чланарину плаћају лабораторије „Квалитет” - Ниш и „Винча” - Београд
6.	Европски комитет за стандардизацију – CEN (Брисел)	Акциони план Владе за спровођење приоритета Европског партнерства (закључак Владе 05 бр. 018-721/ 2006-10 од 28. јуна 2007. године)	од 1. јануара 2008. године статус „придružени члан”	28. фебруар	око 15.200 EUR
7.	Европски комитет за стандардизацију у области електротехнике – CENELEC (Брисел)	Закључак Савета министара СЦГ (76. седница, мај 2005. године)	од 1. октобра 2005. године статус „придružени члан”	28. фебруар	око 16.800 EUR
УКУПНО:					85.562 CHF + 32.000 EUR

За финансирање чланарина Института у 2010. години потребно је обезбедити финансијска средства у износу од 85.562 CHF и 32.000 EUR, тј. укупно 8.500.000,00 динара (рачунајући на основу курса наведених валута који је важио 31. октобра 2009. године).

ПЛАН ПОТРЕБНИХ СРЕДСТАВА ЗА ЗАРАДЕ У 2010. ГОДИНИ

Табела 1 — План броја запослених, масе за зараде и просечне бруто зараде по месецима у 2010. години (у динарима)

Месец	УКУПНО			СТАРОЗАПОСЛЕНИ			НОВОЗАПОСЛЕНИ			ПОСЛОВОДСТВО			
	Број запо-слених	Маса за зараде	Просечна бруто зарада	Број запо-слених	Маса за зараде	Просечна бруто зарада	Број запо-слених	Маса за зараде	Просечна бруто зарада	Број запо-слених	Ново-запослени	Маса за зараде	Просечна бруто зарада
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Јануар	68	4.134.135,17	60.796,11	67	4.020.843,53	60.012,59	–	–	–	1	–	143.291,64	143.291,64
Фебруар	69	4.224.147,76	61.219,53	66	3.960.830,94	60.012,59	2	120.025,18	60.012,59	1	–	143.291,64	143.291,64
Март	71	4.344.172,97	61.185,53	68	4.080.856,15	60.012,59	2	120.025,18	60.012,59	1	–	143.291,64	143.291,64
Април	71	4.344.172,97	61.185,53	70	4.200.881,33	60.012,59	–	–	–	1	–	143.291,64	143.291,64
Мај	71	4.344.172,97	61.185,53	70	4.200.881,33	60.012,59	–	–	–	1	–	143.291,64	143.291,64
Јун	71	4.344.172,97	61.185,53	70	4.200.881,33	60.012,59	–	–	–	1	–	143.291,64	143.291,64
Јул	70	4.284.160,35	61.202,29	69	4.140.868,71	60.012,59	–	–	–	1	–	143.291,64	143.291,64
Август	71	4.344.172,97	61.185,53	69	4.140.868,74	60.012,59	1	60.012,59	60.012,59	1	–	143.291,64	143.291,64
Септембар	71	4.344.172,97	61.185,53	70	4.200.881,33	60.012,59	–	–	–	1	–	143.291,64	143.291,64
Октобар	71	4.344.172,97	61.185,53	70	4.200.881,33	60.012,59	–	–	–	1	–	143.291,64	143.291,64
Новембар	71	4.344.172,97	61.185,53	70	4.200.881,33	60.012,59	–	–	–	1	–	143.291,64	143.291,64
Децембар	71	4.344.172,97	61.185,53	70	4.200.881,32	60.012,59	–	–	–	1	–	143.291,64	143.291,64
УКУПНО	846	51.740.000,00	733.884,70	829	49.750.437,37	720.151,08	5	300.062,95	180.037,77	12	–	1.719.499,68	1.719.499,68

НАПОМЕНА 1 – Под новозапосленима се подразумевају лица која ће бити примљена искључиво ради попуњавања радних места која су остала упражњена због одласка извршилаца у пензију (три су отишла 30. 12. 2009. године, а два ће отићи у току 2010. године). Законом о буџету Републике Србије за 2010. годину предвиђена су средства за зараде 71 запосленог у Институту.

НАПОМЕНА 2 – Број запослених у колонама 2, 5, 8 и 11 не укључује запослене који ће у посматраном месецу бити на боловању дужем од 30 дана па ће стога примати накнаду зараде коју исплаћује Републички фонд здравственог осигурања.

ПРЕГЛЕД РАСХОДА ЗА НАКНАДЕ ЗА ЧЛАНОВЕ УПРАВНОГ ОДБОРА У 2009. И 2010. ГОДИНИ

Табела 1 – Расходи за накнаде за чланове Управног одбора у 2009. години (у динарима)

Месец	Број чланова (без председника)	Маса средстава за накнаде за чланове	Просечна бруто накнада за члана	Бруто накнада за председника	Укупна маса средстава за накнаде за чланове и председника
Јануар	6	258.252,78	43.042,13	86.084,25	344.337,03
Фебруар	6	207.700,50	34.616,75	–	207.700,50
Март	6	207.700,50	34.616,75	–	207.700,50
Април	6	218.011,50	36.335,25	–	218.011,50
Мај	6	218.011,50	36.335,25	–	218.011,50
Јун	6	218.011,50	36.335,25	51.673,19	269.684,69
Јул	6	218.011,50	36.335,25	51.673,19	269.684,69
Август	6	220.788,78	36.798,13	51.673,19	272.461,97
Септембар	6	220.788,78	36.798,13	51.673,19	272.461,97
Октобар	6	210.598,50	35.099,75	51.673,19	262.271,69
Новембар	6	231.771,78	38.628,63	51.673,19	283.444,97
Децембар	6	231.771,78	38.628,63	51.673,19	283.444,97
УКУПНО	72	2.377.975,40	443.569,90	447.795,58	2.825.771,01
ПРОСЕЧНО	6	198.164,62	36.964,16	55.974,57	235.480,92

НАПОМЕНА 1: У периоду од фебруара до маја председник Управног одбора није примао накнаду за радно ангажовање јер је дао писану изјаву да се одриче накнаде, у складу са одредбом из члана 42. став 3. Статута Института за стандардизацију Србије.

НАПОМЕНА 2: До 31. децембра 2009. године оснивач Института није именовано Надзорни одбор те стога није било потребе за исплату накнада председнику и члановима тог одбора.

Табела 2 – Планирани расходи за накнаде за чланове Управног одбора у 2010. години (у динарима)

Месец	Број чланова (без председника)	Маса средстава за накнаде за чланове	Просечна бруто накнада за члана	Бруто накнада за председника	Укупна маса средстава за накнаде за чланове и председника
Јануар	6	213.344,28	35.557,38	53.336,07	266.680,35
Фебруар	6	213.344,28	35.557,38	53.336,07	266.680,35
Март	6	213.344,28	35.557,38	53.336,07	266.680,35
Април	6	213.344,28	35.557,38	53.336,07	266.680,35
Мај	6	213.344,28	35.557,38	53.336,07	266.680,35
Јун	6	213.344,28	35.557,38	53.336,07	266.680,35
Јул	6	213.344,28	35.557,38	53.336,07	266.680,35
Август	6	213.344,28	35.557,38	53.336,07	266.680,35
Септембар	6	213.344,28	35.557,38	53.336,07	266.680,35
Октобар	6	213.344,28	35.557,38	53.336,07	266.680,35
Новембар	6	213.344,28	35.557,38	53.336,07	266.680,35
Децембар	6	213.344,28	35.557,38	53.336,07	266.680,35
УКУПНО	72	2.560.131,40	426.688,56	640.032,84	3.200.164,20
ПРОСЕЧНО	6	213.344,28	35.557,38	53.336,07	266.680,35

НАПОМЕНА 2: Надзорни одбор није још увек формиран

ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ ПОДАТАКА О КАДРОВИМА

Табела 1 – Квалификациона структура запослених (стање 31. 12. 2009. године)

Редни број	Стручна спрема	Број запослених
1.	Др (доктор наука)	0
2.	Мр (магистар)	2
3.	ВСС (висока стручна спрема)	41
4.	ВС (виша стручна спрема)	5
5.	ССС (средња стручна спрема)	20
УКУПНО		68

Табела 2 – Старосна структура запослених (стање 31. 12. 2009. године)

Редни број	Старост запослених	Број запослених
1	До 30 година	–
2	Од 30 до 40 година	11
3	Од 40 до 50 година	22
4	Од 50 до 60 година	26
5	Преко 60 година	9
УКУПНО		68
ПРОСЕЧНА СТАРОСТ		50,3

Табела 3 – Структура запослених по времену проведеном у радном односу (стање 31. 12. 2009. године)

Редни број	Време проведено у радном односу	Број запослених
1.	До 5 година	–
2.	Од 5 до 10 година	4
3.	Од 10 до 15 година	7
4.	Од 15 до 20 година	12
5.	Од 20 до 25 година	9
6.	Од 25 до 30 година	11
7.	Од 30 до 35 година	23
8.	Преко 35 година	2
УКУПНО		68

Табела 4 – Динамика пријема нових и одласка постојећих кадрова у 2010. години

Месец		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2009. ГОДИНА													
Стање на крају месеца		75	75	74	73	72	71	71	71	71	71	71	68
2010. ГОДИНА													
Стање на почетку месеца		68	68	69	71	71	71	71	71	71	71	71	71
Пријем нових кадрова		–	2	2	–	–	–	–	1	–	–	–	–
Одлазак кадрова	У редовну пензију	–	–	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–
	У инвалидску пензију	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Добровољни одлазак или одлазак по социјалном програму	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Одлазак по другом основу	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Салдо пријем – одлазак кадрова		–	1	2	–	–	–	–	1	–	–	–	–
Стање на крају месеца		68	69	71	71	71	71	70	71	71	71	71	71

НАПОМЕНА: У финансијском плану за 2010. годину предвиђена су средства за плате 71 запосленог.

ПЛАН КАДРОВА ЗА 2010. ГОДИНУ

Полазећи од обима и врсте послова које Институт треба да обавља у наредном периоду, важећим правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Институту предвиђена су 79 радна места (не рачунајући радно место директора), на која се распоређују укупно 98 извршилаца. Од поменутог броја радних места, четири су са посебним овлашћењима и одговорностима (радна места руководиоца сектора), а остала су извршилачка (укључујући радна места руководиоца одељења).

На дан 30. новембра 2009. године Институт је имао 71 запосленог, рачунајући и директора Института, од којих су 69 запослени на неодређено, а два на одређено време. Од 71 запосленог, 45 је са високом школском спремом, укључујући два са магистратуром, 6 са вишом школском спремом и 20 са средњом стручном спремом.

Да би Институт могао да правовремено одговори на све предстојеће обавезе и задатке у вези са европским интеграцијама, било би идеално да се број запослених у Институту у 2010. години повећа за 13, тј. да се исти толики број радних места попуни са по једним извршиоцем.

Последњег радног дана 2009. године у пензију су непланирано отишла три извршиоца (два са високом и један са вишом стручном спремом). Њиховим одласком угрожено је испуњавање плана доношења српских стандарда и сродних докумената за 2010. годину и стога се њихова радна места у 2010. години морају попити у најкраћем року, јер у финансијском плану Института за 2010. годину постоје средства за њихове зараде. Претпоставља се да ће у 2010. години у пензију отићи још два извршиоца и њихова радна места ће бити сукцесивно попуњена новим извршиоцима, јер и за њихове зараде постоје средства у финансијском плану.

Под условом да Институт као индиректни корисник средстава буџета Републике Србије, у складу са чланом 35. Закона о буџету Републике Србије за 2010. годину, обезбеди сагласност Министарства финансија за заснивање радног односа са новим лицима, приоритетно би требало попити радна места са посебним одговорностима и овлашћењима – радна места руководиоца четири сектора у Институту, као и остала радна места наведена у табели 1.

У трећем кварталу 2008. године био је објављен јавни конкурс за радна места под редним бројевима од 7. до 11. у табели 1. У складу са прописаним интерним поступком, на основу јавног конкурса изабрани су кандидати са којима би могао да се закључи уговор о раду на неодређено време, под условом да се прибаве потребне сагласности Министарства финансија, односно да Институт располаже потребним средствима за њихове зараде.

Уколико се не обезбеде додатна средства за наведено повећање броја запослених, Институт неће моћи да ефективно реализује своје обавезе утврђене Националним програмом интеграције наше земље у Европску унију, односно да реализује дугорочни циљ – хармонизацију српских стандарда са европским до 2012. године, што је један од формалних и комплекснијих услова за пријем наше земље у Европску унију.

Поред тога, треба имати у виду да послове угоститељског радника у бифеу Института и послове телефонисте (радна места под редним бројевима 12. и 13. у табели 1.) сада обављају извршиоци који су запослени у Управи за заједничке послове републичких органа (УЗЗПРО). Међутим, та управа је 26. јуна 2009. године обавестила Институт да ће њени радници пружати услуге Институту само до 31. децембра 2009. године, јер се Институт осамосталио (постао јавна установа изван структуре органа државне управе) и више не постоји правни основ да радници УЗЗПРО пружају услуге Институту. У вези с тим, заједнички је констатовано да би најрационалније било да Институт од 1. јануара 2010. године преузме поменуте раднике од УЗЗПРО и са њима закључи уговор о раду на неодређено време. Из тих разлога од 1. јануара 2010. године ова два радна места неизоставно морају бити попуњена извршиоцима који ће бити запослени у Институту.

Табела 1 – Радна места која би требало попунити у 2010. години под условом да се обезбеде потребне сагласности и потребна средства

Ред. бр.	Шифра радног места	Назив радног места	Број изврши-лаца
1.	1.0.0	Руководилац сектора за опште области стандардизације (услов: технички факултет)	1
2.	2.0.0	Руководилац сектора за електротехничку стандардизацију (услов: електротехнички факултет)	1
3.	3.0.0	Руководилац сектора за информативно-издавачку делатност (услов: факултет друштвених наука или технички факултет)	1
4.	4.0.0	Руководилац сектора за заједничке послове (услов: правни или економски факултет)	1
5.	1.4.2	Самостални саветник – водећи инжењер стандардизације у Одељењу за грађевинарство (услов: архитектонски или грађевински факултет)	1
6.	4.3.4	Стручни сарадник за обрачун зарада, накнада и других личних примања у Одељењу за рачуноводствене и финансијске послове (услов: средња стручна спрема)	1
7.	1.1.2	Самостални саветник – водећи инжењер стандардизације у Одељењу за рударство и металургију (услов: технолошко-металуршки факултет – смер металуршки или рударско-металуршки факултет – смер металуршки)	1
8.	1.3.2	Самостални саветник – водећи инжењер стандардизације у Одељењу за хемијске технологије (услов: технолошко-металуршки факултет – смер технолошки или факултет физичке хемије)	1
9.	1.6.3	Самостални саветник – водећи инжењер стандардизације у Одељењу за пољопривреду, прехранбenu и дрвну индустрију и шумарство (услов: шумарски факултет – одсек прераде дрвета)	1
10.	2.2.2	Самостални саветник – водећи инжењер стандардизације у Одељењу за електронику и телекомуникације (услов: електротехнички факултет – одсек за електронику, одсек за телекомуникације и аутоматiku или одсек за физичку електронику)	1
11.	5.1.1	Руководилац Одељења за међународну сарадњу и европске интеграције (услов: факултет друштвених или техничких наука)	1
12.	4.1.4	Сарадник – конобар специјалиста (услов: средња стручна спрема угоститељског смера)	1
13.	4.1.10	Сарадник – телефониста (услов: средња стручна спрема)	1

ПРЕГЛЕД РАСХОДА ПО НАМЕНАМА И МЕСЕЦИМА У 2010. ГОДИНИ

Табела 1 – Преглед потребних средстава за планиране расходе по наменама и месецима у 2010. години

Месец	Бруто зарада	Порез и доприноси на терет послодавца	Укупно зарада (2+3)	Превоз радника	Отпрем- нине редовне	Помоћ радницима	Помоћ породици	Боловање	Остали трошкови	Управни одбор и Надзорни одбор	Укупно (од 4 до 14, без 8)	Дневнице и други трошкови у земљи и иностранству
1	2	3	4	5	8	10	11	12	13	14	15	17
2009. ГОДИНА												
УКУПНО	51.592.154,53	9.237.664,77	60.829.819,30	2.045.548,03	799.206,00	269.743,87	45193,10	291.630,32	28.276.968,78	3.090.788,48	94.849.691,88	1631615,17
2010. ГОДИНА												
Јануар	4.134.135,16	772.000,00	4.906.135,16	229.166,67	–	100.000,00	–	40.000,00	2.220.833,33	266.680,35	7.762.815,51	36.000,00
Фебруар	4.224.147,76	772.000,00	4.996.147,76	229.166,67	150.000,00	–	–	50.000,00	5.280.833,33	266.680,35	10.822,828,11	134.500,00
Март	4.344.172,97	772.000,00	5.116.172,97	229.166,67	–	50.000,00	50.000,00	40.000,00	3.140.833,33	391.131,18	9.017.304,15	161.000,00
Април	4.344.172,97	772.000,00	5.116.172,97	229.166,67	–	50.000,00	–	40.000,00	2.220.833,33	266.680,35	7.922.853,32	201.000,00
Мај	4.344.172,97	772.000,00	5.116.172,97	229.166,67	–	–	50.000,00	40.000,00	2.220.833,33	266.680,35	7.922.853,32	16.000,00
Јун	4.344.172,97	772.000,00	5.116.172,97	229.166,67	–	100.000,00	50.000,00	40.000,00	5.820.833,33	266.680,35	11.622.853,32	513.500,00
Јул	4.284.160,35	772.000,00	5.056.160,35	229.166,67	150.000,00	–	50.000,00	50.000,00	2.220.833,33	391.131,18	7.997.291,53	176.000,00
Август	4.344.172,97	772.000,00	5.116.172,97	229.166,67	150.000,00	50.000,00	–	40.000,00	2.220.833,33	266.680,35	7.922.853,32	16.000,00
Септембар	4.344.172,97	772.000,00	5.116.172,97	229.166,66	150.000,00	50.000,00	50.000,00	40.000,00	3.140.833,34	266.680,35	8.892.853,32	16.000,00
Октобар	4.344.172,97	772.000,00	5.116.172,97	229.166,66	200.000,00	–	50.000,00	40.000,00	2.220.833,34	266.680,35	7.922.853,32	451.000,00
Новембар	4.344.172,97	772.000,00	5.116.172,97	229.166,66	200.000,00	–	50.000,00	40.000,00	2.220.833,34	391.131,18	8.047.304,15	210.500,00
Децембар	4.344.172,97	772.000,00	5.116.172,97	229.166,66	200.000,00	–	50.000,00	40.000,00	2.220.833,34	266.680,35	7.922.853,32	68.500,00
УКУПНО	51.740.000,00	9.264.000,00	61.004.000,00	2.750.000,00	1.200.000,00	400.000,00	400.000,00	500.000,00	35.150.000,00	3.573.516,69	103.777.516,69	2.000.000,00

НАПОМЕНА: У колони бр. 13 нису наведени трошкови за набавку машина и опреме који су планирани у износу од 500.000 динара.

ПЛАН СЛУЖБЕНИХ ПУТОВАЊА У ИНОСТРАНСТВО У 2010. ГОДИНИ

План службених путовања у иностранство ради учешћа представника Института на заседањима генералних скупштина, других органа и техничких радних тела међународних и европских организација за стандардизацију у 2010. години, укључујући ванпланска службена путовања ради учешћа на међународним скуповима у вези са делатношћу Института, приказан је помоћу табеле 1. За трошкове планираних службених путовања потребна су средства у износу од 1.200.000 динара.

Табела 1 – Службена путовања у иностранство која се планирају у 2010. години

Ред. бр.	Број учесника	Разлог службеног путовања	Датум и место путовања	Предрачун		
				Број дневница	Износ дневница	Укупно – дневнице, авио карта, хотелски смештај и остали трошкови (у динарима)
1	2	3	4	5	6	7
1.	1	33. заседање Генералне скупштине ISO и 44. заседање Комитета за земље у развоју (DEVCO)	13-17. октобар, Осло (Норвешка)	6	640 EUR	170.000
2.	1	74. Генерално заседање Међународне електротехничке комисије – IEC	11-15. октобар, Сијетл (САД)	8	712 USD	265.000
3.	1	Заседање Генералне скупштине CEN и Генералне скупштине CENELEC	30. јун – 3. јул Ла Валета (Малта)	4	180 EUR	135.000
4.	1	Заседање Техничког комитета CEN/TC 292 – Карактеризација отпада	у недељи од 7. до 11. јуна, Вилнус (Литванија) или Брисел (Белгија) или Холандија	4	164 EUR	140.000
5.	1	Заседање Техничког комитета CLC/TC 64 – Електричне инсталације ниског напона и заштита од електричног удара	18–22. април, Брисел (Белгија)	6	618 EUR	165.000
6.	1	Заседање Техничког комитета CLC/TC 31 – Електрични уређаји за експлозивне атмосфере	23–25. јун, Ставангер (Норвешка)	4	320 EUR	уколико се располаже потребним средствима
7.	1	Заседање Техничког комитета CLC/TC 82 - Соларни фотонапонски енергетски системи	18. фебруар, Брисел (Белгија)	2	206 EUR	86.000
8.	1	Заседање Управног комитета међународне шеме за признавање сертификата електротехничких производа – СМС IECSEE	30. јун и 1. јул, Тел Авив (Израел)	3	–	Трошкове снесе Квалитет – Ниш и ИНН Винча – Београд
9.	4	Студијска посета Пољском институту за стандардизацију и Британском институту за стандардизацију (у оквиру програма техничке помоћи CARDS 2006)	фебруар-јун, Варшава (Пољска) и Лондон (Велика Британија)	4 x 7	224 GBR +108 EUR	35.000

10.	2	Студијска посета националној организацији за стандардизацију у једној земљи чланици CENELEC-а (у оквиру програма техничке помоћи CARDS 2006)	фебруар-јун, Лондон (Велика Британија) – опционално	2 x 5	140 GBR	15.000
11.	2	Студијска посета националној организацији за стандардизацију у једној земљи чланици CEN-а (у оквиру програма техничке помоћи CARDS 2006)	фебруар-јун, Лондон (Велика Британија) – опционално	2 x 5	140 GBR	15.000
12.	Директор	Заседање Саветодавне групе председника Комитета за земље у развоју – ISO/DEVCO/CAG	24. и 25. март, Женева (Швајцарска)	3	417 CHF	85.000
13.	Ванпланска службена путовања у иностранство, по позиву.					100.000
УКУПНО:						1.200.000

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Ред. бр. 1

Институт је пуноправни члан Међународне организације за стандардизацију (ISO) и пуноправни члан ISO Комитета за земље у развоју (DEVCO). Статут и Правила процедуре ISO прописују да чланови ISO учествују на заседању Генералне скупштине (ГС), а Институт има право гласа у доношењу резолуција, као и другим активностима ГС. Комитет ISO/DEVCO разматра питања од интереса за земље у развоју, подстиче њихово учешће у процесу доношења међународних стандарда, обезбеђује техничку и саветодавну помоћ, и др. Поред статутарних и процедуралних питања, на заседању ГС разматра се низ стручних и техничких питања везаних за развој и примену међународних ISO стандарда и сродних докумената; стратегијски планови рада; усвајају се резултати рада извршних и управних тела; дискутују се питања политике стандардизације од интереса за чланице и њихово учешће у раду ISO; бирају се чланови Савета ISO и чланови Управног одбора за техничка питања; на овом заседању врши се избор два потпредседника ISO и будућег председника ISO; разматра се и усваја буџет за наредну годину, и др. Институт преузима међународне ISO стандарде и сродне документе као српске стандарде и српске сродне документе.

Ред. бр. 2

Институт је пуноправни члан Међународне електротехничке комисије (IEC). У складу са Статутом и Правилима процедуре IEC, Институт има функцију националног комитета IEC за Републику Србију. Директор Института (који врши функцију председника националног комитета IEC у нашој земљи) и/или руководиоца надлежног сектора у Институту (који врши функцију генералног секретара националног комитета) редовно учествују на генералним заседањима IEC, у оквиру којих се одржавају заседања Савета (тј. генералне скупштине, законодавног тела IEC), Одбора за менаџмент стандардизације и Одбора за оцењивање усаглашености, као и Форум секретара националних комитета, Форум председника националних комитета и заседања других формалних и неформалних тела. Институт преузима међународне IEC стандарде и сродне документе као српске стандарде и српске сродне документе.

Ред. бр. 3

Директор Института за стандардизацију Србије, са сарадницима, учествује у раду Генералне скупштине Европског комитета за стандардизацију (CEN) и Генералне скупштине Европског комитета за стандардизацију у области електротехнике (CENELEC), у којима Институт има статус придруженог члана (у CEN-у од 1. јануара 2008. године, а у CENELEC-у од 1. октобра

2005. године). Институт преузима европске стандарде (EN) и сродне документе као српске стандарде и српске сродне документе, и на бази реципроцитета и по принципу отворености размеђује стручне информације са CEN-ом и CENELEC-ом .

Преузимање европских стандарда у наш систем стандардизације је приоритет у раду Института. Ове активности су интензивне неколико година уназад и представљају један од услова за напредовање Републике Србије у процесу припреме за потписивању Споразума о стабилизацији и придруживању Републике Србије Европској унији. Сарадња са CEN и CENELEC омогућава рад Института на доношењу европских стандарда као стандарда Републике Србије и подразумева, између осталог, учешће у раду генералних скупштина CEN и CENELEC.

Ред. бр. 4

Технички комитет CEN/TC 292, Карактеризација отпада, бави се стандардизацијом у области коју је Институт одредио као један од приоритета у свом раду због заштите животне средине, односно обухвата питања стандардизације поступака за одређивање карактеристика отпада и стандардизацију терминологије у тој области. Поступци за одређивање карактеристика отпада односе се на: технике узимања узорка отпада; поступке излуживања; анализе елуата; остале поступке директне анализе отпада и методе дигестије и екстракције (чврстог и течног отпада укључујући суспензије) и одређивање екотоксиколошких особина. До сада су сви европски стандарди преузети као српски стандарди. У досадашњој сарадњи са CEN/TC 292 поједини чланови надлежне комисије за стандарде су учествовали у међулабораторијским истраживањима у циљу валидације метода за карактеризацију отпада, која су спроведена од стране CEN/TC 292, а учешће у истраживањима је реализовано посредством Института за стандардизацију Србије.

Ред. бр. 5

На основу придруженог чланства у CENELEC, Институт се определио да прати рад Техничког комитета CENELEC/TC 64 - Електричне инсталације ниског напона и заштита од електричног удара, и његових поткомитета. У нашој земљи је тренутно на снази Правилник о техничким нормативима за електричне инсталације ниског напона (урађен на основу међународних стандарда) и припадајући стандарди серије SRPS N.B2. ... , који су донесени у периоду од 1989. до 1992. године. Наведени правилник и стандарди се налазе у широкој употреби при пројектовању и извођењу електричних инсталација ниског напона. Потребна је потпуна измена постојеће регулативе у овој области у релативно кратком року. Учесће на предстојећем заседању Техничког комитета CENELEC/TC 64 и његових поткомитета је од великог значаја ради благовременог упознавања са њиховим радом и што једноставније измене наше регулативе у овој области.

Ред. бр. 6

Институт прати рад Техничког комитета CENELEC/TC 31 – Електрични уређаји у експлозивним атмосферама, што је интензивно постизањем придруженог чланства у CENELEC 2005. године. Због европских стандарда који су повезани са Директивом 9/94/ЕС (ATEX), који морају бити преузети у наш систем стандардизације из ове области, као и због нових европских стандарда који су предмет рада овог техничког комитета, а веома битни за нашу праксу и привреду, (између осталих то су и стандарди за грејне каблове у експлозивним атмосферама), учешће у раду и директни контакти са експертима који креирају европске стандарде је веома користан као допринос бољем разумевању и ефикаснијој процедури усвајања српских стандарда.

Ред. бр. 7

Захваљујући брзом технолошком развоју, соларни системи постали су стандардни део објеката помоћу којих се остварује енергетска ефикасност. Соларна енергија има много предности и као таква је енергија будућности. Високи издаци за набавку фосилних горива и заштита човекове околине допринели су да се улагања у овој области стално повећавају тако да на светском тржишту данас прелазе 5 билиона долара годишње како у развијеним земљама тако и у земљама у развоју. Садашњи број објављених EN стандарда у овој области знатно подстиче и потребу за доношењем великог броја националних стандарда.

Соларни фотонапонски енергетски системи су веома пропулзивна област а стандарди који се односе на њих обухваћени су директивама за електромагнетну компатибилност (EMC), директивом за машине (MD), нисконапонском директивом (LVD) и директивом која се односи на грађевинске производе (CPD). Институт за стандардизацију Србије је започео доношење стандарда (донета су 4 стандарда на енглеском језику која су обухваћена LVD директивом) као и оснивање комисије за стандарде из ове области. Активно учешће у раду CENELEC-овог комитета CLC/TC 82 – Соларни фотонапонски енергетски системи допринело би да Србија настави да их брже и интензивније користи.

Ред. бр. 8

Институт је члан Међународних шема за сертификацију производа према захтевима ИЕС стандарда и на основу Правила и процедура међународних шема има право и обавезу да ушествује на заседању Управних комитета, који се по правилу одржавају једном годишње. С обзиром на чињеницу да се само у оквиру ИЕСЕЕ-СВ одвијају одређене активности, предвиђено је учешће само на заседању управног комитета ИЕСЕЕ-СВ.

Ред. бр. 9

У оквиру спровођења програма под називом „Техничка помоћ за кључне институције и тела на пољу стандардизације, акредитације, метрологије и оцене усаглашености у Србији” – CARDS 2006 предвиђено је организовање обуке која би запослене у Информационом центру Института оспособила за обављање послова WTO/ТВТ Информативног центра, као и за послове Информативног центра према директивама Европске уније 98/34/ЕС и 98/48/ЕС.

Ред. бр. 10 и 11

У оквиру спровођења програма под називом „Техничка помоћ за кључне институције и тела на пољу стандардизације, акредитације, метрологије и оцене усаглашености у Србији” – CARDS 2006 предвиђена је обука за по два техничка секретара комисија за стандарде Института у организацијама за стандардизацију у земљама чланицама CENELEC-а и CEN-а. Циљ обуке је упознавање са начином рада и документима које у процедури израде стандарда користе европске организације за стандардизацију, као и оспособљавање техничких секретара за даље праћење и учествовање у раду одговарајућих техничких комитета.

Ред. бр. 12

Институт за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) је члан Међународне организације за стандардизацију (ISO) од 1950. године. На основу тога, Институт је члан ISO-овог Комитета за земље у развоју (енгл. Committee on Developing Countries, скр. ISO/DEVCO) од његовог оснивања 1961. године.

У складу са чланом 34. став 1. тачка 28) Статута Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС”, бр. 79/07), Управни одбор Института је дао сагласности за именовање директора Института за члана Саветодавне групе председника Комитета за земље у развоју – ISO/DEVCO/CAG у мандатном периоду 2009–2010. Та функција подразумева

обавезу да он у току године учествује на два састанка међународне групе ISO/DEVCO/CAG, од којих се први, по правилу, одржава у пролеће у Женеви, а други – у оквиру годишњег заседања Генералне скупштине ISO-а и комитета ISO/DEVCO, у некој од земаља чланица ISO-а.

Ред. бр. 13

Због процеса европских интеграција, преговора у вези са приступањем СТО, регионалне сарадње са земљама Западног Балкана, као и позива на семинаре, обуке и друге скупове за стручно усавршавање, у току сваке године указује се потреба за остваривањем једног броја важних службених путовања у иностранство која се не могу унапред предвидети и планирати. Позиве за учешће на разним међународним експертским састанцима, семинарима, радионицама и сличним скуповима Институт добија један или два месеца уочи њиховог одржавања и стога се она не могу унапред планирати. Из тих разлога неопходно је да постоје одређени износ средстава за ванпланска службена путовања у иностранство.

ПЛАН АКТИВНОСТИ ТЕКУЋЕГ И ИНВЕСТИЦИОНОГ ОДРЖАВАЊА ПОСЛОВНЕ ЗГРАДЕ ИНСТИТУТА У 2010. ГОДИНИ

1 Комплетирање инсталација, уређаја и система противпожарне заштите Института

Као корисник садашње пословне зграде, Институт за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) има законску обавезу да успостави неопходну инфраструктуру противпожарне заштите, која укључује интерну регулативу (Правилник о противпожарној заштити, Програм обуке запослених за заштиту од пожара и др.), исправну електричну инсталацију за дојаву пожара, исправну опрему за заштиту од пожара (преносиве апарате за гашење пожара, хидранте са прописаним притиском воде и припадајућим цревима, и др.), прописно означене пожарне путеве за евакуацију, исправна противпанична светла, обученост свих запослених за заштиту од пожара, итд. Значајан број (део) потребних активности завршен је у 2008. и 2009. години, а у 2010. години требало би завршити преостале.

У 2010. години требало би предузети адекватне мере за отклањање преосталих недостатака у вези са опремом и инсталацијама за противпожарну заштиту, што подразумева: (1) обележавање и нумерисање мерно-раставних испитних места громобранске инсталације; (2) прибављање потребних сагласности Управе за унутрашње послове које се односе на противпожарну заштиту зграде; (3) да се у расклопним блоковима електричне инсталације обезбеде једнополне шеме струјних кола; (4) да се обезбеди заштита од директног додира у појединим расклопним блоковима; (5) противпожарно издвајање просторије у којој се налази уређај за повишење притиска („хидроцил”); итд.

Из наведених разлога, успостављање комплетног, функционалног и у потпуности са прописима усклађеног система заштите од пожара у Институту представља најприоритетнији задатак у 2010. години.

2 Санирање грађевинских недостатака на крову

Садашњу пословну зграду Институт користи од јула 2003. године и за све време од тада постоји проблем продора атмосферске воде у пословне просторије и разводне ормаре за електричну инсталацију на трећем спрату. Разлог за то су грађевински недостаци у конструкционом решењу кровног покривача који је израђен од синтетичке шиндре, „теголе”, и олука за одвод атмосферске воде. До сада је шиндра више пута местимично отпадала (пре свега, зато што је радници који више пута у току године перу стаклену фасаду зграде оборе при спуштању са крова на фасаду), али на инсистирање Института она је накнадно два пута поправљена, мада проблем прокишњавања тиме није коначно решен. Међутим, суштина проблема је у томе што отпала шиндра упадне у олуке, услед чега се у њима при великој киши или топљењу снега ниво воде подиже и вода се разлива по плафонима просторија на трећем спрату зграде. Санирање упропашћеног ентеријера у више пословних просторија и реконструкција електричне инсталације није могућа (тј. бесмислена је) док се најпре, на прави начин не реши проблем прокишњавања. Из тих разлога, отклањање грађевинских недостатака кровног покривача (пре свега замену шиндре лимом) и заштиту олука за прикупљање атмосферске воде са крова од евентуалног упадања било ког предмета представља један од најприоритетнијих задатака у 2010. години.

3 Спречавање продора атмосферске воде у сутерен зграде

Поред поменутог проблема са кровом зграде, при великој киши или топљењу снега из пода (!) две сутеренске просторије Института, у којима се налазе вредне збирке националних стандарда, појављује се вода која се разлива у остале просторије у сутерену. Пошто је плочник дуж источне стране пословне зграде Института улегао за најмање 25 cm, претпоставља се да је то проузроковало пуцање канализационе цеви из које се атмосферска вода разлива у земљиште испод и око темеља зграде. Међутим, пошто је хидроизолација на бочним странама темеља добра, вода продире у поменуте две сутеренске просторије са доње стране темеља, тј. преко пода. У вези с тим, у 2010. години би неизоставно требало откопати и заменити канализационе цеви дуж источне стране зграде (10 до 15 m), али то последично захтева подизање и касније замену (керамичких / мермерних) плочица којима је поплочана површина изнад канализационих цеви.

4 Реконструкција електричне инсталације

Према расположивој конструкционој документацији, електрична инсталација у пословној згради Института пројектована је за снагу електричних потрошача од 115 kW. Институт поседује бројну стабилну и преносиву електричну опрему чија укупна снага при истовременом коришћењу сигурно достиже, а највероватније и премашује поменуту снагу од 115 kW. Најзначајнији потрошачи електричне енергије у летњим месецима су клима-уређаји (укупно 35), без којих би готово било немогуће радити у радним просторијама које се налазе на јужној и западној страни зграде са стакленом фасадом. Међутим, клима-уређаји нису уграђени у све радне просторије Института, мада би требало да буду. Према прелиминарној анализи, да би сав активни канцеларијски простор Института био климатизован, потребно је уградити још 30 клима-уређаја, што захтева најмање 45 kW додатне снаге. Да би се то обезбедило, у наредном периоду би требало предузети опсежну проверу, а затим и реконструкцију садашње електроинсталације, укључујући подношење захтева надлежном дистрибутивном предузећу за тзв. проширење електроенергетске сагласности и последичну инвестицију у ту сврху. У том смислу, један од најприоритетнијих развојних задатака у наредном периоду мора бити решавање проблема поменуте реконструкције. Као што је већ речено, било којој интервенцији на електричној инсталацији мора да претходи санација проблема прокишњавања.

5 Адаптација и проширење пословног простора у приземљу зграде

У садашњој пословној згради Институт користи активан простор који се састоји од 57 канцеларија, 2 сале за састанке, чајне кухиње и пријавнице, у укупној површини од 1.180,33 m². Те просторије су распоређене у сутерену, приземљу и на четири спрата. Рачунајући складишне просторије, ходнике, пролазе и остали неактиван простор, укупна површина пословног простора незнатно премашује 2000 m². Упркос томе, Институту недостаје одређена површина, и то нарочито у приземљу, у којем се сада налазе организационе јединице које посећује највећи број странака (клијената) Института.

Још од првог сазнања за пресељење у садашњу зграду Института, тачније 2002. године, постојала је намера (међутим, од ње се касније одустало из непознатих разлога) да се релативно једноставном реконструкцијом приземног дела фасаде (која не би захтевала промену габарита зграде и прибављање урбанистичке дозволе) обезбеди више од 100 m² изузетно потребног и квалитетног додатног канцеларијског простора, управо за проширење организационих јединица у приземљу зграде (пре свега Стандардотеке, а затим и других јединица које свакодневно посећује велики број странака). Из тог разлога требало би тежити да се у 2010. години преиспитају и искористе све могућности за поменуто проширење пословног простора.

6 Побољшање услова у Информационом центру – адаптација стандардотеке Института

Почетком 2010. године Информациони центар Института ће предузети неопходне мере да се изврши прерасподела и адаптација постојећег простора за смештај и ажурирање документације у стандардотеци и да се на тај начин обезбеди и опреми пространија и комфорнија соба за читаоницу (пријем странака), јер садашњу могу истовремено да користе само два-три посетиоца, и то у недозвољено скромним условима. Поред тога, намера је да се у преуређеној просторији, помоћу рачунара, омогући директан приступ електронским верзијама докумената у расположивим збиркама националних, европских и међународних стандарда и сродних докумената, каталозима бројних организација за стандардизацију, периодици и другим садржајима у електронском облику. Другим речима, намера је да се усвоји потпуно нови приступ у чувању, архивирању и презентирању стандарда из фондова стандардотеке, тј. да осмисли концепт е-стандардотеке.

Пошто поменута адаптација у стандардотеци Института из објективних разлога није завршена у 2009, планирано је да се она обави у 2010. години. Да би се то остварило, планирана је комплетна обнова ентеријера савременим материјалима (видети приложену спецификацију потребних радова и материјала), као и опремање стандардотеке модерним и функционалним намештајем за библиотечку намену, клима-уређајима и другом неопходном опремом, да би се посетиоцима (корисницима услуга) стандардотеке обезбедио комфор и ниво услуга који се уобичајено пружа у сличним просторијама националних организација за стандардизацију у другим земљама.

**По одлуци Скупштине Института
бр. 22368/55-51-14/2009 од 30. децембра 2009. године**

УПРАВНИ ОДБОР

Председник

Александар Ивић, дипл. инж. ел.